

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Φιλοσοφική Σχολή

Παιδαγωγικό Τμήμα Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

ΠΜΣ «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»

Διεύθυνση: Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, Τ.Κ. 15703

Φιλοσοφική Σχολή, 5^{ος} Όροφος, κυψέλη 547

Τηλέφωνο: +30(210)7277591 / +30(210)7277520

E-mail: thepae@ppp.uoa.gr

Site: thepae.ppp.uoa.gr

Α6. ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΠΜΣ «ΘΕΩΡΙΑ, ΠΡΑΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Περιεχόμενα

Ειδίκευση 1: «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση»	4
Α' Εξάμηνο	4
1.1. Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και διδασκαλία	4
1.2. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Διδασκαλία, Μάθηση και Αξιολόγηση	8
1.3. Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας	13
1.4. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	17
1.5. Εισαγωγικό Μάθημα Ψηφιακών Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση: Παιδαγωγική Αξιοποίηση Ψηφιακών Τεχνολογιών	20
1.6. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Μάθηση για την Αειφορία	23
Β' Εξάμηνο	28
1.7. Αξιολόγηση της Επίδοσης των Μαθητών	28
1.8. Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: i Αρχαίων Ελληνικών	31
1.9. Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: ii Νεοελληνική Γλώσσα	34
1.10. Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: iii Λογοτεχνίας	38
1.11. Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: iv Ιστορίας	42
1.12. Αξιολόγηση Σχολικών Μονάδων και των Εκπαιδευτικών	46
Γ' Εξάμηνο	51
1.13. Πρακτική Άσκηση: Διδασκαλία, Έρευνα και Αξιολόγηση στο Σχολικό Περιβάλλον	51
1.14. Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας-Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων	56
Δ' Εξάμηνο	59
Ειδίκευση 2: «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση»	60
Α' Εξάμηνο	60
2.1. Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	60
Β' Εξάμηνο	64
2.2. Θεωρητικές Προσεγγίσεις του Πολυπολιτισμικού Φαινομένου σε Μακρό- και Μικροεπίπεδο	64
2.3. Μεθοδολογία και Πράξη της Διαπολιτισμικής Έρευνας	67
2.4. Διαπολιτισμική Σχολική Ψυχολογία	70
2.5. Διαπολιτισμική Μάθηση και Εκπαιδευτική Πολιτική	75
Γ' Εξάμηνο	79
2.6. Πρακτική Άσκηση στο Σχολικό Περιβάλλον	79
2.7. Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας-Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων	82
Δ' Εξάμηνο	86
Ειδίκευση 3: Ειδική Αγωγή	87
Α' Εξάμηνο	87

3.1. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή	87
Β' Εξάμηνο	91
3.2. Μεθοδολογία Έρευνας στην Ειδική Αγωγή	91
3.3. Εφαρμοσμένη Ανάλυση της Συμπεριφοράς	94
3.4. Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας – Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων	99
3.5. Πρακτική Άσκηση Ι	102
Γ' Εξάμηνο	106
3.6. Νέες τάσεις και προοπτικές στην Ειδική Αγωγή	106
3.7. Διαταραχές Μάθησης και Συμπεριφοράς: Διάγνωση και Αντιμετώπιση	109
3.8. Αναπτυξιακές Διαταραχές: Διάγνωση και Αντιμετώπιση	113
3.9. Πρακτική Άσκηση ΙΙ	117
Δ' Εξάμηνο	120

Ειδίκευση 1: «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση»

Α' Εξάμηνο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Σημείωση: Ως υποχρεωτικά μαθήματα στην Ειδίκευση «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση» παρέχονται: (α) Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και διδασκαλία, (β) Εκπαιδευτικά Προγράμματα Διδασκαλία, Μάθηση και Αξιολόγηση, (γ) Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας

1.1. Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και διδασκαλία

Μ. Μαμούρα

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ01	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών και Διδασκαλία (για την Ειδίκευση «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση»)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	9	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης, γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων Γενικό υποχρεωτικό μάθημα για όλες τις ειδικεύσεις		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα, το οποίο περιλαμβάνει διαλέξεις, ασκήσεις και μικρές εργασίες, έχει σκοπό να δημιουργήσει ένα περιβάλλον μάθησης στο πλαίσιο του οποίου οι μεταπτυχιακοί φοιτητές (ΜΦ):

- (1) να εμπλακούν σε διαδικασίες ενεργητικής συγκρότησης του εννοιολογικού τους ρεπερτορίου, ώστε να μπορούν με όρους επάρκειας και επιστημονικής εγκυρότητας να εννοιολογούν εκπαιδευτικά ζητήματα που σχετίζονται με την θεματική του μαθήματος σε αναφορά προς τον χρόνο (εκπαιδευτική μεταβολή) και τον χώρο (τοπικές, εθνικές, ευρωπαϊκές, παγκόσμιες διαστάσεις),
- (2) να είναι σε θέση να διακρίνουν και να προβληματοποιούν παραδειγματικά στοιχεία των επιστημολογικών προσεγγίσεων για την επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών,
- (3) να αναπτύξουν την ικανότητα της κριτικής σύνδεσης του περιεχομένου των σπουδών τους και των προσωπικών εμπειριών τους με τη διαμόρφωση των επαγγελματικών τους ενδιαφερόντων, δεξιοτήτων και προσδοκιών, ως μέλλοντες ή εν ενεργεία εκπαιδευτικοί, σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και
- (4) να ασκηθούν στη διαμόρφωση ατομικών και συνεργατικών στρατηγικών επαγγελματικής ανάπτυξης, μέσα από την διερεύνηση νέων μορφών επαγγελματικής ενεργοποίησης των εκπαιδευτικών, σε αναφορά προς τα ποικίλα πεδία άσκησης του εκπαιδευτικού έργου (πλαίσιο σχολικής μονάδας και ευρύτερο εκπαιδευτικό σύστημα). Λ.χ. να διαμορφώσουν προσωπικές στρατηγικές ολιστικής αντίληψης εκπαιδευτικών περιστάσεων, λήψης εκπαιδευτικών αποφάσεων σε σχέση με κάθε περίπτωση, και ανάπτυξης κατάλληλων για κάθε περίπτωση μορφών επαγγελματικής δραστηριότητας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων
Αυτόνομη εργασία
Ομαδική εργασία
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
.....
Άλλες...
.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των νέων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Σχεδιασμός και διαχείριση [εκπαιδευτικού] έργου
 Αυτόνομη και Ομαδική Εργασία
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
 Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- i. «Επαγγελματική Εκπαίδευση των Εκπαιδευτικών» - «Επαγγελματική Μάθηση των Εκπαιδευτικών» - «Επαγγελματική Ανάπτυξη των Εκπαιδευτικών» - «Εκπαιδευτικό Έργο» - «Διδασκαλία»: Οι έννοιες στη διάκριση και στον συσχετισμό τους: α) ως θεσμοποιημένες διαδικασίες του εκπαιδευτικού συστήματος και β) ως τομείς εκπαιδευτικής έρευνας και μελέτης.
- ii. Η θεωρία και η πράξη της στρατηγικής έρευνας στο πεδίο της διδασκαλίας ως άξονας επαγγελματικής μάθησης των εκπαιδευτικών: Επιστημολογικά παραδείγματα, είδη έρευνας, μορφές εμπλοκής των εκπαιδευτικών στην ερευνητική διαδικασία.
- iii. Ο δρών εκπαιδευτικός ως κριτικός εκπαιδευτικός. Ο κριτικός εκπαιδευτικός ως στρατηγικό υποκείμενο στο πεδίο της λήψης εκπαιδευτικών αποφάσεων με γνώμονα την επίλυση των εκπαιδευτικών προβλημάτων του κοινωνικού συνόλου. Όροι και διαδικασίες διαμόρφωσης του κριτικού εκπαιδευτικού ως στρατηγικού υποκειμένου: Ο άξονας της επαγγελματικής ανάπτυξης.
- iv. Νέες μορφές επαγγελματικής ενεργοποίησης στο πλαίσιο της σχολικής μονάδας και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών: Η εποπτεία της πρακτικής άσκησης των φοιτητών στο σχολείο (mentoring) ως αναδυόμενη επαγγελματική δραστηριότητα και ως πεδίο μελέτης.
- v. Η συνάφεια της επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών με τη λογική της δια βίου μάθησης – η θεωρία της μετασχηματιστικής μάθησης.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Δια ζώσης</p>							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Διδασκαλία: - Παρουσιάσεις - Αλληλεπίδραση με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες ατομικά ή/και σε ομάδες εργασίας</p> <p>Επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες: - Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου</p>							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="646 1899 989 1933"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="997 1899 1380 1933"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="646 1944 989 1977"><i>Διαλέξεις</i></td> <td data-bbox="997 1944 1380 1977">70</td> </tr> <tr> <td data-bbox="646 1977 989 2022"><i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</i></td> <td data-bbox="997 1977 1380 2022">60</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις</i>	70	<i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	60
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>							
<i>Διαλέξεις</i>	70							
<i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	60							

<p>(Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Μικρά project/εργασίες/ομαδικές παρουσιάσεις από φοιτητές	50
	Συγγραφή εργασίας	45
	Σύνολο Μαθήματος	225
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η τελική αξιολόγηση των φοιτητών/-τριών πραγματοποιείται με υποχρεωτική απαλλακτική εργασία.</p> <p>Συντελεστές: 20% συμβολή και παρουσία των ΜΦ στο μάθημα, 30% εργασίες που παρουσιάζονται ομαδικά και 50% βαθμός τελικής εργασίας.</p> <p>Η εργασία είναι, συνήθως, ένα αφηγηματικό δοκίμιο για την έως τώρα εμπειρία της συνολικής προετοιμασίας τους ως εκπαιδευτικών και της ανάπτυξης της εκπαιδευτικής τους ταυτότητας, τεκμηριωμένο βιβλιογραφικά.</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Frydaki, E. & Mamoura, M. (2014). "Mentoring as a means for transforming mentor-teachers' practical knowledge: A case study from Greece". *International Education Research* 2 (1): 01-16.
- Larrivee, B. (2000). Transforming teaching practice: Becoming the critically reflective teacher. *Reflective practice*, 1: 3, 293-307.
- Μαμούρα, Μ. & Φρυδάκη, Ε. (2011). "Η δημιουργία ως μετασχηματισμός: Προάγοντας τη μετασχηματιστική μάθηση εκπαιδευτικών και μαθητών. Παραδείγματα από το μάθημα της Ιστορίας". *Παιδαγωγικός Λόγος*, τομ. ΙΣΤ', 2: 21-45.
- Μαμούρα, Μ. (2013). «Η Πρακτική Άσκηση και η ανάπτυξη της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών: μια πρώτη παρουσίαση των ερευνητικών αποτελεσμάτων της εφαρμογής του νέου προγράμματος στο Τμήμα ΦΠΨ». Αθήνα: ΠΜΣ «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου», Επιστημονική Σειρά: *Εκπαιδευτική Έρευνα και Διδασκαλία*, τ.1, ISBN 978-960-88298-6-2.
- Mamoura, M. (2016). Postgraduate Greek Student-Teachers' Beliefs about History Teaching, Before and After Their Practicum: An Opportunity for Their Professional Development. *The International Journal of Learning in Higher Education*, 23, 3, 37-50. DOI: <https://doi.org/10.18848/2327-7955/CGP/v23i03/37-50>
- Μηλίγκου, Ε. (2016). «Εκπαιδευτική έρευνα, επαγγελματική εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών: Βασικές συντεταγμένες» στο Ε. Φρυδάκη, Μ. Μαμούρα (επιμ.), *Οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν και ερευνούν: Το παράδειγμα των αποφοίτων του ΠΜΣ: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου» και των μεντόρων της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος ΦΠΨ*, σ.21-29. Αθήνα: ΕΚΠΑ.
- Schulz, R. (2005). The practicum: More than practice. *Canadian Journal of Education*, 28(1/2), 147-169.
- Φρυδάκη, Ε. (2015). Η Επαγγελματική ταυτότητα του Εκπαιδευτικού και το μέλλον της Διδασκαλίας. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Φρυδάκη, Ε. (2017). «Η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού. Κυρίαρχοι λόγοι και λύσεις με νόημα», στο Αικ. Κασιμάτη και Θεοδώρα Παπαγεωργίου *Επαγγελματική Εξέλιξη και Ανάπτυξη του Τεχνολόγου Εκπαιδευτικού*, Πρακτικά του 3ου Επιστημονικού Συνεδρίου Συλλόγου ΕΠ της ΑΣΠΑΙΤΕ (σ.29-33). Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Ίων.
- Zanting, A., Verloop, N., & Vermunt, J. D. (2003). How do student teachers elicit their mentor teachers' practical knowledge?. *Teachers and Teaching*, 9(3), 197-211.
- Zeichner, K., & Liston, D. (1996). *Reflective teaching: An introduction*. Englewood Cliffs, NJ: Lawrence Erlbaum.

Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Teaching and Teacher Education

<https://www.journals.elsevier.com/teaching-and-teacher-education>

- Teachers and Teaching. Theory and practice

<https://www.tandfonline.com/toc/ctat20/current>

- Reflective Practice

<https://www.tandfonline.com/toc/crep20/current>

1.2. Εκπαιδευτικά Προγράμματα Διδασκαλία, Μάθηση και Αξιολόγηση

Ευαγγ. Φρυδάκη, Αθ. Βέρδης, Ζ. Σμυρναίου, Γ. Φλουρής

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ02 Η ΔΕ03 Η ΕΑ03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εκπαιδευτικά Προγράμματα Διδασκαλία, Μάθηση και Αξιολόγηση		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	7	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Επιστημονικού πεδίου, γενικού υπόβαθρου, ειδικών γνώσεων Υποχρεωτικό για την Ειδίκευση «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση». Επιλεγόμενο για τις Ειδικεύσεις «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση» και Ειδική Αγωγή».		

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP446/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

1. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
2. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
3. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζει τα θεωρητικά στοιχεία της ισχύουσας βιβλιογραφίας που αφορούν στις ποικίλες μορφές των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, στις διδακτικές, μαθησιακές και αξιολογικές διαδικασίες και να αναγνωρίζει τις φιλοσοφικές και ψυχολογικές τους βάσεις.
- έχει αποκτήσει κάποιες δεξιότητες σχεδιασμού, οργάνωσης και «αρχιτεκτονικής» των προγραμμάτων σπουδών (curriculum design) και της διδασκαλίας (instructional design) ώστε να διαμορφώσει ένα νέο επιστημολογικό πλαίσιο στοχασμού για την εποικοδομητική διδασκαλία, μάθηση και αξιολόγηση.
- γνωρίζει τις θεωρίες μάθησης και να αναγνωρίζει τις επιστημολογικές τους συντεταγμένες.
- γνωρίζει τις προϋποθέσεις και να διαμορφώσει κριτήρια εφαρμογής εναλλακτικών μεθόδων και διδακτικών προσεγγίσεων (πχ. διερευνητική μέθοδος, παιχνίδι ρόλων, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία-μάθηση, μέθοδος project κλπ) καθώς και τους τρόπους αξιοποίησής τους στο μικροεπίπεδο της τάξης τους (γνωστικό αντικείμενο, διδακτικοί σκοποί και στόχοι, ηλικία μαθητών, δίκτυο σχέσεων και αλληλεπιδράσεων), εναρμονίζοντας τη θεωρία με την πράξη.
- αναλύει τα χαρακτηριστικά των διδακτικών πρακτικών και μεθόδων που παρατηρεί ή επιλέγει, ελέγχοντας τις υποκείμενες παραδοχές του/της για τη θεωρία εκπαιδευτικού προγράμματος που υιοθετεί καθώς και για το φαινόμενο και τις διαδικασίες της μάθησης.
- να γνωρίζει τις βασικές παιδαγωγικές και κοινωνικές διαστάσεις της αξιολόγησης στην εκπαίδευση (είδη, αντικείμενα, σκοποί, μέσα, τρόποι).
- να γνωρίζει τις βασικές έννοιες της αξιολόγησης της μάθησης (εγκυρότητα, αξιοπιστία, μετρησιμότητα, τράπεζες θεμάτων, βαθμολογίες, ποιοτικές μέθοδοι αξιολόγησης).
- δοκιμάζει μια ποικιλία εναλλακτικών διδακτικών και αξιολογικών προσεγγίσεων, ώστε να διαθέτει ένα σύγχρονο και ευέλικτο ρεπερτόριο διδακτικής σκέψης, πράξης και συμπεριφοράς για την αντιμετώπιση των σχολικών ζητημάτων και την αναβάθμιση της «προσωπικής» του θεωρίας για τη διδασκαλία.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

1. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
2. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογικών μέσων.
3. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
4. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας.
5. Σεβασμός στη διαφορετικότητα

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Θεωρίες αναλυτικών προγραμμάτων (Α.Π.): ακαδημαϊκή, θεωρία της κοινωνικής αποτελεσματικότητας, της κοινωνικής αναδόμησης, παιδοκεντρικό πρόγραμμα, 'κρυφό' και 'μηδενικό' πρόγραμμα', διαθεματικό, σπειροειδές, πρόγραμμα «πυρήνα», επιδιωκόμενο (intended curriculum), εφαρμοσμένο (applied curriculum), κατακτηθέν (attained curriculum) και άλλα: οι υποκείμενες παραδοχές τους και οι επάλληλες διδακτικές τους λειτουργίες.
- Διαδικασίες σχεδιασμού, ανάπτυξης και αξιολόγησης των διαφορετικών μοντέλων ΕΠ (curriculum design models) - γραμμικά, κυκλικά, σπειροειδή, διεπιστημονικά, διαθεματικά, ολιστικά, κ.λπ.
- Σχολική κουλτούρα και «οικολογία της εκπαίδευσης».
- «Κρυφές» και αθέατες όψεις των Ε.Π., σε όλες τις λειτουργίες του εκπαιδευτικού ιστού.
- Θεωρίες μάθησης σε σχέση με τις επιστημολογικές τους συντεταγμένες (παραδοχές για τη φύση της πραγματικότητας, της γνώσης και της «έγκυρης» γνώσης) και με τις υποκείμενες παραδοχές για τη φύση και τη λειτουργία της νοημοσύνης, άρα και των τρόπων με τους οποίους ο μαθητής μαθαίνει.
- Θεωρίες της διδασκαλίας που αφορούν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για τον συστηματικό σχεδιασμό, την οργάνωση των μαθημάτων και τις αναστοχαστικές πρακτικές σχετικά με τη μεθόδευση του διδακτικού έργου: κατηγορίες διδακτικών στόχων, θεμελιώδεις διδακτικές αρχές, «αρχιτεκτονική της διδασκαλίας» (instructional design), μέθοδοι, μορφές, στρατηγικές και τα ενδεικτικά μοντέλα διδασκαλίας, τα κριτήρια οργάνωσης και διαφοροποίησης του διδακτικού έργου, αξιοποίηση τεχνικών και καινοτόμων μέσων διδασκαλίας, η διαμόρφωση του σχολικού κλίματος.
- Ορισμοί, αρχές και θεωρητικές διαστάσεις της Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης. Συστήματα Αξιολόγησης. Είδη και μορφές αξιολόγησης. Διαγνωστική, Αρχική/Προβλεπτική-Διαμορφωτική/Συνεχής - Αθροιστική/Τελική αξιολόγηση, Εξωτερική - Εσωτερική.
- Η εκπαιδευτική αξιολόγηση ως κρίκος της αλυσίδας της εκπαιδευτικής διαδικασίας και κάθε συντελεστή του εκπαιδευτικού συστήματος. Αρχές αξιολογικών μοντέλων: Η αξιολόγηση ως

μέσο για την επίτευξη προκαθορισμένων εκπαιδευτικών στόχων. Καθορισμός σκοπού, αντικειμένου και κριτηρίων αξιολόγησης.

- Ανάπτυξη της 'προσωπικής θεωρίας' για τη διδασκαλία.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο.																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Χρήση διαφανειών στην τάξη, υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω eclass (βιβλιογραφία, υποστηρικτικό υλικό, μερική ανάρτηση των παρουσιαζόμενων διαφανειών), επικοινωνία με φοιτητές μέσω email.																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 846 981 880"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="989 846 1382 880"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 884 981 913">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="989 884 1382 913">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 918 981 981">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="989 918 1382 981">65</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 985 981 1048">Συγγραφή εργασίας/ εργασιών</td> <td data-bbox="989 985 1382 1048">80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1052 981 1081"></td> <td data-bbox="989 1052 1382 1081"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1086 981 1115"></td> <td data-bbox="989 1086 1382 1115"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1120 981 1149"></td> <td data-bbox="989 1120 1382 1149"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1153 981 1182"></td> <td data-bbox="989 1153 1382 1182"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1187 981 1216"></td> <td data-bbox="989 1187 1382 1216"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1220 981 1249"></td> <td data-bbox="989 1220 1382 1249"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1254 981 1283">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="989 1254 1382 1283">175</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	30	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	65	Συγγραφή εργασίας/ εργασιών	80													Σύνολο Μαθήματος	175
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																							
Διαλέξεις	30																							
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	65																							
Συγγραφή εργασίας/ εργασιών	80																							
Σύνολο Μαθήματος	175																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η εξεταστική δοκιμασία των φοιτητών/τριών θα πραγματοποιείται με βάση τις εξής επιλογές:</p> <p>1) Ή να συμμετέχουν σε γραπτές εξετάσεις (100%) Ή</p> <p>2) να εκπονήσουν εργασίες, αντί εξετάσεων σε μια ή περισσότερες από τις παρακάτω μορφές εργασιών:</p> <p>A) Παρουσίαση ενός ξενόγλωσσου ή ελληνόφωνου άρθρου ή βιβλίου πάνω στα θέματα του σχεδιασμού των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή/και προγραμμάτων σπουδών, στη διδασκαλία, τη μάθηση ή την αξιολόγηση- (Προαιρετική εργασία – προσμετρά 20%) Υποχρεωτική εργασία (Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν τη Β ή τη Γ επιλογή)</p> <p>B) Σχεδιασμός και ανάπτυξη μιας διδακτικής ενότητας σε μορφή «module» που να αφορά σ' ένα γνωστικό αντικείμενο ή μάθημα της ειδικότητας των φοιτητών/τριών. Η διδακτική ενότητα θα περιλαμβάνει βιβλίο μαθητών και βιβλίο καθηγητών (2-5 μαθήματα ημέρας) (80%) ή</p>																							

Γ) Εκπόνηση εργασίας σχετικής με τις θεματικές ενότητες που μελετήθηκαν στο πλαίσιο του μαθήματος.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Συγγράμματα

- Kalantzis, M. & Core, B. (2013). *Νέα Μάθηση*. Αθήνα: Κριτική.
- Κασσωτάκης, Μ. (2013). *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Πασιάς, Γ., Φλουρής, Γ., Φωτεινός, Δ. (2016). *Παιδαγωγική και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Σμυρναίου, Ζ. Γ. (2017). *Νέες εξελίξεις στις σύγχρονες θεωρίες μάθησης στη διδασκαλία και στη μάθηση διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων*. Αθήνα: Ηρόδοτος.
- Τσακίρη, Δέσποινα (2018). *Η θέσμιση της αξιολόγησης των μαθητών και το φανταστικό σχολείο*. Αθήνα: Μεταίχμιο (σελ. 149-167).
- Φλουρής, Γ. (1995α). *Η Αρχιτεκτονική της Διδασκαλίας και η Διαδικασία της Μάθησης*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Φλουρής, Γ. & Πασιάς, Γ. (2004). Σχολική γνώση και προγράμματα σπουδών: «Συστήματα γνώσης», «καθεστώς αλήθειας» και «πολιτικές ρύθμισης» στη γενική εκπαίδευση (1980-2000). Στο Μπαγάκης, Γ. (επιμ.), *Ο εκπαιδευτικός και το αναλυτικό πρόγραμμα*, Αθήνα: Μεταίχμιο, σ.σ. 125-142.
- Φλουρής, Γ. (2012). *Αναλυτικά Προγράμματα για μια νέα εποχή στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: Γρηγόρη.
- Φρυδάκη, Ε. (2009). *Η διδασκαλία στην τομή της νεωτερικής και της μετανεωτερικής σκέψης*. Αθήνα: Κριτική.
- Φρυδάκη, Ε. (2015). *Η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού και το μέλλον της διδασκαλίας*. Αθήνα: Κριτική.

Άρθρα (αναρτώνται στο e-class).

- Bladh, G. (2020). GeoCapabilities, Didactical analysis and curriculum thinking—furthering the dialogue between Didaktik and curriculum. *International Research in Geographical and Environmental Education*, 29(3), 206–220. <https://doi.org/10.1080/10382046.2020.1749766>
- Barrow, R. (2003 [1999]). «Αλλιώς, ποιος ο λόγος του Παραδείσου;» Η σημασία των σκοπών στην Εκπαίδευση. Στο R. Marples (επιμ.), *Οι σκοποί της Εκπαίδευσης* (μτφρ. Π.
- Χατζηπαντελή). Αθήνα: Μεταίχμιο, σσ. 23-36.
- Berk, L.E. (1992). The Extra curriculum. In Jackson P.W. (edit.), *Handbook of Research on Curriculum*, New York: MacMillan Publishing Company, pp. 1002-1043.
- Kim, M. Y. & Wilkinson, I. A. G. (2019). What is dialogic teaching? Constructing, deconstructing, and reconstructing a pedagogy of classroom talk. *Learning, Culture and Social Interaction* 21, 70-86.
- Palincsar, A. S. (1998). Social constructivist perspectives on teaching and learning. *Annual Review Psychology*, 49, 345-375.
- Smerdon, B. A., Burkam, D. T., & Lee, V. E. (1999). Access to constructivist and didactic teaching: Who gets it? Where is it practiced?. *Teachers college record*, 101(1), 5-34.
- Wegerif, R. (2011). Towards a dialogic theory of how children learn to think. *Thinking Skills and Creativity* 6, (3): 179-190.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Journal of Curriculum Studies
<https://www.tandfonline.com/journals/tcus20>
- Learning and Instruction
<https://www.journals.elsevier.com/learning-and-instruction>
- Teaching and Teacher Education

<https://www.journals.elsevier.com/teaching-and-teacher-education>

- Teachers and Teaching. Theory and practice

<https://www.tandfonline.com/toc/ctat20/current>

1.3. Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας

Αθ. Βέρδης, Α. Παπακωνσταντίνου

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ03	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις			
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
	3		7
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:			
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP436/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

4. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
5. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
6. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να βοηθήσει τους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες να αναπτύξουν την προσωπική τους ερευνητική ταυτότητα και με βάση προηγούμενες γνώσεις και δεξιότητες να εμβαθύνουν σε θέματα ποιοτικών και ποσοτικών μεθοδολογιών έρευνας. Με την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος οι συμμετέχοντες και οι συμμετέχουσες είναι ικανοί και ικανές να:

(α) να σχεδιάζουν, να διεξαγάγουν και να αξιολογούν ποσοτικές και ποιοτικές έρευνες στο πεδίο των επιστημών της αγωγής και της εκπαίδευσης (από τον σχεδιασμό και την δειγματοληψία μέχρι την παρουσίαση),

(β) να χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά για την στατιστική ανάλυση ποσοτικών ερευνητικών δεδομένων (σε περιγραφικό και επαγωγικό επίπεδο),

(γ) να χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά που αφορούν την ανάλυση ποιοτικών δεδομένων

(δ) τις βασικές θεωρητικές έννοιες και τις επιστημολογίες, τα επιστημονικά παραδείγματα, τις μεθοδολογίες, τα αποτελέσματα της διαπλοκής μεταξύ μεθόδων, εργαλείων και δεδομένων, τα σφάλματα, καθώς και τις διαφορετικές μορφές της εγκυρότητας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζητηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί ένα πλαίσιο εκμάθησης των βασικών κωδίκων της επιστημονικής έρευνας στις επιστήμες της αγωγής και της εκπαίδευσης. Το περιεχόμενο χωρίζεται σε τρία μέρη: (α) την θεωρία της εκπαιδευτικής έρευνας (β) τα βασικά στοιχεία της ποσοτικής προσέγγισης μέσω κατάλληλου λογισμικού, καθώς και (γ) την εισαγωγή στην λογική των ερμηνευτικών προσεγγίσεων.

A. Η θεωρία της εκπαιδευτικής έρευνας

(1) Οι βασικές ερευνητικές μεθοδολογίες και οι επιστημολογικές παραδοχές τους.

(2) Τα βασικότερα ερευνητικά παραδείγματα και η διαπλοκή μεταξύ θεωρίας, μεθοδολογίας και δεδομένων.

(2) Η έννοια, οι φορείς οι θεσμοί της εκπαιδευτικής έρευνας (περιοδικά, ενώσεις, συνέδρια) και οι σημαντικότερες έρευνες στις επιστήμες της αγωγής και της εκπαίδευσης.

(3) Ο ρόλος, η αναζήτηση και η σημαντικότητα της βιβλιογραφικής επισκόπησης, η ορθή χρήση των βιβλιογραφικών παραπομπών, το ζήτημα της λογοκλοπής, οι κανόνες της American Psychological Association (APA) και η χρήση του βιβλιογραφικού λογισμικού Mendeley.

B. Στατιστική ανάλυση (χρήση του λογισμικού Jamovi)

(5) Οι δείκτες κεντρικής τάσης και διασποράς (αριθμητικός μέσος όρος, διάμεσος, δεσπόζουσα τιμή, ροπές, διακύμανση, τυπική απόκλιση, εύρος κτλ.).

(6) Η συσχέτιση μεταξύ δύο ή περισσότερων μεταβλητών (συνδιακύμανση, συνάφεια, δείκτης r του Karl Person, δείκτης rho του Charles Spearman).

(7) Η τεχνογραφία της παρουσίασης των ποσοτικών δεδομένων (ραβδογράμματα, ιστογράμματα, θηκογράμματα του John Tukey, κυκλικά διαγράμματα, αραχνογράμματα).

Γ. Ποιοτικές μεθοδολογίες έρευνας

(8) Η ιστορία και η θέση των ποιοτικών μεθοδολογιών έρευνας στην εκπαίδευση

(9) Βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις και έννοιες (φαινομενολογία, εθνογραφία, θεμελιωμένη θεωρία)

(10) Μέθοδοι συλλογής και ανάλυσης ποιοτικών δεδομένων (παρατήρηση, συνέντευξη, αφηγήσεις ζωής, χρήση του λογισμικού Atlas.ti)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο, μετωπική διδασκαλία, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.																								
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Λογισμικά Mendeley, Jamovi, Atlas.ti, MLwiN																								
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	<table border="1"><thead><tr><th><i>Δραστηριότητα</i></th><th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th></tr></thead><tbody><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>Σύνολο Μαθήματος</td><td>175</td></tr></tbody></table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																					Σύνολο Μαθήματος	175
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																								
Σύνολο Μαθήματος	175																								

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Η αξιολόγηση γίνεται με γραπτές εξετάσεις και τέσσερις συνδεδεμένες εργασίες, εκ των οποίων οι τρεις είναι ενδιάμεσες και μία είναι τελική)</p>
--	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.</p> <p>Ανδρεαδάκης, Νικόλαος & Βάμβουκας, Μιχάλης (2005). <i>Οδηγός για την εκπόνηση και τη σύνταξη γραπτής ερευνητικής εργασίας: σεμιναριακής, πτυχιακής, διπλωματικής</i>. Αθήνα: Ατραπός.</p> <p>Παπαγεωργίου, Ι. (2015). Απλή Τυχαία Δειγματοληψία. [Κεφάλαιο Συγγράμματος]. Στο Παπαγεωργίου, Ι. 2015. <i>Θεωρία δειγματοληψίας</i>. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Κεφ 2. Διαθέσιμο στο: http://hdl.handle.net/11419/1298</p> <p>Κυριαζή, Νότα (2002). <i>Η κοινωνιολογική έρευνα: Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.</p> <p>Πουρκός, Μάριος (2014). Η έννοια της θεωρίας και ο ρόλος της στην έρευνα των Κοινωνικών Επιστημών. Οι “κρίσεις” και τα βασικά “παραδείγματα”. Στο το Μ. Πουρκός (Επιμ.), <i>Δυνατότητες και όρια μείξης των μεθοδολογιών στην κοινωνική, ψυχολογική και εκπαιδευτική έρευνα</i>(σελ. 39–132). Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος ΙΩΝ.</p> <p>Babbie, Earl (2011). Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική (σελίδες 383-451)</p> <p>Κατσαρού Ελένη (2016). <i>Εκπαιδευτική έρευνα δράσης</i>. Αθήνα: Κριτική (σελίδες 246 – 253).</p> <p>Howard, Keith, Sharp, John (2001). <i>Η επιστημονική μελέτη: οδηγός σχεδιασμού και διαχείρισης πανεπιστημιακών ερευνητικών εργασιών</i>. Αθήνα: Gutenberg (σελίδες 231-265)</p> <p>Robson, Colin (2010). <i>Η έρευνα του πραγματικού κόσμου</i>. Αθήνα: Gutenberg (σελίδες 347-366)</p> <p>Καραγιώργος, Δημήτρης (2002). <i>Μεθοδολογία έρευνας στις επιστήμες της αγωγής</i>. Αθήνα: Σαββάλας (σελ. 257-267).</p> <p>Βασιλόπουλος, Δημήτρης (1992). <i>Έξι μαθήματα στατιστικής</i>. Αθήνα: Λίτσας (σελ. 97-120).</p> <p>Glesne, Corrine (2018). <i>Η ποιοτική έρευνα</i>. Αθήνα: Μεταίχιμο (σελ. 363-399)</p> <p>Creswell, John (2011). <i>Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας</i> Αθήνα: Ίων (σελ. 413-447).</p>
--

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Research

Educational Research and Evaluation

Educational Researcher

American Educational Research Journal

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Σημείωση: Οι φοιτητές/φοιτήτριες επιλέγουν 1 μάθημα επιλογής. Ως μαθήματα επιλογής παρέχονται: (α) Εισαγωγικό μάθημα της Ειδίκευσης 2, (β) Εισαγωγικό μάθημα της Ειδίκευσης 3, (γ) Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, (δ) Εισαγωγικό Μάθημα Ψηφιακών Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση: Παιδαγωγική Αξιοποίηση Ψηφιακών Τεχνολογιών, (ε) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Μάθηση για την Αειφορία.

1.4. Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης**A. Παπακωνσταντίνου****1. ΓΕΝΙΚΑ**

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ06 ή ΔΕ05 ή ΕΑ05	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	7	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (μάθημα επιλογής)		

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP719/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

1. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
2. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
3. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Ολοκληρώνοντας το μάθημα οι φοιτητές θα πρέπει:

- να ξεχωρίζουν τις μικρο και μακρο κοινωνιολογικές προσεγγίσεις αναφέροντας τα στοιχεία που τις προσδιορίζουν και τις διαφοροποιούν
- να περιγράφουν τις κυριότερες θεωρίες που αναπτύχθηκαν στο πεδίο της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης
- να γνωρίζουν βασικές έννοιες της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης όπως τις κοινωνικές ανισότητες, τις λειτουργίες του σχολείου, κτλ
- να είναι σε θέση να συνδέσουν τις κοινωνικές συνθήκες με τα εκπαιδευτικά φαινόμενα και να αναγνωρίσουν τις κοινωνικές επιρροές στις εκπαιδευτικές ανισότητες
- να αντιλαμβάνονται και να περιγράφουν τις κοινωνικές επιβολές, πιέσεις και επιρροές στο επάγγελμα του εκπαιδευτικού
- να αναλύουν μέσα από κοινωνιολογική οπτική τη σχέση, την αλληλεπίδραση και την επικοινωνία των δρώντων υποκειμένων μέσα στη σχολική τάξη

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

1. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
2. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
3. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
4. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
5. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία
2. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
3. Μελέτη του τρίπτυχου Κοινωνία-Κράτος-Σχολείο
4. Προσδιορισμός βασικών όρων: Κοινωνικό Θεσμός, Κοινωνική τάξη και στρώμα, Κοινωνικός ρόλος
5. Ανάλυση του ρόλου του σχολικού θεσμού και των λειτουργιών του
6. Κοινωνικές Ανισότητες στην Εκπαίδευση
7. Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις στη Σχολική Τάξη

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση ΤΠΣ στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	<i>Διαλέξεις</i>	
	Σύνολο Μαθήματος	175
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Οι φοιτητές εξετάζονται με γραπτές εξετάσεις επί του συνόλου της διδαχθείσας ύλης. Τα θέματα είναι ανάπτυξης με βάση μελέτες περίπτωσης και οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν τις διαφάνειες που χρησιμοποιούνται στο μάθημα, τη σχετική βιβλιογραφία και τις σημειώσεις τους.	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τα άρθρα και τα βιβλία αναρτώνται στο e-class.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά: International Journal of Sociology of Education, Sociology of Education, Επιστήμες της Αγωγής, Νέα Παιδεία, Teachers and Teaching

1.5. Εισαγωγικό Μάθημα Ψηφιακών Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση: Παιδαγωγική Αξιοποίηση Ψηφιακών Τεχνολογιών

Π. Κυνηγός

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ07 ή ΔΕ06 ή ΕΑ06	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγικό Μάθημα Ψηφιακών Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση: Παιδαγωγική Αξιοποίηση Ψηφιακών Τεχνολογιών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	7	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Γενικού υποβάθρου (μάθημα επιλογής)
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <p>4. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης</p> <p>5. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β</p> <p>6. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</p>	
<p>Στόχοι: η κατανόηση των βασικών πτυχών του θεωρητικού πλαισίου παιδαγωγικής αξιοποίησης των Ψηφιακών Τεχνολογιών όσο αφορά στις ιδιότητες του εκπαιδευτικού λογισμικού στη μαθησιακή διαδικασία, στη μάθηση σε συλλογικότητες, στη διδακτική διαδικασία και σχεδιασμό και στη συστημική προσέγγιση.</p>	
<p>Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:</p> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>
<p>Αποτελέσματα: οι φοιτητές να είναι σε θέση</p> <ol style="list-style-type: none"> να σχεδιάσουν μια εκπαιδευτική δραστηριότητα βασισμένη στην αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών και να τεκμηριώσουν για την πρόσθετη αξία της σε αποδεκτό για εκπαιδευτικό επίπεδο να σχεδιάσουν και να αναπτύξουν ένα εκπαιδευτικό λογισμικό χρησιμοποιώντας κατάλληλο συγγραφικό εργαλείο σε τουλάχιστο πρωτόλειο επίπεδο να σχεδιάσουν ένα απλό ιστολόγιο για χρήση εκπαιδευτικού με τους μαθητές της τάξης του 	

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αυτό είναι σχεδιασμένο α) να εισάγει τους μαθητές της κατεύθυνσης στα αντικείμενα της αξιοποίησης των ψηφιακών τεχνολογιών στην εκπαίδευση και β) να προσδώσει στους φοιτητές των άλλων κατευθύνσεων βασικές γνώσεις και εμπειρία με τα αντικείμενα αυτά. Οι φοιτητές μελετούν βασικά θεωρητικά στοιχεία όπως η μαθησιακή διαδικασία με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων σε κοινωνικο-κονστροκτιβιστικά πλαίσια, η σημασία της βαθιάς πρόσβασης στις λειτουργικότητες της τεχνολογίας ως πολιτισμικό και κοινωνικό χαρακτηριστικό, η έννοια της καινοτομίας και της πρόσθετης παιδαγωγικής αξίας στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Παράλληλα με το θεωρητικό μέρος το μάθημα εμπλέκει τους φοιτητές στην πρακτική του σχεδιασμού μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας. Η διαδικασία περιλαμβάνει και την δευτερογενή ανάπτυξη ενός ψηφιακού εργαλείου για μαθητές σε απλό επίπεδο από τεχνικής πλευράς. Η εμπειρία εμπλοκής στο σχεδιασμό εκπαιδευτική δραστηριότητας ακόμα και στα πλαίσια ενός εισαγωγικού μαθήματος θεωρείται κρίσιμη μιας και θέτει τα θεμέλια κατανόησης του ρόλου του εκπαιδευτικού όσο αφορά στην αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο																									
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Χρήση ΤΠΣ στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές																									
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="660 1137 983 1173"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="983 1137 1366 1173"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="660 1173 983 1209">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="983 1173 1366 1209"></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1487 983 1523">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="983 1487 1366 1523">175</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις																				Σύνολο Μαθήματος	175
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																									
Διαλέξεις																										
Σύνολο Μαθήματος	175																									
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Οι φοιτητές εξετάζονται με γραπτές εργασίες επί του συνόλου της διδαχθείσας ύλης. Τα θέματα είναι ανάπτυξης με βάση μελέτες περίπτωσης και οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν τις διαφάνειες που χρησιμοποιούνται στο μάθημα, τη σχετική βιβλιογραφία και τις σημειώσεις τους.																									

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class

1.6. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Μάθηση για την Αειφορία

Μ. Δασκολιά

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ08 Η ΔΕ07 Η ΕΑ07	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Μάθηση για την Αειφορία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου (μάθημα επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ (σε συνεννόηση με διδάσκουσα και με αξιολόγηση την εκπόνηση εργασίας)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP813/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

7. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
8. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
9. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισαγάγει τους μεταπτυχιακούς μαθητές στις βασικές έννοιες και τις παιδαγωγικές προσεγγίσεις μιας καινοτόμου εκπαιδευτικής πρακτικής, της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΠΕ), και να τους εξοικειώσει με υποδειγματικές εφαρμογές διδακτικού σχεδιασμού. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάπτυξη προβληματισμού για το ρόλο και τη σημασία της ΠΕ στη σύγχρονη εποχή της κλιματικής κρίσης και στην ανάδειξη της πρόσθετης παιδαγωγικής αξίας από την αξιοποίηση κατάλληλων μέσων και εργαλείων.

Ο συντονισμός και η παιδαγωγική στήριξη διεπιστημονικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων ΠΕ στις σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας απαιτούν καλά καταρτισμένους εκπαιδευτικούς όλων των ειδικοτήτων σε θέματα εκπαίδευσης και μάθησης για το περιβάλλον και την αειφορία. Επιπλέον, το άνοιγμα των εκπαιδευτικών παροχών και σε εξω-σχολικά πλαίσια, για την ευαισθητοποίηση, κατάρτιση και ενεργοποίηση πολιτών και την ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων, συνεργασιών και δικτύων σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο με άξονα την αειφορία, θέτει μια σειρά από νέες προκλήσεις.

Σε άμεση αναφορά με αυτή την πραγματικότητα, το μάθημα επιδιώκει να εξοπλίσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές με γνώσεις και ικανότητες που θα τους επιτρέπουν να κατανοούν το γενικό πλαίσιο της ΠΕ για την αειφορία και να προσδιορίζουν με παιδαγωγικά κριτήρια δημιουργικούς ρόλους που ο διδακτικός σχεδιασμός σχετικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων θα μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες για αντιμετώπιση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προκλήσεων και ζητημάτων αειφορίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Το μάθημα επιδιώκει να εξοπλίσει τους/τις ΜΦ με γνώσεις και ικανότητες που θα τους/τις επιτρέπουν να κατανοούν το γενικό πλαίσιο της ΠΕ για την αειφορία και να προσδιορίζουν με παιδαγωγικά κριτήρια δημιουργικούς ρόλους που ο διδακτικός σχεδιασμός σχετικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων θα μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες για αντιμετώπιση των σύγχρονων περιβαλλοντικών προκλήσεων και ζητημάτων αειφορίας. Πιο ειδικά, οι γενικές ικανότητες που επιδιώκει να αναπτύξουν οι ΜΦ είναι:

- Κριτική σκέψη στην προσέγγιση περιβαλλοντικών εννοιών και περιπτώσεων περιβαλλοντικών ζητημάτων και ζητημάτων αειφορίας
- Σφαιρική αντίληψη και κατανόηση της πολυπλοκότητας του περιβάλλοντος, των περιβαλλοντικών ζητημάτων και των ζητημάτων αειφορίας

- Διεπιστημονική σκέψη στη σύνθεση διαφορετικών ειδών περιβαλλοντικής γνώσης
- Διασαφήνιση προσωπικών αξιών και αντιλήψεων για περιβαλλοντικά ζητήματα και ζητήματα αειφορίας
- Αυτόνομη και συνεργατική σκέψη στην εκπόνηση ασκήσεων και δραστηριοτήτων
- Ικανότητα σχεδιασμού εκπαιδευτικών δράσεων στην τυπική και μη-τυπική περιβαλλοντική εκπαίδευση και μάθηση
- Ικανότητα λήψης αποφάσεων ύστερα από εξέταση εναλλακτικών επιλογών σε πραγματικά περιβαλλοντικά προβλήματα και ζητήματα εκπαιδευτικής πράξης
- Δημιουργική σκέψη στην αναζήτηση εναλλακτικών επιλογών και καινοτόμων λύσεων κατά τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών δράσεων
- Διατύπωση πειστικών επιχειρημάτων για στήριξη θέσεων
- Σύνθεση και μεταφορά της ερευνητικής σκέψης και θεωρίας στην εκπαιδευτική πράξη
- Σύνδεση της επιστημονικής περιβαλλοντικής σκέψης με και για την κοινωνία

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται να εισαχθούν οι ΜΦ στο βασικό θεωρητικό πλαίσιο της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία και στις δυνατότητες εφαρμογής της τόσο στην τυπική εκπαίδευση όσο σε μη-τυπικές μορφές εκπαίδευσης και μάθησης. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από θεωρητικές προσεγγίσεις, βιωματικές ασκήσεις και εργαστηριακές εφαρμογές οι ΜΦ θα κατανοήσουν βασικές έννοιες της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία, όπως οι έννοιες «περιβάλλον», «φύση», «περιβαλλοντικό ζήτημα», «αειφορία», «εκπαίδευση», «μάθηση», κ.ά., όπως επίσης θα αντιληφθούν πώς διαφορετικές ερμηνείες τους διαμορφώνουν διαφορετικές εκδοχές τους στην εκπαιδευτική πράξη. Αντίστοιχα θα μνηθούν σε διαφορετικούς τρόπους υλοποίησης της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία, τόσο στο πλαίσιο της σχολικής εκπαίδευσης όσο και σε εξω-σχολικά πεδία εφαρμογής, όπως ο πολιτισμός, ο τουρισμός, η ψυχαγωγία, η επαγγελματική εκπαίδευση, και η κοινωνική συμμετοχή. Τέλος, οι ΜΦ θα αναπτύξουν τα βασικά κριτήρια για τον σχεδιασμό και την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία.

Πιο αναλυτικά, η θεματική του μαθήματος κινείται πάνω στις ακόλουθες διαστάσεις:

- Η προβληματική, η αναγκαιότητα και βασικές έννοιες της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης («περιβάλλον», «φύση», «αειφορία», «περιβαλλοντικό ζήτημα», κ.ά.)
- Ιστορική εξέλιξη των σχετικών ιδεών, πρόδρομα κινήματα, η εμφάνιση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και η σύγχρονη εκδοχή της
- Διαφορετικές θεωρήσεις και διαστάσεις του περιβάλλοντος και το φάσμα των σύγχρονων περιβαλλοντικών ζητημάτων
- Προσεγγίσεις της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης: το ιδεολογικό και παιδαγωγικό τους πλαίσιο
- Σκοποί και στόχοι της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο των 17 στόχων της αειφόρου ανάπτυξης (SDGs - Sustainable Development Goals) της Agenda 2030
- Η έννοια της περιβαλλοντικής μάθησης: τυπική, μη-τυπική και άτυπη, και περιπτώσεις εκδήλωσης και εφαρμογής της
- Προσεγγίζοντας την περιβαλλοντική μάθηση στο πλαίσιο σύγχρονων εννοιών και θεωριών για τη μάθηση
- Παιδαγωγικές αρχές και προσεγγίσεις στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και μάθηση (συστημική σκέψη, διεπιστημονικότητα, διαθεματικότητα, κριτική σκέψη, προσανατολισμός στις αξίες και τη δράση, βιωματική σχέση και μάθηση, ενδυνάμωση, συμμετοχή)
- Το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στην τυπική εκπαίδευση στην Ελλάδα και οι φορείς και οι δυνατότητες μη-τυπικής περιβαλλοντικής εκπαίδευσης (ΜΚΟ, μουσεία, η τοπική κοινότητα, ψυχαγωγικές και τουριστικές δραστηριότητες, κλπ)
- Εκπαιδευτικά υλικά περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και πρακτική άσκηση στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων και δραστηριοτήτων σε σχολικά και εξω-σχολικά περιβάλλοντα

- Προσεγγίζοντας τον πολυδύναμο ρόλο του εκπαιδευτικού στις διαδικασίες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης
- Η βιβλιογραφία και η έρευνα στο χώρο της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και μάθησης σε αλληλοδραστική σχέση με την εκπαιδευτική πρακτική – ασκήσεις με εφαρμογές
- Αναστοχαστική πρακτική και αναγκαιότητα οικοδόμησης της προσωπικής θεωρίας του εκπαιδευτικού στην περιβαλλοντική εκπαίδευση – ασκήσεις κριτικού αναστοχασμού και επαγγελματικής ανάπτυξης

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Ναι Στη Διδασκαλία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • υποστήριξη διδασκαλίας με ppt παρουσιάσεις που φέρουν πολυμεσικό περιεχόμενο (εικόνες, animation, video) • προβολή θεματικών ντοκυμαντέρ από τη σειρά «Εξάντας» (https://www.smallplanet.gr/el/small-planet-films-exandas/) <p>Εργαστηριακή Εκπαίδευση:</p> <ul style="list-style-type: none"> • επίδειξη και εξάσκηση στη χρήση εκπαιδευτικών λογισμικών • εκπαίδευση στην αναζήτηση στο Διαδίκτυο πληροφοριακών δεδομένων • ενημέρωση και εξοικείωση με τη χρήση βάσεων βιβλιογραφίας και εκπαιδευτικών υλικών • εκπαίδευση στη συγγραφή εργασίας σε ηλεκτρονική μορφή και στη δημιουργία της ppt παρουσίασής της <p>Επικοινωνία με φοιτητές: Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class (ανακοινώσεις, πληροφορίες, μηνύματα, έγγραφα, ομάδες χρηστών, κ.λπ.).</p>																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1485 981 1518"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="989 1485 1418 1518"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1529 981 1563"><i>Διαλέξεις</i></td> <td data-bbox="989 1529 1418 1563"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1574 981 1608"></td> <td data-bbox="989 1574 1418 1608"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1619 981 1653"></td> <td data-bbox="989 1619 1418 1653"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1664 981 1697"></td> <td data-bbox="989 1664 1418 1697"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1709 981 1742"></td> <td data-bbox="989 1709 1418 1742"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1753 981 1787"></td> <td data-bbox="989 1753 1418 1787"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1798 981 1832"></td> <td data-bbox="989 1798 1418 1832"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1843 981 1877">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="989 1843 1418 1877">175</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις</i>														Σύνολο Μαθήματος	175
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
<i>Διαλέξεις</i>																				
Σύνολο Μαθήματος	175																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης</p>	Οι φοιτητές εξετάζονται με ενδιάμεσες εργασίες και τελική γραπτή εργασία επί του συνόλου της διδαχθείσας ύλης, την οποία καταθέτουν και παρουσιάζουν προφορικά στην τάξη.																			

<p>Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Τόσο η θεματική όσο και η μορφή των εργασιών (ανάπτυξη θέσεων, σχεδιασμός εκπαιδευτικού σεναρίου, ανάλυση ερευνητικών άρθρων, συμμετοχή σε έρευνα, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, κλπ) διαφοροποιούνται από χρονιά σε χρονιά, για να μην τυποποιείται η δοκιμασία. Οι ΜΦ ενημερώνονται για τις εργασίες και τα κριτήρια αξιολόγησης κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού εξαμήνου από την ίδια τη διδάσκουσα και με αναλυτικές οδηγίες στο e-class.</p>
---	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Αρχική-ενδεικτική:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δασκολιά, Μ. (2005). <i>Θεωρία και πράξη στην περιβαλλοντική εκπαίδευση. Οι προσωπικές θεωρίες των εκπαιδευτικών</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο. • Φλογαΐτη, Ε. (1993). <i>Περιβαλλοντική Εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Ελληνικές Πανεπιστημιακές Εκδόσεις. Επανεκδοση: Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 1998, Επανεκδοση: Αθήνα: Πεδίο, 2011. • Φλογαΐτη, Ε. (2006). <i>Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, Επανεκδοση: Αθήνα: Πεδίο, 2011. <p>Επιπλέον επιστημονικά άρθρα και βιβλία (ελληνικά και ξενόγλωσσα) αναρτώνται στο e-class.</p>
--

1.7. Αξιολόγηση της Επίδοσης των Μαθητών

Αθ. Βέρδης, Α. Παπαδοπούλου

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αξιολόγηση της Επίδοσης των Μαθητών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	7	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικεύσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικεύσης, γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP242/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <p>1. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης</p> <p>1. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β</p> <p>2. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</p>
--

- Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές και οι φοιτήτριες είναι ικανοί και ικανές:
- (α) να κατασκευάζουν αξιολογικά κριτήρια για τα φιλολογικά μαθήματα, με βάση διεθνείς στοχοταξινομίες, ελληνικά κανονιστικά κείμενα, καθώς και ειδικότερους μαθησιακούς στόχους του κάθε μαθήματος,
  - (β) να γνωρίσουν τα βασικά στοιχεία της κλασικής και της μοντέρνας ψυχομετρικής θεωρίας και να τα εφαρμόσουν στην αξιολόγηση επιλεγμένων διδακτικών ενοτήτων από τα φιλολογικά μαθήματα,
  - (γ) να γνωρίζουν τους μηχανισμούς των διεθνών οίκων αξιολόγησης (ΟΟΣΑ, ETS, IEA) και των μελετών τους (PISA, TIMSS, PIRLS TOEFL, IELTS),
  - (δ) να κατασκευάζουν τράπεζες θεμάτων και να ελέγχουν την ποιότητα των λημμάτων των τεστ μέσω ανάλυσης κατά Rasch
  - (ε) να αναλύουν τις διαστάσεις ενός τεστ και να αξιολογούν την εγκυρότητά του

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
 Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
 Λήψη αποφάσεων
 Αυτόνομη εργασία
 Ομαδική εργασία
 Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
 Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
 Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
 Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
 Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
 Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
 Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
 Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
 .....
 Άλλες...
 .....

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εκπαιδευτική αξιολόγηση είναι ένα σύνολο ποσοτικών και ποιοτικών ερευνητικών μεθοδολογιών που σχετίζονται με την αξιακή θέσμιση μιας ιδιαίτερης διαδικασίας κοινωνικοποίηση που ονομάζεται «μάθηση». Αποτελέσματα αυτών των μεθοδολογιών στην εκπαίδευση αποτελούν οι μετρήσεις, οι σταθμίσεις, οι πιστοποιήσεις, οι κατατάξεις, οι συγκρίσεις, οι βαθμοί και οι βαθμολογίες, οι κλίμακες μέτρησης, τα λήμματα «πολλαπλής επιλογής», οι τράπεζες θεμάτων, οι ψυχομετρίες, τα στάνταρντ, οι νόρμες, οι διαγωνισμοί, οι εξετάσεις και οι αντικειμενικότητες τους, οι στοχοταξινομίες, αλλά και τα κείμενα των ερωτήσεων ανάπτυξης, οι ερωτήσεις, οι απαντήσεις, οι περιγραφές, καθώς και τα τεχνουργήματα. Τα ζητήματα αυτά συνδέονται με τα ιδιαίτερα γνωστικά αντικείμενα που προσφέρονται στο ΠΜΣ Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Μετωπική διδασκαλία ομαδοσυνεργατική διδασκαλία
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Λογισμικό Winsteps για ανάλυση κατά Rasch Λογισμικό Factor για ανάλυση παραγόντων
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου

<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>		
		Σύνολο Μαθήματος
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αξιολογούνται με γραπτή εργασία και με τέσσερις συνδεδεμένες γραπτές εργασίες, εκ των οποίων οι τρεις είναι ανατροφοδοτικές και η τέταρτη είναι η τελική.</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.   Κασσωτάκης, Μιχάλης (2013). <i>Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών</i>. Αθήνα: Γρηγόρη.   Τσακίρη, Δέσποινα (2018). <i>Η θέσμιση της αξιολόγησης των μαθητών και το φαντασιακό σχολείο</i>. Αθήνα: Μεταίχμιο (σελ. 149-167).   Βέρδης, Αθανάσιος (2016). <i>Εκπαιδευτική Έρευνα και αξιολόγηση</i>. Αθήνα: Ηρόδοτος   Έκθεση Coleman, Pierre Bourdieu, Basil Bernstein (Άννα Φραγκουδάκη, <i>Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης</i>, 1981, σελ. 41-67 και σελ. 395-424).</p> <p>Συναφή επιστημονικά περιοδικά: Studies in Educational Evaluation   Educational Evaluation and Policy Analysis   Educational Assessment   Evaluation & Research in Education</p>
--

1.8. Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: ι Αρχαίων Ελληνικών

Μ. Φουντοπούλου

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: ι Αρχαίων Ελληνικών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	4	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Υποχρεωτικό		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

13. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

14. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

15. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Να σχεδιάζουν και να υλοποιούν μία διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας αξιοποιώντας όλους τους ανωτέρω προσδιοριστικούς παράγοντες, β) ο προσδιορισμός και ο κριτικός επαναπροσδιορισμός των διδακτικών και μαθησιακών σκοπών και στόχων ως αποτέλεσμα συνεργασίας, ανταλλαγής απόψεων αλλά και προσωπικής, εσωτερικής επεξεργασίας των δεδομένων, γ) η ικανότητα υιοθέτησης σύγχρονων τεχνικών και αξιοποίησης νέων εργαλείων για τη διδασκαλία του μαθήματος, κατά την πρακτική άσκηση, δ) η δυνατότητα για θεωρητική τεκμηρίωση των διδακτικών ενεργειών, ώστε αυτές να μην αποτελούν άτεχνους διδακτικούς σχεδιασμούς αλλά συνειδητές διδακτικές πράξεις. ii) Η γνώση των μεθοδολογικών αρχών διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας συνιστά βασικό γνωστικό εξοπλισμό κάθε φιλόλογου. Στόχο του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί η κατοχή και συνειδητοποίηση από τους ΜΦ: α) των γενικών θεωρητικών αρχών της διδασκαλίας της νεοελληνικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι οποίες απορρέουν από συγκεκριμένα γλωσσολογικά, κοινωνιογλωσσικά, παιδαγωγικά και ψυχολογικά πορίσματα και προσεγγίσεις και β) των κυριότερων σύγχρονων διδακτικών προτύπων, στρατηγικών και τεχνικών που εφαρμόζονται σε διεθνές επίπεδο σε σχέση με τις βασικές συνιστώσες της επικοινωνιακής ικανότητας (γλωσσική, κοινωνιογλωσσική, κειμενική ικανότητα). Επιπρόσθετα, επιδιώκεται η καλλιέργεια των διδακτικών δεξιοτήτων των ΜΦ (καθορισμός στόχων και δεξιοτήτων, σχεδιασμός διδακτικών φάσεων, επιλογή δραστηριοτήτων βάσει των αναγκών και των χαρακτηριστικών των μαθητών, κατασκευή διδακτικού υλικού), μέσω της συμμετοχής τους σε οργανωμένες διδακτικές ασκήσεις και δραστηριότητες. Μέσω της υλοποίησης των ανωτέρω στόχων οι ΜΦ αποκτούν τα απαραίτητα εφόδια για την αποτελεσματική διδασκαλία τους μαθήματος της νεοελληνικής γλώσσας ως μητρικής στο γυμνάσιο και στο λύκειο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Ειδικότερα, οι **στόχοι** του μαθήματος είναι:

1. η επίδειξη ικανότητας εκ μέρους των φοιτητών να σχεδιάζουν αλλά και να υλοποιούν μία διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας αξιοποιώντας όλους τους προσδιοριστικούς παράγοντες, που αναφέρθηκαν παραπάνω,
2. ο προσδιορισμός και ο κριτικός επαναπροσδιορισμός των διδακτικών και μαθησιακών σκοπών και στόχων ως αποτέλεσμα συνεργασίας, ανταλλαγής απόψεων αλλά και προσωπικής, εσωτερικής επεξεργασίας των δεδομένων,
3. η ικανότητα υιοθέτησης σύγχρονων τεχνικών και αξιοποίησης νέων εργαλείων για τη διδασκαλία του μαθήματος, κατά την πρακτική άσκηση των φοιτητών,
4. η δυνατότητα για θεωρητική τεκμηρίωση των διδακτικών ενεργειών, ώστε αυτές να μην αποτελούν άτεχνους διδακτικούς σχεδιασμούς αλλά συνειδητές διδακτικές πράξεις.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μεθοδολογία της διδασκαλίας του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας **προσδιορίζεται:**

Πρώτον, από τη φυσιογνωμία του μαθήματος, δηλαδή:

α) από την ανάγκη γνωριμίας και μελέτης τόσο του δομολειτουργικού συστήματος της αρχαίας ελληνικής γλώσσας ως στοιχείου επικουρικού για την κατανόηση της μορφής, της σύνταξης και της σημασιολογίας της νεοελληνικής όσο και της ερμηνευτικής προσέγγισης των μελετώμενων κειμένων ως λογοτεχνικών έργων, τα οποία καταγράφουν την ανθρώπινη δράση σε διαφορετικό από το σημερινό χωροχρονικό πλαίσιο,

β) από τη διάκρισή του σε δύο επιμέρους μαθήματα: των αρχαίων ελληνικών από μετάφραση και των αρχαίων ελληνικών από πρωτότυπο.

Δεύτερον, από το θεσμικό πλαίσιο, όπου εντάσσονται τα ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ του μαθήματος, τα βιβλία του καθηγητή, τα βιβλία του μαθητή, τα εκπαιδευτικά λογισμικά.

Τρίτον, από τις σύγχρονες, κοινωνικο-κονστрукτιβιστικού τύπου μαθησιακές αρχές, οι οποίες τεκμηριώνουν τις εκάστοτε διδακτικές ενέργειες.

Τέταρτον, από τις σύγχρονες απόψεις της διδακτικής μεθοδολογίας, η οποία έχει στρέψει το ενδιαφέρον της από το αντικείμενο της μάθησης και της διδασκαλίας στο υποκείμενο αυτών των διαδικασιών.

Με βάση τους τέσσερις παραπάνω άξονες το γνωστικό αντικείμενο της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας θα αποτελέσει αντικείμενο μελέτης, ανταλλαγής απόψεων και θέσεων αλλά και αφετηρία για την καταγραφή και την κριτική θεώρηση των όσων το προσδιορίζουν με απώτερη επιδίωξη την προετοιμασία των μεταπτυχιακών φοιτητών για την πρακτική άσκηση, που θα ακολουθήσει, με τρόπο δημιουργικό, ο οποίος θα μπορεί να οδηγήσει σε υιοθέτηση νέων διδακτικών πρακτικών.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο
--	--------------------

<p align="center">ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση ΤΠΣ στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές</p>																								
<p align="center">ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p> <p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th align="center"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th align="center"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Διαλέξεις</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td align="center">100</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις</i>																				Σύνολο Μαθήματος	100
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																								
<i>Διαλέξεις</i>																									
Σύνολο Μαθήματος	100																								
<p align="center">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p><i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Οι φοιτητές εξετάζονται με γραπτές εργασίες επί του συνόλου της διδαχθείσας ύλης. Τα θέματα είναι ανάπτυξης με βάση μελέτες περίπτωσης και οι φοιτητές καλούνται να μελετήσουν τις διαφάνειες που χρησιμοποιούνται στο μάθημα, τη σχετική βιβλιογραφία και τις σημειώσεις τους.</p>																								

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Φουντοπούλου, Μ. (2010). Το προσδιοριστικό πλαίσιο της διδασκαλίας των αρχαίων ελληνικών από μετάφραση. Από τη θεωρία στη σχολική τάξη. Αθήνα: Γρηγόρη. ISBN: 978-960-333-644-0-5 8.
Giasson, J. (2014). Η αναγνωστική κατανόηση (μτφρ. – επιμ.) Μ. Φουντοπούλου. Αθήνα: Γρηγόρη. ISBN: 9789603337485

Τα άρθρα και τα βιβλία αναρτώνται στο e-class.

1.9. Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: ii Νεοελληνική Γλώσσα

Αθ. Μιχάλης

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: ii Νεοελληνική Γλώσσα		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	4	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP817/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

5. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

7. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

8. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση:

- να σχεδιάζουν, σε επίπεδο βραχυπρόθεσμου, μεσοπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, συγκεκριμένο μάθημα ή σειρά μαθημάτων με γνωστικό αντικείμενο την πρότυπη νέα ελληνική γλώσσα στο γυμνάσιο ή στο λύκειο,
- να επιλέγουν τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας που κρίνουν καταλληλότερα για τη διδασκαλία συγκεκριμένων γνώσεων ή την καλλιέργεια καθορισμένων δεξιοτήτων σε σχέση με τις δυνατότητες του σχολείου και τον μαθητικό πληθυσμό στον οποίο απευθύνονται,
- να αξιοποιούν τις ψηφιακές τεχνολογίες ως εποπτικά μέσα, ως μέσα πρακτικών γραμματισμού και να αξιολογούν τη χρήση τους στο πλαίσιο καλλιέργειας πρακτικών κριτικού γραμματισμού,
- επιλέγουν και να εφαρμόζουν την κατάλληλη μέθοδο διδασκαλίας για την οικοδόμηση γνώσεων που αφορούν τους πόρους δημιουργίας νοημάτων (γραμματική, λεξιλόγιο, κειμενικοί τύποι, σημειωτικοί τρόποι), για την καλλιέργεια της μετεπικοινωνιακής επίγνωσης και για την καλλιέργεια δεξιοτήτων κειμενικού σχεδιασμού (παραγωγικών, προσληπτικών),
- καλλιεργούν γνωσιακές, κοινωνικές, μεταγνωστικές, αντισταθμιστικές στρατηγικές των μαθητών σε παραγωγικό και προσληπτικό επίπεδο,
- επιλέγουν και εφαρμόζουν τους καταλληλότερους για τους μαθητές τους τρόπους αξιολόγησης της οικοδόμησης γνώσεων και της καλλιέργειας δεξιοτήτων των μαθητών τους, με βάσει τους στόχους τους και το διδακτικό περιεχόμενο
- καλλιεργούν δια βίου την κριτική του σκέψη και τη διάθεση αυτοκριτικής τους αλλά ταυτόχρονα επιδιώκουν την ανάπτυξη αντίστοιχων ικανοτήτων και διαδικασιών στους μαθητές τους,
- οργανώνουν δράσεις καλλιέργειας ποικίλων γραμματισμών των μαθητών τους,
- εφαρμόζουν κατάλληλες μεθόδους εξατομίκευσης και διαφοροποίησης της διδασκαλίας, προσαρμόζοντας το περιεχόμενο, τη διδακτική μεθοδολογία, τις μορφές αξιολόγησης, τον σχεδιασμό επικοινωνιακών δραστηριοτήτων, τη δυσκολία και τη θεματολογία του εκπαιδευτικού υλικού στις ανάγκες των μαθητών τους, με σεβασμό στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα,
- εφαρμόζουν δεξιότητες αναζήτησης, ανάλυσης και σύνθεσης δεδομένων και πληροφοριών, μέσω και της αξιοποίησης των ψηφιακών τεχνολογιών,
- εργάζονται αυτόνομα και να καλλιεργούν τη μαθησιακή αυτονομία των μαθητών τους,
- συμμετέχουν σε ομαδικές δραστηριότητες και να καλλιεργούν δεξιότητες των μαθητών τους, οι οποίες απαιτούνται για συμμετοχή σε ομαδοσυνεργατικές δράσεις,
- λαμβάνουν αποφάσεις εύστοχες και αποτελεσματικές,
- εργάζονται σε διεθνές περιβάλλον και σε διεπιστημονικό πλαίσιο,
- οργανώνουν και να πραγματοποιούν επιστημονική έρευνα, παράγοντας νέες ιδέες, με επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής, επιστημονικής και ηθικής υπευθυνότητας,

- να προάγουν την ελεύθερη και δημιουργική σκέψη τη δική τους και των μαθητών τους, λαμβάνοντας οι ίδιοι ρόλους συντονιστή, οργανωτή, εμπυχωτή και βοηθού στην οικοδόμηση της γνώσης και αποδίδοντας στους μαθητές ρόλους ερευνητή και ενεργού παραγωγού γνώσης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Στο συγκεκριμένο μάθημα παρουσιάζονται και αναλύονται:

- οι σκοποί, οι στόχοι και τα προσδοκώμενα της διδασκαλίας του γνωστικού αντικειμένου της πρότυπης νέας ελληνικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση,
- οι αρχές, η φιλοσοφία και οι προτάσεις των προγραμμάτων σπουδών της νέας ελληνικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση,
- η μεθοδολογία διδασκαλίας της γραμματικής (λέξης, πρότασης, κειμένου), του λεξιλογίου και των σημειωτικών τρόπων ως πόρων δημιουργίας κειμενικού νοήματος,
- η μεθοδολογία καλλιέργειας της μετεπικοινωνιακής επίγνωσης,
- οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις του κειμενικού σχεδιασμού (παραγωγής και πρόσληψης κειμένων),
- η ανάλυση και η διδακτική αντιμετώπιση των γλωσσικών λαθών των μαθητών,
- η καλλιέργεια στάσεων από τους μαθητές σε ζητήματα γλωσσικής ποικιλίας και γλωσσικής αλλαγής,
- μορφές και τρόποι καλλιέργειας πρακτικών γραμματισμού, λειτουργικού και κριτικού, ως προς την τεχνολογική, τη γλωσσική, τη γνωσιακή και την κοινωνικοπολιτισμική του διάσταση.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο Για παροχή διευκρινίσεων, επίλυση αποριών και επίλυση προβλημάτων αξιοποιείται και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Πραγματοποιείται χρήση ψηφιακών τεχνολογιών - ως εποπτικών μέσων παρουσίασης δεδομένων, - ως πρακτικών γραμματισμού - ως πρακτικών υφιστάμενων κριτική επισκόπηση</p>																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Διαλέξεις</i></td> <td><i>3 ώρες εβδομαδιαίως</i></td> </tr> <tr> <td><i>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</i></td> <td><i>Όσος ο χρόνος των διαλέξεων</i></td> </tr> <tr> <td><i>Διαδραστική διδασκαλία</i></td> <td><i>Στο πλαίσιο του μαθήματος (αντικαθιστά τις διαλέξεις)</i></td> </tr> <tr> <td><i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</i></td> <td><i>Ποικίλλει ο χρόνος ανά εξάμηνο και περίοδο</i></td> </tr> <tr> <td><i>Συγγραφή εργασίας</i></td> <td><i>8-12 ώρες</i></td> </tr> <tr> <td><i>Φροντιστήριο (με τη μορφή επιπλέον των προβλεπομένων διδακτικών ωρών)</i></td> <td><i>Ποικίλλει ο χρόνος ανάλογα με τις ανάγκες των φοιτητών</i></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>100</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις</i>	<i>3 ώρες εβδομαδιαίως</i>	<i>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	<i>Όσος ο χρόνος των διαλέξεων</i>	<i>Διαδραστική διδασκαλία</i>	<i>Στο πλαίσιο του μαθήματος (αντικαθιστά τις διαλέξεις)</i>	<i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</i>	<i>Ποικίλλει ο χρόνος ανά εξάμηνο και περίοδο</i>	<i>Συγγραφή εργασίας</i>	<i>8-12 ώρες</i>	<i>Φροντιστήριο (με τη μορφή επιπλέον των προβλεπομένων διδακτικών ωρών)</i>	<i>Ποικίλλει ο χρόνος ανάλογα με τις ανάγκες των φοιτητών</i>	Σύνολο Μαθήματος	100	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
<i>Διαλέξεις</i>	<i>3 ώρες εβδομαδιαίως</i>																	
<i>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	<i>Όσος ο χρόνος των διαλέξεων</i>																	
<i>Διαδραστική διδασκαλία</i>	<i>Στο πλαίσιο του μαθήματος (αντικαθιστά τις διαλέξεις)</i>																	
<i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</i>	<i>Ποικίλλει ο χρόνος ανά εξάμηνο και περίοδο</i>																	
<i>Συγγραφή εργασίας</i>	<i>8-12 ώρες</i>																	
<i>Φροντιστήριο (με τη μορφή επιπλέον των προβλεπομένων διδακτικών ωρών)</i>	<i>Ποικίλλει ο χρόνος ανάλογα με τις ανάγκες των φοιτητών</i>																	
Σύνολο Μαθήματος	100																	

<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Η τελική / συμπερασματική αξιολόγηση των φοιτητών πραγματοποιείται με γραπτή εργασία (σχεδιασμός σεναρίου, θεωρητική εργασία βιβλιογραφικής επισκόπησης) ή παρουσίαση συγκεκριμένου θέματος στο αμφιθέατρο διδασκαλίας).</p> <p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνική</p> <p>Κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> - θεωρητική τεκμηρίωση του σεναρίου - συμβατότητα με τα δεδομένα της ελληνικής εκπαίδευσης και τις διεθνείς πρακτικές - δυνατότητα υλοποίησης - συμβατότητα στόχων με διδακτικές δραστηριότητες και χρονικό πλαίσιο διδασκαλίας, - μορφή και χαρακτηριστικά του διδακτικού σχεδιασμού, - ποιότητα και μορφή των εναλλακτικών πλάνων, - συνδυασμός καινοτομίας διδακτικής και ανάγκες / χαρακτηριστικά των μαθητών, - πληρότητα και θεωρητική στήριξη της βιβλιογραφικής εργασίας, - επιστημονικός χαρακτήρας της εργασίας / σεναρίου.
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τα άρθρα αναρτώνται στην ηλεκτρονική τάξη
 Συναφή επιστημονικά περιοδικά: σχετικές πληροφορίες δίνονται στην ηλεκτρονική τάξη

1.10. Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: iii Λογοτεχνίας Ευαγγ. Φρυδάκη

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: iii. Λογοτεχνίας		

ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	4
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων		
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Γενικού υποβάθρου/Ειδίκευσης γενικών γνώσεων/ Ανάπτυξης Δεξιοτήτων. Υποχρεωτικό για την Ειδίκευση «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση».	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Όχι	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP484/	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης 2. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β 3. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
--

Οι Μεταπτυχιακοί Φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες (αναγνωστικές και διδακτικές) και κριτήρια που θα τους επιτρέπουν:

α) να αναγνωρίζουν και να επαναπροσδιορίζουν τις άδηλες παραδοχές τους για τη φύση, τη λειτουργία και τους σκοπούς διδασκαλίας της λογοτεχνίας,

β) να αξιοποιούν συνδυαστικά ενδοκειμενικά και εξωκειμενικά στοιχεία, για να ιχνηλατούν το νοηματικό υπόστρωμα των κειμένων (αναγνωστικές δεξιότητες),

γ) να θέτουν κρίσιμα για εκείνους/εκείνες ερωτήματα/θέματα συζήτησης σχετικά με τα ζητήματα που πραγματεύονται τα κείμενα· τα ερωτήματα να λειτουργούν στη συνέχεια ως άξονες ή κέντρα αλληλεπιδράσεων και συνομιλιών μεταξύ των μαθητών/τριών, και

δ) να διαπραγματεύονται τις υποθέσεις τους στο πλαίσιο μιας αναγνωστικής/ερμηνευτικής κοινότητας.

ε) να επιχειρούν δοκιμαστικούς σχεδιασμούς και διδασκαλίες, που επιλέγουν ως κατάλληλες για την κάθε μαθησιακή περίπτωση (διδακτικές δεξιότητες),

στ) να θέτουν σε συζήτηση και διαπραγμάτευση στην κοινότητα των συμφοιτητών τους τις αρχές, τους σκοπούς και την καταλληλότητα των πρακτικών τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

1. Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
2. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση των απαραίτητων τεχνολογικών μέσων.
3. Σχεδιασμός και διαχείριση εκπαιδευτικού έργου.
4. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
5. Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα της Λογοτεχνίας εξετάζεται υπό το πρίσμα των κατά καιρούς επιστημολογικών αντιλήψεων για τη φύση και τη λειτουργία της λογοτεχνίας, των εξελίξεων στους προσανατολισμούς των σχετικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην Ευρώπη και την Ελλάδα και των σύγχρονων ερευνητικών δεδομένων σχετικά με τις κατακτήσεις και τις δυσχέρειες στο σχετικό πεδίο.

Οι δύο πόλοι θεωρητικών αναφορών του μαθήματος είναι α) οι λογοτεχνικές σπουδές (λογοτεχνική θεωρία) και β) η μαθητοκεντρική -ιδιαιτέρα, η διαλογική- παιδαγωγική.

Ειδικά σημεία εστίασης αποτελούν

- οι μείζονες επιστημονικές προσεγγίσεις (ιστορικο-φιλολογική, κειμενοκεντρική, αναγνωστική και διαλογική) στην οργάνωση του μαθήματος και τη διδασκαλία της Λογοτεχνίας σε σχέση με τις επιστημολογικές τους συντεταγμένες (παραδοχές για τη φύση της πραγματικότητας, της γνώσης και της «έγκυρης» γνώσης).

- οι τάσεις στη διαμόρφωση των σκοπών διδασκαλίας (πολιτισμική μεταβίβαση, αναγνωστικές ικανότητες, ενδυνάμωση της υποκειμενικότητας), οι υποκείμενες παραδοχές τους και οι επάλληλες διδακτικές τους λειτουργίες.

- τα ζητήματα της ερμηνείας και της ερμηνευτικής πολλαπλότητας,

- τα ζητήματα των εναλλακτικών δυνατοτήτων για την εμπλοκή των μαθητών και των διαδικασιών παραγωγής νοήματος από τους μαθητές (διαλογική διδασκαλία, παιχνίδια ρόλων, διακαλλιτεχνικότητα).

Τα ζητήματα δεν τίθενται κανονιστικά αλλά ως ανοιχτά θέματα προς διερεύνηση, όλη επομένως η διδασκαλία εμπλέκει από την αρχή τους μεταπτυχιακούς φοιτητές σε διερευνητικές και στοχαστικές διαδικασίες, οι οποίες αναμένεται να εμφανιστούν σε πιο ώριμη μορφή στη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση διαφανειών στην τάξη, υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω eclass (βιβλιογραφία, υποστηρικτικό υλικό, μερική ανάρτηση των παρουσιαζόμενων διαφανειών), επικοινωνία με φοιτητές μέσω email.</p>																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="660 1615 979 1675"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="986 1615 1310 1675"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="660 1682 979 1711">Διαλέξεις.</td> <td data-bbox="986 1682 1310 1711">25</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1718 979 1778">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας.</td> <td data-bbox="986 1718 1310 1778">35</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1785 979 1845">Συγγραφή εργασίας/ εργασιών.</td> <td data-bbox="986 1785 1310 1845">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1852 979 1881"></td> <td data-bbox="986 1852 1310 1881"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1888 979 1917"></td> <td data-bbox="986 1888 1310 1917"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1924 979 1953"></td> <td data-bbox="986 1924 1310 1953"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1960 979 1989">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="986 1960 1310 1989">100</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις.	25	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας.	35	Συγγραφή εργασίας/ εργασιών.	40							Σύνολο Μαθήματος	100
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																	
Διαλέξεις.	25																	
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας.	35																	
Συγγραφή εργασίας/ εργασιών.	40																	
Σύνολο Μαθήματος	100																	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p>																		

<p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Διαμορφωτική αξιολόγηση.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητες κατά τη διάρκεια του μαθήματος (20%) • Γραπτή συνεργατική εργασία ανάπτυξης διδακτικού σχεδιασμού ανά ζεύγη (80%) <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι αναρτημένα στο e-class.</p>
--	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Συγγράμματα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποστολίδου, Β. & Ε. Χοντολίδου (επιμ.) (1999). <i>Λογοτεχνία και Εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός. • Αποστολίδου, Β., Β. Καπλάνη, Ε. Χοντολίδου (επιμ.) (2000). <i>Διαβάζοντας λογοτεχνία στο σχολείο... Μια νέα πρόταση διδασκαλία</i>. Αθήνα: Τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδανός. • Appleyard, J. (2017). <i>Η διαμόρφωση του αναγνώστη. Η λογοτεχνική εμπειρία από την παιδική ηλικία έως την ενηλικίωση</i> (μτφρ. Κ. Δεσποινιάδης). Αθήνα: Gutenberg. • Barrow, R. (2003 [1999]). «Αλλιώς, ποιος ο λόγος του Παραδείσου;» Η σημασία των σκοπών στην Εκπαίδευση. Στο R. Marples (επιμ.), <i>Οι σκοποί της Εκπαίδευσης</i> (μτφρ. Π. Χατζηπαντελή). Αθήνα: Μεταίχιμο, σσ. 23-36. • Barry, P. (2013). Γνωριμία με τη θεωρία. <i>Μια εισαγωγή στη λογοτεχνική και πολιτισμική θεωρία</i> (μτφρ. Α. Νάτσινα). Αθήνα: Βιβλιόραμα. • Doubrovsky, S. & Todorov, T. (1985 [1971]). <i>Συνέδριο του Σεριζί</i> (μτφρ. Ι. Ν. Βασιλαράκης). Αθήνα: Επικαιρότητα. • Haroutunian-Gordon, S. (2014). <i>Interpretive Discussion. Engaging students in text-based conversations</i>. Cambridge, Massachusetts: Harvard Education Press. • Παπαγεωργιάκης, Δ. & Φρυδάκη, Ε. (2018). Αναγνωστικές πρακτικές στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: αναζητώντας το χαμένο παράδειγμα. Στο Β. Αποστολίδου, Δ. Κόκορης, Μ. Μπακογιάννης & Ε. Χοντολίδου (επιμ.), <i>Λογοτεχνική ανάγνωση στο σχολείο και στην κοινωνία</i>. Αθήνα: Gutenberg, σσ. 367-378. • Παπαρούση, Μ. (2019). <i>Η λογοτεχνία στη διδακτική πράξη. Αναγνωστικές και κριτικές προσεγγίσεις</i>. Αθήνα: Gutenberg. • Τερζάκης, Φ. (2016). Η Έννοια της Διαλογικότητας στον Μιχαήλ Μπαχτίν. Στο Μ. Α. Πουρκός, (επιμ.) Προοπτικές και όρια της διαλογικότητας στον Μιχαήλ Μπαχτίν. Πάτρα: Orportuna, σσ. 101-109. • Τοντόροφ, Τσβ. (2013). Η λογοτεχνία σε κίνδυνο (μτφρ. Χ. Βαγενά, εισ. Ν. Βαγενάς). Αθήνα: Πόλις. • Φρυδάκη, Ε. (2003). Η Θεωρία της Λογοτεχνίας στην Πράξη της Διδασκαλίας. Αθήνα: Κριτική. • Φρυδάκη, Ε. & Παπαγεωργιάκης, Δ. (2022). <i>Διαλογικότητα και λογοτεχνική εκπαίδευση</i>. Αθήνα: Κριτική. <p>Άρθρα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cubero, R. & Ignacio, M. J. (2011). Accounts in the Classroom: Discourse and the Coconstruction of Meaning, <i>Journal of Constructivist Psychology</i> 24, 234-267. • Frydaki, E. (2011). Fostering humanity through interpretive dialogue in teacher communities. Στο W. Veugelers (επιμ.), <i>Education and Humanism. Linking Autonomy and Humanity</i>. Rotterdam: Sense Publishers, σσ. 163-179. • Καρατσινίδου, Χ. (2007). Η Λογοτεχνία και η Τέχνη στο Φως της Διαλογικότητας. Στο Μ. Πουρκός (επιμ.) <i>Λογοτεχνία, Διαλογικότητα, Ψυχολογία. Κριτικές Προσεγγίσεις</i>. Αθήνα:

Ατραπός, σσ. 89-105.

- Φρυδάκη, Ε. (2019). Από την ερμηνεία και τον διάλογο στον ερμηνευτικό διάλογο, *Νέα Παιδεία* 170, 39-48.
- Φρυδάκη, Ε. (2021). Εκπονώντας το Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της λογοτεχνίας της Γ' Λυκείου στην προοπτική της διαλογικότητας. Στο Α. Καστρινάκη & Ε. Κατσαρού (επιμ.), *Συζητάμε για την Εκπαίδευση. Δυσκολίες, Προκλήσεις, Προοπτικές*. Ρέθυμνο: Εκδόσεις της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, σσ. 66-79.

Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Learning and Instruction
<https://www.journals.elsevier.com/learning-and-instruction>
- Learning, Culture and Social Interaction
<https://www.sciencedirect.com/journal/learning-culture-and-social-interaction>
- L1 Educational Studies in Language and Literature
<https://l1research.org/>

1.11. Μεθοδολογία της Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: iv Ιστορίας

Μ. Μαμούρα

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων: Ειδική Διδακτική της Ιστορίας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	4	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων Υποχρεωτικό μάθημα για την ειδίκευση «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση»
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP488/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης ● Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β ● Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Παρουσίαση και διερεύνηση επιστημολογικών ζητημάτων που απασχολούν την ιστορία και αναδεικνύουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ως επιστήμης: την αφηγηματική της φύση και την ερμηνευτική της διάσταση, τις χρονικότητες, τα ζητήματα εννοιολόγησης, κατανόησης και εξήγησης, τις άτυπες λογικές και τους αναλογικούς συλλογισμούς. Μέσα από την διερεύνηση αυτή, οι φοιτητές/τριες, ως υποψήφιοι/-ες εκπαιδευτικοί, αναμένεται να αρχίσουν να διαμορφώνουν σταδιακά την εκπαιδευτική τους ταυτότητα ως καθηγητών της ιστορίας. συγκεκριμένα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● να αναγνωρίζουν την επιστήμη της ιστορίας στις κοινωνικές της διαστάσεις, τη σχέση επιστημονικής και σχολικής ιστορίας, την δομή και τις ιδιαιτερότητες της ιστορικής γνώσης, της ιστορικής αφήγησης και του ιστορικού συλλογισμού, ● να μπορούν να διακρίνουν σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της ιστορίας (πολυπρισματικές προσεγγίσεις, προσεγγίσεις με βάση το ιστορικό ερώτημα, διερεύνηση ιστορικών πηγών) και διαφορετικούς τύπους εκπαιδευτικών του μαθήματος (αφηγητής ιστοριών, επιστήμονας ιστορικός, αναδομητής), ● να επιχειρούν διδακτικούς σχεδιασμούς, αξιοποιώντας σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας της ιστορίας και ● να αναγνωρίζουν τις αναπαραστάσεις τους για τη σχολική ιστορία και να αναστοχάζονται γι' αυτές.
<p>Γενικές Ικανότητες <i>Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.</i></p>

<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης ..... Άλλες... .....</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των νέων τεχνολογιών • Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις • Σχεδιασμός και διαχείριση [εκπαιδευτικού] έργου • Αυτόνομη και Ομαδική Εργασία • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών 	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<ul style="list-style-type: none"> • Η επιστήμη της ιστορίας και οι κοινωνικές της διαστάσεις. Η επιστημολογία της ιστορίας (τι είναι η ιστορία, πώς αντιμετωπίστηκε το ιστορικό γεγονός κατά την προνεωτερική, νεωτερική και μετανεωτερική περίοδο, ιστορικές σχολές και η θέση του ιστορικού) • Η δομή της ιστορικής γνώσης και οι ιδιαιτερότητές της. • Ιστορική αφήγηση, ιστορική εξήγηση, ιστορικές έννοιες, ιστορικός συλλογισμός (εννοιολόγηση, παραδείγματα από αυθεντικά διδακτικά στιγμιότυπα από διεθνείς και ελληνικές έρευνες). • Ιστορικές πηγές και ιστορικές μαρτυρίες (εννοιολόγηση και διάκριση των όρων, κριτήρια, με βάση τα οποία ο ιστορικός και ο εκπαιδευτικός εξετάζουν και αξιολογούν τις πηγές και τις μαρτυρίες, αξιολόγηση της ιστορικής πηγής ως ιστορικού τεκμηρίου: παράθεση παραδειγμάτων, κριτήρια αξιολόγησης των ιστορικών πηγών από τους μαθητές, διδακτικές εφαρμογές) • Επιστημονική ιστορική γνώση και σχολική ιστορία. Η ιστορία ως μαθησιακό αντικείμενο. Αναπαραστάσεις και αντιλήψεις μαθητών και εκπαιδευτικών για την ιστορία και τη διδασκαλία της • Αδυναμίες της σχολικής ιστορίας και η έννοια της διδακτικής διαμεσολάβησης (τυπολογίες καθηγητών ιστορίας) • Πρόγραμμα Σπουδών ιστορίας και σχολικά εγχειρίδια. • Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της ιστορίας – τύποι εκπαιδευτικών ιστορίας. • Κονστрукτιβισμός στη διδακτική της ιστορίας (Σχεδιασμός μαθησιακών περιβαλλόντων, σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας). • Τα εμπόδια των μαθητών στην εξοικείωση των ιστορικών γνώσεων. • Η ενσυναίσθηση και η πολυπρισματική προσέγγιση στη διδασκαλία της ιστορίας
--

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Δια ζώσης</p>																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Διδασκαλία: Παρουσιάσεις Αλληλεπίδραση με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες ατομικά ή/και σε ομάδες εργασίας Επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες: Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου</p>																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 658 1002 696">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1010 658 1380 696">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 707 1002 745">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1010 707 1380 745">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 757 1002 808">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1010 757 1380 808">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 819 1002 904">Μικρά project/εργασίες/ομαδικές παρουσιάσεις από φοιτητές</td> <td data-bbox="1010 819 1380 904">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 916 1002 954">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="1010 916 1380 954">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 965 1002 1003"></td> <td data-bbox="1010 965 1380 1003"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1014 1002 1052"></td> <td data-bbox="1010 1014 1380 1052"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1064 1002 1102"></td> <td data-bbox="1010 1064 1380 1102"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1113 1002 1151">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1010 1113 1380 1151">100</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	30	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20	Μικρά project/εργασίες/ομαδικές παρουσιάσεις από φοιτητές	20	Συγγραφή εργασίας	30							Σύνολο Μαθήματος	100
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																			
Διαλέξεις	30																			
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	20																			
Μικρά project/εργασίες/ομαδικές παρουσιάσεις από φοιτητές	20																			
Συγγραφή εργασίας	30																			
Σύνολο Μαθήματος	100																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Η τελική αξιολόγηση των φοιτητών/-τριών πραγματοποιείται με απαλλακτική εργασία ή γραπτή εξέταση, σε συνδυασμό με μικρές εργασίες κατά τη διάρκεια των μαθημάτων. Συντελεστές: 20% συμμετοχή/παρουσία των φοιτητών/-τριών στο μάθημα, 30% εργασίες που παρουσιάζονται ομαδικά και 50% βαθμός τελικής εργασίας.</p>																			

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αποστολίδου, Ε. (2019). *Μαθήματα Διδακτικής της Ιστορίας*. Αθήνα: Πεδίο.
- Κάββουρα, Θ. (2011). *Διδακτική της Ιστορίας: Επιστήμη, Διδασκαλία, Μάθηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Κάβουρα Θ. (2000). «Από την Επιστημολογία της ιστορίας στη Διδακτική έρευνα», *Νεύσις*, 9, Αθήνα, 169-186.
- Mamoura, M. (2010). "Official curricula of the history subject in Greek secondary education from 1975 until today, focusing on the term of historical consciousness", *Pedagogikos Logos*, 2, 23-35.
- Mamoura, M. & Nako, I. (2021a). Exploring aspects of Greek students' historical thinking: How are they reflected in their writings?. *International Journal of Humanities and Social Science*, vol.11 (1),77-87.

- Mamoura, M. & Nako, I. (2021b). How a History Teacher Helped Students to Think Historically by Challenging and Transforming His Own Perceptions about Teaching. *International Journal of Humanities and Social Science*, vol.11 (12),100-109.
- Μαμούρα, Μ. (2018). «Η επαναδιαπραγμάτευση των αντιλήψεων των εκπαιδευτικών ως μοχλός επαγγελματικής ανάπτυξης στο μάθημα της ιστορίας». *Action Researcher in Education*, 8, 1-20.
- Μαυροσκούφης, Δ. (2005), *Αναζητώντας τα ίχνη της ιστορίας*, Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- Seixas, P., & Morton, T. (2013). *The big six: Historical thinking concepts*. Toronto, Canada: Nelson Education.
- Stearns, P., Seixas, P., Wineburg, S. (Eds.) (2000). *Knowing, Teaching and Learning History. National and International Perspectives*. New York and London: New York University Press.
- Stradling, R. (2003). *Multiperspectivity in history teaching: A guide for teachers*. Strasbourg: Council of Europe.

Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- International Journal of Historical Learning, Teaching and Research

- www.history.org.uk

- History Education Research Journal

<https://www.history.org.uk/publications/categories/international-journal-of-historical-learning>

- Teaching and Teacher Education

<https://www.journals.elsevier.com/teaching-and-teacher-education>

- Teachers and Teaching. Theory and practice

<https://www.tandfonline.com/toc/ctat20/current>

1.12. Αξιολόγηση Σχολικών Μονάδων και των Εκπαιδευτικών

Αικ. Κασιμάτη, Ε. Σοφού, Α. Μούτσιος-Ρέντζιος

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Αξιολόγηση Σχολικών Μονάδων και των Εκπαιδευτικών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	7	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο			

Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν υπάρχουν		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP689/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- 19. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης*
- 20. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β*
- 21. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων*

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται οι φοιτητές/τριες να είναι σε θέση να:

- ορίζουν την έννοια της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και του/της εκπαιδευτικού,
- αναγνωρίζουν τους σκοπούς, τους στόχους και τη σημασία της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και του/της εκπαιδευτικού,
- διακρίνουν τις μορφές και τις λειτουργίες της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών
- γνωρίζουν τις διαδικασίες αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών (κριτήρια αξιολόγησης, μέσα συλλογής δεδομένων, φορείς αξιολόγησης, αξιοποίηση αποτελεσμάτων αξιολόγησης),
- γνωρίζουν, να συγκρίνουν και να αξιολογούν διαφορετικά μοντέλα αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών,
- κρίνουν τα μοντέλα αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών που προτείνονται ή που εφαρμόστηκαν στην Ελλάδα,
- συγκρίνουν και να αντιπαραβάλλουν τα επιχειρήματα όσων υπερασπίζονται τον θεσμό της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών και όσων εκφράζουν τις επιφυλάξεις τους.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,.

<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης ..... Άλλες... .....</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Αυτόνομη εργασία • Ομαδική εργασία • Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Λήψη αποφάσεων • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον 	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

<p>A) Έννοια, σκοπός, στόχοι και αναγκαιότητα αξιολόγησης των σχολικών μονάδων. Εξωτερική και εσωτερική αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, αυτοαξιολόγηση σχολικών μονάδων. Συνύπαρξη εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης. Μορφές οργάνωσης της διαδικασίας της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης: Κριτήρια, μέσα συλλογής δεδομένων και φορείς αξιολόγησης. Αξιοποίηση αποτελεσμάτων της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων. Η αυτοαξιολόγηση των σχολικών μονάδων στην Ελλάδα. Οι διεθνείς τάσεις στην αξιολόγηση των σχολικών μονάδων. Μοντέλα αξιολόγησης σχολικών μονάδων σε άλλες χώρες. Επιχειρήματα υπέρ και κατά της αξιολόγησης των σχολικών μονάδων.</p> <p>B) Έννοια, σκοπός, στόχοι και αναγκαιότητα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Λειτουργίες και μορφές αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Η διαδικασία της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών: Κριτήρια, συχνότητα, μέσα συλλογής πληροφοριών. Φορείς αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Αξιοποίηση των αξιολογικών δεδομένων. Η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών στη χώρα μας. Οι σύγχρονες τάσεις στην αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Συστήματα αξιολόγησης εκπαιδευτικών σε άλλες χώρες. Προβλήματα που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών. Επιχειρήματα υπέρ και κατά της αξιολόγησης των εκπαιδευτικών</p>
--

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο ή Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (Webex)</p>										
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές π.χ. e-class, Google forms, PowerPoint, Webex κ.ά.</p>										
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου								
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου										

<p>Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>175</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Εξέταση γραπτή στο τέλος του εξαμήνου ● Εξέταση προφορική στο τέλος του εξαμήνου ● Πρόοδος (ενδιάμεση εξέταση) ● Κατ' οίκον εργασία ● Προφορική παρουσίαση εργασίας ● Εργαστήριο ή πρακτικές ασκήσεις <p>Άλλα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Ημερολόγιο, ● Κλίμακες Διαβαθμισμένων κριτηρίων (rubrics), ● Χάρτες εννοιών (concept maps), ● Ερωτηματολόγια αυτοαξιολόγησης & ετεροαξιολόγησης ● project, ● κλείδες παρατήρησης, ● συνέντευξη ● πεδίο δυνάμεων (force field)

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Assessment Reform Group (2002). *Assessment for learning: 10 principles*. University of Cambridge: Assessment Reform Group. https://www.hkeaa.edu.hk/doclibrary/sba/hkdse/eng_dvd/doc/Afl_principles.pdf
- Barkatsas, T., & McLaughlin, P. (Eds.) (2021). *Authentic Assessment and Evaluation Approaches and Practices in a Digital Era*. Brill.
- Black, P., & Wiliam, D. (1998). Inside the black box: raising standards through classroom assessment. *Phi Delta Kappan*, 80(2), 139-148. <https://weaeducation.typepad.co.uk/files/blackbox-1.pdf>
- Bonniol, J.J. & Vial, M. (2007). *Τα μοντέλα της αξιολόγησης*. Μεταίχμιο.
- Care, E., Griffin, P., & Wilson, M. (Eds.). (2018). *Assessment and teaching of 21st century skills: Research and applications*. Springer International Publishing.
- Gardner, J. (Ed.) (2012). *Assessment and learning*. Sage.
- Janssens, F.J.G., & van Amelsvoort, G. (2008). School self-evaluations and school inspections in Europe: An exploratory study, *Studies in Educational Evaluation*, 34, 15–23.
- Καρατζιά-Σταυλιώτη, Ε. & Λαμπρόπουλος, Χ. (2006). *Αξιολόγηση, Αποτελεσματικότητα και Ποιότητα στην Εκπαίδευση*. Gutenberg.
- Κασσωτάκης, Μ. (2018). *Αξιολόγηση των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών*. Γρηγόρη.
- Κασσωτάκης, Μ. (2013). *Θεωρητικές προσεγγίσεις & πρακτικές εφαρμογές*. Γρηγόρη.
- Κάτσικας, Χ., Θεριανός, Κ., Τσιριγώτης, Α. & Καβαδίας, Γ. (2007). *Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση*. Λιβάνης.
- Kershner, B. (2021). *Understanding Educational Complexity: Integrating Practices and Perspectives for 21st Century Leadership*. Brill.

- Κουτούζης, Μ. (2008), Η αξιολόγηση στην Εκπαιδευτική Μονάδα». Στο Α. Αθανασούλα – Ρέππα, Μ. Κουτούζης, & Ι. Χατζηευστρατίου (Επ.), *Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων τ. Γ (αναθεωρημένος) Κοινωνική και Ευρωπαϊκή Διάσταση της Εκπαιδευτικής Διοίκησης*. ΕΑΠ.
- Μπαγάκης, Γ. (επ) (2001). Αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχολείου. Μεταίχμιο.
- Μαυρογιώργος, Γ. (2003). Γιατί τόση «συζήτηση» για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού;. *Η λέσχη των εκπαιδευτικών*, 30, 26-28.
- McBeath J. (2002). *Η αυτοαξιολόγηση στο σχολείο*. Ελληνικά Γράμματα.
- McBeath, J., Schratz, M., Meuret, D.& Jacobsen, L. (2004). *Η αυτοαξιολόγηση στο ευρωπαϊκό σχολείο*. Μεταίχμιο.
- OECD (Organisation for Economic Co-Operation and Development) (2013). Synergies for Better Learning: An International Perspective on Evaluation and Assessment. In *OECD Reviews of Evaluation and Assessment in Education* (pp. 139-269). OECD Publishing.
- Oosterhof, A., (Επιμ. Αικ.Κασμάτη) (2010). *Εκπαιδευτική Αξιολόγηση: Από τη Θεωρία στην Πράξη*. Έλλην.
- Πασιαρδής, Π. (1996). *Η αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών*. Γρηγόρης.
- Πασιαρδής, Π. (2008). *Στρατηγικός σχεδιασμός, καινοτομίες και αξιολόγηση στην εκπαίδευση. Τόμος III: Παρακολούθηση και αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών*. Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- Πασιαρδής, Π., Σαββίδης, Ι. & Τσιάκκρος Α. (Επ.) (2007) *Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου των εκπαιδευτικών: από τη θεωρία στην πράξη*. Έλλην.
- Πετροπούλου, Ο., Κασμάτη, Αικ., & Ρετάλης, Σ. (2015). *Σύγχρονες Μορφές Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης με Αξιοποίηση Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών*. Ελληνικά Ακαδημαϊκά Ηλεκτρονικά Συγγράμματα και Βοηθήματα.
- Ρεκαλίδου, Γ. (2011). *Αξιολόγηση της μάθησης ή αξιολόγηση για τη μάθηση*. Πεδίο.
- William, D. (2018). *Embedded formative assessment* (2nd edition). Solution Tree Press
- ΥΠΠΕΘ-ΙΕΠ (2019). Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Νηπιαγωγείο. <http://iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/odigos-ekpaideftikoy-gia-tin-perigrafiki-aksiologisi-sto-nipiagogeio>
- ΥΠΠΕΘ-ΙΕΠ (2019). Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Δημοτικό. Τεύχη Α', Β' & Γ'. <http://iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/odigos-ekpaideftikoy-gia-tin-perigrafiki-aksiologisi-sto-dimotiko>
- ΥΠΠΕΘ-ΙΕΠ (2019). Οδηγός Εκπαιδευτικού για την Περιγραφική Αξιολόγηση στο Γυμνάσιο. Τεύχη Α', Β' & Γ'. <http://iep.edu.gr/el/deltia-typou-genika/odigos-ekpaideftikoy-gia-tin-perigrafiki-aksiologisi-sto-gymnasio>

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Assessment, Evaluation and Accountability
 Educational Evaluation and Policy Analysis
 International Journal of Evaluation and Research in Education
 Studies in Educational Evaluation
 Assessment in Education: Principles, Policy & Practice

1.13. Πρακτική Άσκηση: Διδασκαλία, Έρευνα και Αξιολόγηση στο Σχολικό Περιβάλλον

Ευαγγ. Φρυδάκη, Μ. Φουντοπούλου, Αθ. Μιχάλης, Μ. Μαμούρα

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση: Διδασκαλία, Έρευνα και Αξιολόγηση στο Σχολικό Περιβάλλον (αντιστοιχεί σε 500 ώρες απασχόλησης)		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις			
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας ενός ακαδημαϊκού εξαμήνου (500 ωρών)	20	20	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων Υποχρεωτικό μάθημα για την Ειδίκευση «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση»		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας – Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP846/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Η πρακτική άσκηση της ειδίκευσης «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση», αποσκοπεί στο να δώσει στους ΜΦ τη δυνατότητα να **δοκιμάσουν**, να **ελέγξουν**, και να **επαναπροσδιορίσουν στην πράξη**

α) τις άδηλες παραδοχές τους για ποικίλες παραμέτρους της διδακτικής διαδικασίας (μάθηση, σκοποί και στόχοι διδασκαλίας, εκπαιδευτικός, μαθητής), και

β) τις γνώσεις που απέκτησαν από τις σπουδές τους πάνω σε ζητήματα παιδαγωγικής, μεθοδολογικής και διδακτικής φύσεως, και εκπαιδευτικής αξιολόγησης.

Πρόκειται για μια **απόπειρα σύζευξης θεωρίας και πράξης με αναστοχαστικό και ερευνητικό χαρακτήρα**, απαραίτητη για την επαρκή προετοιμασία του εκπαιδευτικού για την **οικοδόμηση της ταυτότητάς του**.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των νέων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σχεδιασμός και διαχείριση [εκπαιδευτικού] έργου
- Αυτόνομη και Ομαδική Εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Α. Οι ΜΦ εντάσσονται σε σχολική μονάδα που επιλέγεται από το ΠΜΣ με κριτήριο την καταλληλότητα και τη διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών της μονάδας να αναλάβουν το ρόλο του αναδόχου/-ων εκπαιδευτικού/-κών. Στο πλαίσιο της εκεί παρουσίας τους παρακολουθούν επί 30 ώρες διδασκαλίες των αναδόχων και των βοηθών αναδόχων καθηγητών, προετοιμάζονται για την παρακολούθηση και τη συζήτηση που ακολουθεί (30 ώρες) και συμμετέχουν στις γενικότερες δραστηριότητες της σχολικής μονάδας (10 ώρες), οι οποίες καταγράφονται στο ημερολόγιο παρακολούθησης του φοιτητή. Η συνολική εποπτεία της Πρακτικής Άσκησης ανατίθεται ανά

ειδικότητα/διδασκτικό αντικείμενο σε α) διδάσκοντα του μαθήματος «Μεθοδολογία Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων» ή/και β) εξειδικευμένο συνεργάτη του ΠΜΣ. Την ευθύνη για την όλη παρουσία του μεταπτυχιακού φοιτητή στο σχολείο αναλαμβάνει εκπαιδευτικός της σχολικής μονάδας (ανάδοχος εκπαιδευτικός), επικουρούμενος από έναν ή δύο ακόμη συναδέλφους της ίδιας ή συναφούς ειδικότητας (βοηθοί ανάδοχοι).

Β. Οι ΜΦ έχουν **δύο επιλογές:** α) να κατασκευάσουν ένα αξιολογητικό εργαλείο (portfolio, κλείδα και σχάρες παρατήρησης, ρουμπρίκες) και να το χρησιμοποιήσουν στις διδασκαλίες τους (60 ώρες) και β) να πραγματοποιήσουν συνεργατική (κατά προτίμηση) έρευνα στο σχολικό περιβάλλον, η οποία μπορεί να ποικίλλει ανά ειδικότητα και διδασκτικό αντικείμενο. Μπορούν, λ.χ., να αξιοποιήσουν την παρατήρηση των διδασκαλιών της προηγούμενης φάσης, ώστε να εντοπίσουν μια προβληματική κατάσταση, την οποία θα επιχειρήσουν να βελτιώσουν με διεξαγωγή εκπαιδευτικής έρευνας δράσης, ή θα περιοριστούν να την ερμηνεύσουν, αναλύοντας τα δεδομένα της παρατήρησης και πιθανών συνεντεύξεων με καθηγητές, μαθητές, διευθυντή κλπ. **Η έρευνα εντάσσεται σε κάποιο από τα 4 ανθρωπιστικά αντικείμενα** και αξιολογείται από τον αντίστοιχο υπεύθυνο της ΠΑ (60 ώρες για τη σύνταξη ερευνητικών πορισμάτων – report).

Γ. Οι ΜΦ πραγματοποιούν 8 οκτώ ατομικές διδασκαλίες σε συνεννόηση με τους αναδόχους εκπαιδευτικούς (από δύο διδασκαλίες σε κάθε ένα από τα ανθρωπιστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο πλαίσιο του μαθήματος «Μεθοδολογία Διδασκαλίας Ανθρωπιστικών Αντικειμένων»). Ο ΜΦ συνεργάζεται με τον επόπτη της ΠΑ και τους αναδόχους εκπαιδευτικούς για την οργάνωση και προετοιμασία των διδασκαλιών του/της (περίπου 80 ώρες).

Δ. Η ομάδα των ΜΦ και οι επόπτες του ειδικού αντικείμενου θα πρέπει να παρακολουθήσουν τουλάχιστον μία διδασκαλία σε κάθε γνωστικό αντικείμενο για κάθε ΜΦ, σε διδακτική ενότητα που εκείνος θα επιλέξει (ομαδική άσκηση). Κάθε παρακολούθηση διδασκαλίας συνοδεύεται από ανοιχτή συζήτηση αναστοχασμού, θέσης ερωτημάτων και κριτικής αποτίμησης της διδασκαλίας, με στόχο να αξιοποιηθούν αλλά και να ελεγχθούν οι γνώσεις και τα κριτήρια που έχουν διαμορφωθεί από τις ακαδημαϊκές παρακολουθήσεις και την προσωπική μελέτη. Η διαπραγμάτευση, μέσα στην κοινότητα ΜΦ των αρχών, των σκοπών και της καταλληλότητας των πρακτικών έχει κυρίως εκπαιδευτικό και, δευτερευόντως, αξιολογικό χαρακτήρα, καθώς αποσκοπεί στην οικοδόμηση κοινής γνώσης και κριτηρίων. Οι υπόλοιπες διδασκαλίες των ΜΦ παρακολουθούνται από τους αναδόχους εκπαιδευτικούς και, κατά περίπτωση, από τον διδάσκοντα του ειδικού μαθήματος ή/και τον εξειδικευμένο συνεργάτη του ΠΜΣ (110 ώρες)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρακτική Άσκηση σε σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης</p> <p>Παρακολούθηση διδασκαλιών των ΜΦ από τους πανεπιστημιακούς συνεργάτες και ανατροφοδοτικές συζητήσεις</p>
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>- Αλληλεπίδραση με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες ατομικά και σε ομάδες εργασίας</p> <p>Επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες:</p> <p>- Επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου</p>
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</p>	

<p>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	
	Παρακολούθηση διδασκαλιών των μεντόρων της ΠΑ στα 4 ανθρωπιστικά αντικείμενα	30
	Συμμετοχή στις γενικότερες δραστηριότητες της σχολικής μονάδας	10
	Διδασκαλίες στο σχολικό περιβάλλον (οργάνωση και προετοιμασία των διδασκαλιών των ΜΦ)	90
	Κατασκευή αξιολογητικού εργαλείου (portfolio, κλείδα και σχάρες παρατήρησης, ρουμπρίκες) και αξιοποίησή του στις διδασκαλίες	60
	Συνεργατική (κατά προτίμηση) έρευνα στο σχολικό περιβάλλον – σύνταξη ερευνητικών πορισμάτων	60
	Παρακολούθηση των διδασκαλιών των συμφοιτητών τους ΜΦ	110
	Σύνταξη αναστοχαστικών δοκιμίων για τη διδασκαλία των 4 ανθρωπιστικών αντικειμένων	140
	Σύνολο Μαθήματος	500
<p style="text-align: center;">ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Αξιολογούνται τα εξής παραδοτέα:</p> <p>A. Τα δοκίμια περιγραφής και σχολιασμού των διδασκαλιών των μεντόρων: 10%</p> <p>B. Τα αναλυτικά σχέδια διδασκαλίας και το συνοδευτικό υλικό για καθεμιά από τις 8 διδασκαλίες, καθώς και τα αντίστοιχα δοκίμια αυτοαξιολόγησης: 50%</p> <p>Γ. Η διεξαγωγή της διδασκαλίας που παρακολούθησαν ο επόπτης της άσκησης και η ομάδα των συναδέλφων: 40%</p> <p>Ειδικά για το αντικείμενο στο οποίο διεξάγεται η έρευνα:</p> <p>A. Τα αναλυτικά σχέδια διδασκαλίας και το συνοδευτικό υλικό για καθεμιά από τις 8 διδασκαλίες, καθώς και τα αντίστοιχα δοκίμια αυτοαξιολόγησης: 30%</p> <p>B. Η διεξαγωγή της διδασκαλίας που παρακολούθησαν ο επόπτης της άσκησης και η ομάδα των συναδέλφων: 30%</p> <p>Γ. Τα παραδοτέα και το σώμα της έρευνας: 40%</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- «Εκπαίδευση Εκπαιδευτικών: Διδακτική και Διδακτική Άσκηση στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας. Επιστημονική Αναγκαιότητα, Αναμόρφωση της Άσκησης, Προβληματισμοί και Προοπτικές», 5 & 6 Οκτωβρίου 2012, Κεντρικό Πανεπιστήμιο, Οργάνωση: Τμήμα ΦΠΨ, Τομέας Παιδαγωγικής, ΕΚΠΑ.
- Φρυδάκη, Ε. (2015). Η Επαγγελματική ταυτότητα του Εκπαιδευτικού και το μέλλον της Διδασκαλίας. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
- Φρυδάκη, Ε. (2017). «Η επαγγελματική ανάπτυξη του εκπαιδευτικού. Κυρίαρχοι λόγοι και λύσεις με νόημα», στο Αικ. Κασιμάτη και Θεοδώρα Παπαγεωργίου *Επαγγελματική Εξέλιξη και Ανάπτυξη του Τεχνολόγου Εκπαιδευτικού*, Πρακτικά του 3ου Επιστημονικού Συνεδρίου Συλλόγου ΕΠ της ΑΣΠΑΙΤΕ (σσ.29-33). Αθήνα: Εκδοτικός Όμιλος Ίων.
- Frydaki, E. & Mamoura, M. (2014). "Mentoring as a means for transforming mentor-teachers' practical knowledge: A case study from Greece". *International Education Research* 2 (1): 01-16.
- Larrivee, B. (2000). Transforming teaching practice: Becoming the critically reflective teacher. *Reflective practice*, 1: 3, 293-307.
- Μαμούρα, Μ. (2013). «Η Πρακτική Άσκηση και η ανάπτυξη της επαγγελματικής ταυτότητας των εκπαιδευτικών: μια πρώτη παρουσίαση των ερευνητικών αποτελεσμάτων της εφαρμογής του νέου προγράμματος στο Τμήμα ΦΠΨ». Αθήνα: ΠΜΣ «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου», Επιστημονική Σειρά: *Εκπαιδευτική Έρευνα και Διδασκαλία*, τ.1, ISBN 978-960-88298-6-2.
- Μαμούρα, Μ. & Φρυδάκη, Ε. (2011). "Η δημιουργία ως μετασχηματισμός: Προάγοντας τη μετασχηματιστική μάθηση εκπαιδευτικών και μαθητών. Παραδείγματα από το μάθημα της Ιστορίας". *Παιδαγωγικός Λόγος*, τομ. ΙΣΤ', 2: 21-45.
- Mamoura, M. (2016). Postgraduate Greek Student-Teachers' Beliefs about History Teaching, Before and After Their Practicum: An Opportunity for Their Professional Development. *The International Journal of Learning in Higher Education*, 23, 3, 37-50.
- Μιχάλης Αθ. (2020). Γλωσσική διδασκαλία και πρακτικές γραμματισμού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αθήνα: Gutenberg.
- Μιχάλης Αθ. (2016). Καλλιέργεια πρακτικών ψηφιακού γραμματισμού: δημιουργική πρόκληση για το νέο σχολείο. *Προσχολική και Σχολική Εκπαίδευση*, 4(1), 165-181.
- Μιχάλης Αθ. & Σπανός Γ. (2012). Η Νεοελληνική γλώσσα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Διδακτική Μεθοδολογία και αξιολόγηση Αναλυτικού Προγράμματος. Αθήνα: Κριτική.
- Seyri, H., & Nazari, M. (2022). From practicum to the second year of teaching: examining novice teacher identity reconstruction. *Cambridge Journal of Education*, 1-20.
- Schulz, R. (2005). The practicum: More than practice. *Canadian Journal of Education*, 28(1/2), 147-169.
- Φουντοπούλου, Μ. (2010). *Το προσδιοριστικό πλαίσιο της διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών από μετάφραση. Από τη θεωρία στη σχολική τάξη*. Αθήνα: Γρηγόρης.
- Φρυδάκη, Ε. & Μαμούρα, Μ. (Εισαγωγή-Επιμέλεια) (2016). «Οι εκπαιδευτικοί διδάσκουν και ερευνούν. Το παράδειγμα των αποφοίτων του ΠΜΣ 'Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου' και των μεντόρων της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος ΦΠΨ», Αθήνα: ΠΜΣ «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου», Επιστημονική Σειρά: *Εκπαιδευτική Έρευνα και Διδασκαλία*, τ.2, ISBN 978-618-82857-0-5.
- Zanting, A., Verloop, N., & Vermunt, J. D. (2003). How do student teachers elicit their mentor teachers' practical knowledge?. *Teachers and Teaching*, 9(3), 197-211.
- Zeichner, K., & Liston, D. (1996). *Reflective teaching: An introduction*. Englewood Cliffs, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Zhu, G., Rice, M., Li, G., & Zhu, J. (2022). EFL student teachers' professional identity construction: A study of student-generated metaphors before and after student teaching. *Journal of Language, Identity & Education*, 21(2), 83-98.
- Witt, M., Lewis, F., & Knight, B. (2022). 'I wasn't worried because I wasn't being judged': The development of pre-service teacher professional capital, pedagogical instinct and discretionary judgement during an overseas teaching placement. *Teaching and Teacher Education*, 112, 103642.

Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Teaching and Teacher Education

<https://www.journals.elsevier.com/teaching-and-teacher-education>

- Teachers and Teaching. Theory and practice

<https://www.tandfonline.com/toc/ctat20/current>

- Reflective Practice

<https://www.tandfonline.com/toc/crep20/current>**1.14. Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας-Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων**

Ευαγγ. Φρυδάκη, Μ. Μαμούρα, Αθ. Μιχάλης

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ16	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας-Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	10	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης, γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων Υποχρεωτικό μάθημα για την Ειδίκευση «Διδασκαλία Ανθρωπιστικών Αντικειμένων και Εκπαιδευτική Αξιολόγηση»		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP846/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες κατάλληλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Το μάθημα έχει ως στόχο την ενίσχυση και τη στενή συνεργασία και αλληλεπίδραση μεταξύ των διδασκόντων και των ΜΦ στην πορεία συγκρότησης του ερευνητικού ερωτήματος, του επιχειρήματος της διπλωματικής εργασίας και του ερευνητικού σχεδίου. Συγχρόνως, διαπραγματεύονται ζητήματα που αφορούν στην επιλογή και χρησιμοποίηση των κατάλληλων ερευνητικών εργαλείων, ποιοτικών και ποσοτικών σε σχέση με το ερευνητικό ερώτημα που έχει τεθεί.

Βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

α) να κατανοούν οι ΜΦ τις επιστημολογικές παραδοχές που σχετίζονται με την ανάπτυξη ενός ερευνητικού σχεδίου,

β) να συγκροτούν ερευνητικό σχέδιο και

γ) να αξιοποιούν ποσοτική και ποιοτική μεθοδολογία.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των νέων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Σχεδιασμός και διαχείριση [εκπαιδευτικού] έργου
- Αυτόνομη και Ομαδική Εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας στηρίζεται στην εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων,

εργαλείων, θεωριών που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της φοίτησης στο συγκεκριμένο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, και προετοιμάζει τους ΜΦ ώστε στο επόμενο εξάμηνο να πραγματοποιήσουν εκπαιδευτική έρευνα στο πεδίο και να συγγράψουν την εργασία τους.

Πιο συγκεκριμένα, οι ΜΦ ασκούνται στη διάρκεια των μαθημάτων στο να:

- (1) εντοπίζουν και να τεκμηριώσουν κάποιο κενό στην επιστημονική γνώση και σε προηγούμενες έρευνες (ανάλογα με το επιστημονικό πεδίο που επιλέγουν),
- (2) κατασκευάζουν ερευνητικά ερωτήματα ή/και συγκεκριμένες ερευνητικές υποθέσεις,
- (3) επιλέγουν τον καταλληλότερο τρόπο συλλογής δεδομένων και να τον τεκμηριώνουν με βάση τα ερευνητικά τους ερωτήματα,
- (4) αναλύουν τα ερευνητικά δεδομένα με σκοπό την τεκμηρίωση των ερευνητικών ερωτημάτων ή/και τον έλεγχο των ερευνητικών υποθέσεων,
- (5) να επιλέγουν τους κατάλληλους τρόπους παρουσίασης των αποτελεσμάτων και να τεκμηριώνουν την ευρύτερη συνεισφορά τους στο αντίστοιχο ερευνητικό πεδίο.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Δια ζώσης</p>																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Διδασκαλία: - Παρουσιάσεις - Αλληλεπίδραση με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες ατομικά ή/και σε ομάδες εργασίας</p> <p>Επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες: - Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class - Επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου</p>																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1384 981 1417"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="989 1384 1388 1417"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1424 981 1458"><i>Διαλέξεις</i></td> <td data-bbox="989 1424 1388 1458">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1464 981 1525"><i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</i></td> <td data-bbox="989 1464 1388 1525">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1532 981 1592"><i>Ατομικά & Ομαδικά project</i></td> <td data-bbox="989 1532 1388 1592">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1599 981 1659"><i>Συγγραφή-δοκιμή ερευνητικών προτάσεων</i></td> <td data-bbox="989 1599 1388 1659">100</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1666 981 1700"></td> <td data-bbox="989 1666 1388 1700"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1706 981 1740"></td> <td data-bbox="989 1706 1388 1740"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1747 981 1780"></td> <td data-bbox="989 1747 1388 1780"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1787 981 1821">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="989 1787 1388 1821">250</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις</i>	50	<i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	50	<i>Ατομικά & Ομαδικά project</i>	50	<i>Συγγραφή-δοκιμή ερευνητικών προτάσεων</i>	100							Σύνολο Μαθήματος	250
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
<i>Διαλέξεις</i>	50																			
<i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	50																			
<i>Ατομικά & Ομαδικά project</i>	50																			
<i>Συγγραφή-δοκιμή ερευνητικών προτάσεων</i>	100																			
Σύνολο Μαθήματος	250																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών,</p>	<p>Αξιολογούνται:</p> <p>A. Οι ερευνητικές προτάσεις των ΜΦ</p> <p>B. Η παρουσία και η συνεισφορά των ΜΦ κατά τη διάρκεια των συναντήσεων</p>																			

Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

Γ. Η κατανόηση και αξιοποίηση της βιβλιογραφίας στη συγγραφή των ερευνητικών προτάσεων των ΜΦ

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bell, J. (1997). Μεθοδολογικός σχεδιασμός παιδαγωγικής και κοινωνικής έρευνας (Οδηγός για φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες) (Μτφ.: Α.Β. Ρήγα). Αθήνα: Gutenberg.
- Creswell, W. John (2016). Η Έρευνα στην Εκπαίδευση, (μτφρ. Νάνσυ Κουβαράκου). Αθήνα: Ίων.
- Denzin, N.K. & Lincoln, Y.S. (2000). Handbook of Qualitative Research (2nd ed.). Thousand Oaks, California: Sage.
- Κατσαρού, Ε. (2016). Εκπαιδευτική Έρευνα-Δράση: Πολυπαραδειγματική διερεύνηση για την αναμόρφωση της εκπαιδευτικής πράξης. Αθήνα: Κριτική.
- Lichtman, M. (2012). *Qualitative research in education: A user's guide*. Sage publications.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Michael Quinn Patton (2001) *Qualitative Research & Evaluation Methods*, SAGE.
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. Sage publications.
- Silverman, D. ed (1998) *Qualitative Research, Theory, method and practice*, London: Sage.
- Φίλιας, Β. & συν. (Επιμ.) (1997). Εισαγωγή στη μεθοδολογία και στις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών (Β' συμπληρωμένη έκδοση). Αθήνα: Gutenberg.
- Roberts, C. M. (2010). *The dissertation journey: A practical and comprehensive guide to planning, writing, and defending your dissertation*. Corwin Press.

Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Qualitative Research

<https://journals.sagepub.com/home/qri>

Qualitative Research Journal

<https://www.emerald.com/insight/publication/issn/1443-9883>

International Journal of Quantitative and Qualitative Research Methods (IJQORM)

<https://www.eajournals.org/journals/international-journal-of-quantitative-and-qualitative-research-methods-ijqorm/>

Δ' Εξάμηνο

Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Βλέπε Α12)

Ειδίκευση 2: «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση»

Α' Εξάμηνο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Σημείωση: Ως υποχρεωτικά μαθήματα στην Ειδίκευση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης παρέχονται: (α) Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και διδασκαλία, (β) Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

2.1. Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Χρ. Παρθένης

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ04 Η ΔΕ02 Η ΕΑ04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	A
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	7	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών (ΜΦ) στις βασικές προσεγγίσεις που αναπτύχθηκαν ιστορικά ως προς τον χαρακτήρα και τον προσανατολισμό της εκπαίδευσης που πρέπει να παρέχεται σε εθνο-πολιτισμικά ανομοιογενείς σχολικές τάξεις. Στο πλαίσιο αυτό, προσεγγίζεται κριτικά η «ομοιογένεια» και η «ετερότητα» της σχολικής τάξης και αναπτύσσονται οι έννοιες της αφομοίωσης, της ενσωμάτωσης, της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, της πολυπολιτισμικής εκπαίδευσης και της αντιρατσιστικής εκπαίδευσης. Αναλύεται ο ρόλος του κοινωνικού-οικονομικού και πολιτισμικού συγκείμενου στη συγκρότηση των εκπαιδευτικών επιλογών και αντλούνται παραδείγματα προς συζήτηση και κριτική επεξεργασία από διάφορα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα.

Με το τέλος του μαθήματος οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση:

- Να κατανοήσουν οι ΜΦ βασικές έννοιες της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.
- Να γνωρίζουν τις βασικές παραδοχές των προσεγγίσεων για την εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων, μειονοτήτων, προσφύγων και μελών άλλων εθνοπολιτισμικών ομάδων.
- Να κατανοήσουν τις συνέπειες που έχουν στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική οι διαφορετικές προσεγγίσεις για την εκπαίδευση όσων ορίζονται ως «διαφορετικοί».
- Να αναστοχαστούν πάνω στις δικές τους αντιλήψεις και πρακτικές.
- Να κατανοήσουν τους κοινωνικούς προσδιορισμούς της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Να αποκτήσουν τις ικανότητες/δεξιότητες να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους σε επιστημονικές εργασίες και στην καθημερινή πρακτική.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε ζητήματα έρευνας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα συνίσταται σε εβδομαδιαία σεμινάρια (2ώρα). Οι ΜΦ μελετούν εβδομαδιαίως κείμενα σχετικής βιβλιογραφίας και συμμετέχουν ενεργά στη διεξαγωγή των μαθημάτων.

Διδακτικές Ενότητες

- Ομοιογένεια και ετερότητα.
- Πολιτικές ένταξης.
- Η έννοια της αφομοίωσης.
- Η έννοια της ενσωμάτωσης.
- Πολυπολιτισμική εκπαίδευση.
- Διαπολιτισμική εκπαίδευση.
- Αντιρατσιστική εκπαίδευση.
- Παρουσίαση Προγράμματος Ρομά.
- Παρουσιάσεις φοιτητών (άρθρων ή εργασιών τους).
- Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας.
- Βιβλιογραφικές πηγές (APA).

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο και Εξ αποστάσεως (διαλέξεις και ασκήσεις με την μορφή μελετών περίπτωσης, προσομοιώσεων, προσέγγισης προβλήματος)</p>																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>(1) Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας σύγχρονης διδασκαλίας / επικοινωνίας (3) Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω e-mail και eclass</p>																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1133 983 1167">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="991 1133 1382 1167">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1171 983 1205">Διαλέξεις και ασκήσεις</td> <td data-bbox="991 1171 1382 1205">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1209 983 1312">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας/ Αυτοτελής μελέτη</td> <td data-bbox="991 1209 1382 1312">90</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1317 983 1350">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="991 1317 1382 1350">46</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1355 983 1388"></td> <td data-bbox="991 1355 1382 1388"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1393 983 1426"></td> <td data-bbox="991 1393 1382 1426"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1431 983 1464"></td> <td data-bbox="991 1431 1382 1464"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1469 983 1503">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="991 1469 1382 1503">175</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις και ασκήσεις	39	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας/ Αυτοτελής μελέτη	90	Συγγραφή εργασίας	46							Σύνολο Μαθήματος	175
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
Διαλέξεις και ασκήσεις	39																	
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας/ Αυτοτελής μελέτη	90																	
Συγγραφή εργασίας	46																	
Σύνολο Μαθήματος	175																	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Οι ΜΦ αξιολογούνται με βάση την ενεργό συμμετοχή τους κατά τη διάρκεια των μαθημάτων και μια ατομική εργασία έκτασης 4000-5000 λέξεων. Το θέμα της εργασίας διαμορφώνεται σε συνεργασία με τον διδάσκοντα του μαθήματος και μέρος αυτής παρουσιάζεται στο πλαίσιο του μαθήματος.</p>																	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Γκόβαρης, Χ. (2004) *Εισαγωγή στην διαπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.
- Γκότοβος, Α. (2002) *Εκπαίδευση και ετερότητα*. Ζητήματα διαπολιτισμικής παιδαγωγικής. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Μάρκου, Γ.Π. (2010) *Εισαγωγή στη διαπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
- Παρθένης, Χ. (2013) *Θεωρία και Πράξη: μακρο- και μικροπροσεγγίσεις της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης υπό το πρίσμα εφαρμοσμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων*. Αθήνα. ΕΚΠΑ.
- Παρθένης, Χ. (επιμ.) (2018) *Η ένταξη των Ρομά στην ελληνική κοινωνία Ετερότητα και δομικός αποκλεισμός*. Αθήνα, Γκουτενμπεργκ.
- Φλουρής, Γ., Γιώτη, Λ., Παρθένης, Χ., Μηλίγκου, Ε. (επιμ.) (2013) *Δια βίου εκπαίδευση και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών υπό το πρίσμα της διαπολιτισμικής οπτικής: Το πρόγραμμα "Εκπαίδευση των Παιδιών Ρομά"* ως αφετηρία νέων θεωρητικών και εμπειρικών προσεγγίσεων. Αθήνα: ΕΚΠΑ.

Ξενόγλωσση

- Banks, JA (2004). *Εισαγωγή στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Banks, JA (2009). *The Routledge international companion to multicultural education*. New York and London: Routledge.
- Barrero Ricard Zapata. *Interculturalism main hypothesis, theories and strands*
- Cooke Maeve - *Authenticity and Autonomy -Taylor, Habermas and the Politics of recognition*.
- Gutman, Amy (ed.) (1994). *Multiculturalism Examining the Politics of Recognition*. Princeton University Press.
- Habermas J. (1995) *Multiculturalism and the Liberal State*. Stanford Law Review, Vol. 47, No. 5. (May, 1995), pp. 849-853.
- Kymlicka Will (2012) *Multiculturalism Success, Failure, and the Future*. Migration policy Institute.
- Markou, George P. & Parthenis Christos. *Intercultural Education in Europe The Greek Experience at Marco Catarci, Massimiliano Fiorucci (2017) Intercultural Education in the European Context, Ashgate, Italy.*
- Parthenis Christos & Fragkoulis Georgios (2016) "Otherness" as Threat Social and Educational Exclusion of Roma People in Greece. Vol. 18, No. 2 International Journal of Multicultural Education.
- Taylor, Charles (1994). *The Politics of Recognition in Amy Gutman (1994) Multiculturalism Examining the Politics of Recognition*. Princeton University Press.
- Timothy J. Hatton - *Refugees and asylum seekers, the crisis in Europe and the future of policy* - Interview

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Σημείωση: Οι φοιτητές/φοιτήτριες επιλέγουν 2 μάθημα επιλογής. Ως μαθήματα επιλογής παρέχονται: (α) Εισαγωγικό μάθημα της Ειδίκευσης 1, (β) Εισαγωγικό μάθημα της Ειδίκευσης 3, (γ) Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, (δ) Εισαγωγικό Μάθημα Ψηφιακών Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση: Παιδαγωγική Αξιοποίηση Ψηφιακών Τεχνολογιών, (ε) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Μάθηση για την Αειφορία.

2.2. Θεωρητικές Προσεγγίσεις του Πολυπολιτισμικού Φαινομένου σε Μακρό- και Μικροεπίπεδο

Αθ. Μιχάλης, Χρ. Παρθένης, Χρ. Γλένη, Φ. Καλογερογιάννη

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕ08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Θεωρητικές Προσεγγίσεις του Πολυπολιτισμικού Φαινομένου σε Μακρό- και Μικροεπίπεδο		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	8	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS			
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση:

- έχουν κατανοήσει την έννοια και τις διαστάσεις της διγλωσσίας σε ατομικό, κοινωνικό και κοινοτικό επίπεδο,
- αντιμετωπίζουν τη διγλωσσία ως σύνθετο σε διεθνές πλαίσιο φαινόμενο και όχι σαν πρόβλημα,
- έχουν εμπεδώσει την έννοια και τις λειτουργίες της διαγλωσσικότητας,
- θεωρούν τον γλωσσικό δανεισμό ως σύνθετο κοινωνιογλωσσικό φαινόμενο,
- να έχουν κατανοήσει τις έννοιες της γλωσσικής μετακίνησης, όπως και του γλωσσικού θανάτου,
- να έχουν συνειδητοποιήσει τις διαφορές στην κατάκτηση της πρώτης γλώσσας από τη δεύτερη,
- να γνωρίζουν τις θεωρίες κατάκτησης της δεύτερης γλώσσας,
- να μπορούν να διακρίνουν μεταξύ δεύτερης και ξένης γλώσσας, όπως και μεταξύ πρώτης και πρότυπης γλώσσας,
- να έχουν εμπεδώσει τα έννοιες της διαγλώσσας, της γλωσσικής μεταφοράς, της γλωσσικής παρεμβολής και της γλωσσικής απολίθωσης,
- να έχουν μελετήσει τα επίπεδα γλωσσομάθειας και τις διαστάσεις του καθενός,
- να έχουν κατανοήσει τις μεθόδους διδασκαλίας της δεύτερης γλώσσας και των επιμέρους φαινομένων της,
- να έχουν συνειδητοποιήσει την ποικιλία του εκπαιδευτικού υλικού που χρησιμοποιείται για τη διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας (βιβλίο, οπτικό υλικό, ακουστικό υλικό, κάρτες, αντικείμενα, φωτογραφίες, ψηφιακό υλικό),
- να έχουν προβληματιστεί για τον ρόλο των χαρακτηριστικών του κάθε ατόμου, του καταστασιακού πλαισίου και του κοινωνικοπολιτισμικού περιβάλλοντος στην κατάκτηση της δεύτερης γλώσσας,
- να έχουν εμπεδώσει τον ρόλο των κινήτρων και, γενικότερα, του συναισθηματικού υποβάθρου, στη γλωσσική κατάκτηση.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Στο συγκεκριμένο μάθημα παρουσιάζονται και αναλύονται:

- Οι διαφορές στην κατάκτηση πρώτης και δεύτερης γλώσσας,
- η διαφοροποίηση των όρων πρώτη και πρότυπη γλώσσα, δεύτερη και ξένη γλώσσα,
- η θεωρία του επιπολιτισμού,
- οι θεωρίες κατάκτησης της δεύτερης γλώσσας,
- τα επίπεδα γλωσσομάθειας,
- το χρησιμοποιούμενο παιδαγωγικό υλικό στη διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας,
- τα χαρακτηριστικά του μαθητή ως προσδιοριστικά στοιχεία της διδασκαλίας της δεύτερης γλώσσας,
- ο ρόλος της μετάφρασης στη διδασκαλία της δεύτερης γλώσσας,
- η έννοια και οι διαστάσεις της διγλωσσίας,
- η διδασκαλία σύνθετων φαινομένων σε μαθητές που διδάσκονται την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p> <p>Για παροχή διευκρινίσεων, επίλυση αποριών και επίλυση προβλημάτων αξιοποιείται και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>																						
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Πραγματοποιείται χρήση ψηφιακών τεχνολογιών</p> <ul style="list-style-type: none"> - ως εποπτικών μέσων παρουσίασης δεδομένων, - ως πρακτικών γραμματισμού - ως πρακτικών υφιστάμενων κριτική επισκόπηση 																						
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Διαλέξεις</i></td> <td style="text-align: center;">3 ώρες εβδομαδιαίως</td> </tr> <tr> <td><i>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</i></td> <td style="text-align: center;">Όσος ο χρόνος των διαλέξεων</td> </tr> <tr> <td><i>Διαδραστική διδασκαλία</i></td> <td style="text-align: center;">Στο πλαίσιο του μαθήματος (αντικαθιστά τις διαλέξεις)</td> </tr> <tr> <td><i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</i></td> <td style="text-align: center;">Ποικίλλει ο χρόνος ανά εξάμηνο και περίοδο</td> </tr> <tr> <td><i>Συγγραφή εργασίας</i></td> <td style="text-align: center;">8-12 ώρες</td> </tr> <tr> <td><i>Φροντιστήριο (με τη μορφή επιπλέον των προβλεπομένων διδακτικών ωρών)</i></td> <td style="text-align: center;"><i>Ποικίλλει ο χρόνος ανάλογα με τις ανάγκες των φοιτητών</i></td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Σύνολο Μαθήματος</td> <td style="text-align: center;">200</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις</i>	3 ώρες εβδομαδιαίως	<i>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	Όσος ο χρόνος των διαλέξεων	<i>Διαδραστική διδασκαλία</i>	Στο πλαίσιο του μαθήματος (αντικαθιστά τις διαλέξεις)	<i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</i>	Ποικίλλει ο χρόνος ανά εξάμηνο και περίοδο	<i>Συγγραφή εργασίας</i>	8-12 ώρες	<i>Φροντιστήριο (με τη μορφή επιπλέον των προβλεπομένων διδακτικών ωρών)</i>	<i>Ποικίλλει ο χρόνος ανάλογα με τις ανάγκες των φοιτητών</i>							Σύνολο Μαθήματος	200
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																						
<i>Διαλέξεις</i>	3 ώρες εβδομαδιαίως																						
<i>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</i>	Όσος ο χρόνος των διαλέξεων																						
<i>Διαδραστική διδασκαλία</i>	Στο πλαίσιο του μαθήματος (αντικαθιστά τις διαλέξεις)																						
<i>Εκπαιδευτικές επισκέψεις</i>	Ποικίλλει ο χρόνος ανά εξάμηνο και περίοδο																						
<i>Συγγραφή εργασίας</i>	8-12 ώρες																						
<i>Φροντιστήριο (με τη μορφή επιπλέον των προβλεπομένων διδακτικών ωρών)</i>	<i>Ποικίλλει ο χρόνος ανάλογα με τις ανάγκες των φοιτητών</i>																						
Σύνολο Μαθήματος	200																						
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Η τελική / συμπερασματική αξιολόγηση των φοιτητών πραγματοποιείται με γραπτή εργασία (σχεδιασμός διδακτικού σεναρίου, θεωρητική εργασία βιβλιογραφικής επισκόπησης ή παρουσίαση συγκεκριμένου θέματος στο αμφιθέατρο διδασκαλίας).</p> <p>Γλώσσα αξιολόγησης: ελληνική</p> <p>Κριτήρια αξιολόγησης της εργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> - θεωρητική τεκμηρίωση του σεναρίου - συμβατότητα με τα δεδομένα της ελληνικής εκπαίδευσης και τις διεθνείς πρακτικές - δυνατότητα υλοποίησης - συμβατότητα στόχων με διδακτικές δραστηριότητες και χρονικό πλαίσιο διδασκαλίας, - μορφή και χαρακτηριστικά του διδακτικού σχεδιασμού, - ποιότητα και μορφή των εναλλακτικών πλάνων, - συνδυασμός καινοτομίας διδακτικής και αναγκών / χαρακτηριστικών των μαθητών, 																						

	- πληρότητα και θεωρητική στήριξη της βιβλιογραφικής εργασίας, - επιστημονικός χαρακτήρας της εργασίας / σεναρίου.
--	---

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.</p> <p>Συναφή επιστημονικά περιοδικά: σχετικές πληροφορίες δίνονται στην ηλεκτρονική τάξη</p>

2.3. Μεθοδολογία και Πράξη της Διαπολιτισμικής Έρευνας

Α. Παπακωνσταντίνου, Α. Μπούρας

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕ09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	B
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Μεθοδολογία και Πράξη της Διαπολιτισμικής Έρευνας		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	7	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP819/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

22. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

23. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

24. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Ολοκληρώνοντας το μάθημα οι φοιτητές θα πρέπει:

- να αναγνωρίζουν τα είδη της έρευνας και να διακρίνουν τις διαφορές τους
- να γνωρίζουν πώς πραγματοποιείται η βιβλιογραφική ανασκόπηση και να αποδίδουν τη σημασία της για την έρευνα
- να αντιλαμβάνονται τον ρόλο και τη σημασία για την έρευνα του στόχου, των ερευνητικών ερωτημάτων και των ερευνητικών υποθέσεων
- να γνωρίζουν τις βασικές διαφορές στον σχεδιασμό και την υλοποίηση μεταξύ ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών
- να είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να υλοποιήσουν μία ποιοτική και μία ποσοτική έρευνα
- να αναλύουν ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα με τις δόκιμες τεχνικές και τα κατάλληλα εργαλεία

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

1. Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
2. Λήψη αποφάσεων
3. Αυτόνομη εργασία
4. Ομαδική εργασία
5. Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
6. Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
7. Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. Εισαγωγή στη Μεθοδολογία έρευνας
2. Στάδια έρευνας- Διαφορετικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις (ποσοτική/ποιοτική/μεικτή)
3. Ερευνητικό πρόβλημα, θεωρητικό πλαίσιο
4. Βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών και αναζήτηση πηγών
5. Εννοιολογικοί και λειτουργικοί ορισμοί
6. Σκοπός και στόχος της έρευνας, ερευνητικά ερωτήματα και ερευνητικές υποθέσεις
7. Μεθοδολογικό πλαίσιο ποιοτικής έρευνας
8. Μεθοδολογικό πλαίσιο ποσοτικής έρευνας
9. Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας
10. Ανάλυση ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων
11. Συγγραφή εμπειρικής έρευνας - Δομή μίας διπλωματικής εργασίας

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Πρόσωπο με πρόσωπο																					
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Χρήση ΤΠΣ στη Διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές																					
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1585 983 1621"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="986 1585 1377 1621"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1626 983 1662">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="986 1626 1377 1662"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1666 983 1702">Άσκησης</td> <td data-bbox="986 1666 1377 1702"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1706 983 1742"></td> <td data-bbox="986 1706 1377 1742"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1747 983 1783"></td> <td data-bbox="986 1747 1377 1783"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1787 983 1823"></td> <td data-bbox="986 1787 1377 1823"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1827 983 1863"></td> <td data-bbox="986 1827 1377 1863"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1868 983 1904"></td> <td data-bbox="986 1868 1377 1904"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1908 983 1944"></td> <td data-bbox="986 1908 1377 1944"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1948 983 1984">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="986 1948 1377 1984">175</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις		Άσκησης														Σύνολο Μαθήματος	175
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																					
Διαλέξεις																						
Άσκησης																						
Σύνολο Μαθήματος	175																					
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p>																						

<p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Οι φοιτητές εξετάζονται με γραπτή εργασία, το θέμα της οποίας τους επιτρέπει να θέσουν σε εφαρμογή τα όσα διδάχθηκαν και έμαθαν κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας, ενώ παράλληλα τους ασκεί στο σχεδιασμό μίας εμπειρικής έρευνας.</p>
---	--

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bryman, A. 2017. Μέθοδοι κοινωνικής έρευνας. Αθήνα: Gutenberg
- Cohen, L. & Manion, L. 1997. Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας στην πράξη. Αθήνα: Μεταίχμιο
- Creswell, J. 2015. Η έρευνα στην εκπαίδευση. Αθήνα: Ίων
- Maxwell, J. 1999: La modélisation de la recherche qualitative. Fribourg: Editions Universitaires de Fribourg Suisse
- Τσιώλης, Γ. (2014). Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα. Αθήνα: Κριτική

Τα άρθρα και τα βιβλία αναρτώνται στο e-class.

2.4. Διαπολιτισμική Σχολική Ψυχολογία

Α. Παπαστυλιανού, Α. Λαμπροπούλου

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕ10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαπολιτισμική Σχολική Ψυχολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	7	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			

Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων και ανάπτυξης δεξιοτήτων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP665/	

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <p>25. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης</p> <p>26. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β</p> <p>27. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</p>			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Να διαχειρίζεται αποτελεσματικά και επ' ωφελεία των μελών της σχολικής κοινότητας θέματα ετερότητα, τη διαφορετικότητα, την συνύπαρξη και την αλληλεπίδραση των μαθητών και κοινότητας 2. Να υποστηρίζει τις σταθερές και χωρίς προκατάληψη σχέσεις σχολείου-οικογένειας- κοινότητας 3. Να προάγει τη διαπολιτισμική προσέγγιση στις παρεμβάσεις του/της 4. Να προάγει συνεργατικό κλίμα στο σχολικό περιβάλλον/ στο κοινωνικό περιβάλλον 5. Να διαχειρίζεται τις προκαταλήψεις του/της, να έχει αυτογνωσία και να είναι ευέλικτος/η 6. Να χρησιμοποιεί την συνθετική του σκέψη. 7. Να υπηρετεί το ρόλο του/της με συνέπεια στη βάση της αυτογνωσίας και της πολιτισμικής επάρκειας. 			
<p>Γενικές Ικανότητες Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;</p> <table border="0"> <tr> <td> <p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p> </td> <td> <p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p> </td> </tr> </table>		<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>
<p>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</p> <p>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</p> <p>Λήψη αποφάσεων</p> <p>Αυτόνομη εργασία</p> <p>Ομαδική εργασία</p> <p>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</p> <p>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</p> <p>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</p> <p>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</p> <p>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</p> <p>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</p> <p>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</p> <p>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p> <p>.....</p> <p>Άλλες...</p> <p>.....</p>		

1. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
2. Αυτόνομη εργασία
3. Ομαδική εργασία
4. Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
5. Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
6. Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
7. Ανάπτυξη πολιτισμικής επάρκειας στον εργασιακό χώρο του σχολείου

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει στόχο να ευαισθητοποιήσει τους φοιτητές στα θέματα διαφορετικότητας στη σχολική κοινότητα και συγκεκριμένα στη διαπολιτισμική διάσταση. Παρουσιάζονται και αναλύονται οι ορισμοί που συναντώνται στη βιβλιογραφία γύρω από τον επιπολιτισμό ως διεργασία ψυχοκοινωνικής και ψυχολογικής προσαρμογής και τις μορφές της πολυπολιτισμικότητας. Περαιτέρω, εξετάζονται τα αίτια που οδηγούν τα άτομα στις μετακινήσεις και αναλύονται τα προβλήματα που δημιουργούνται εξ αυτής στους ίδιους τους μετανάστες/πρόσφυγες και αναλύονται οι πιθανές στάσεις και πολιτικές της κοινωνίας υποδοχής. Εξετάζονται οι τρόποι αντιμετώπισης των ζητημάτων που προκύπτουν από τη μετανάστευση / προσφυγιά / μειονοτικές ομάδες (παροχή κρατικής υποστήριξης, δικτύωση με την εσωομάδα, ενδυνάμωση στην έκφραση του αιτήματος βοήθειας, επικοινωνία - διερμηνεία στη Συμβουλευτική). Ξεχωριστή αναφορά γίνεται στην εκπαίδευση του εκπαιδευτικού/συμβούλου και του μαθητή στην πολυπολιτισμική επάρκεια, καθώς και στα προβλήματα προσαρμογής στο σχολείο (επίδοση, ανθεκτικότητα, προσαρμογή) και τρόπους αντιμετώπισής τους και στη σύνδεση των μεταναστών με την κοινότητα. Ειδικότερα τα μάθημα αναλύεται στις πιο κάτω ενότητες:

A. Διομαδικές σχέσεις - Πολιτισμική διαφορετικότητα ή πολυπολιτισμικότητα; Διαπολιτισμικές Σχέσεις και οι κίνδυνοι- Οπτικές της διαπολιτισμικής προσαρμογής

- Επιπολιτιζόμενες ομάδες
- Το πλαίσιο του επιπολιτισμού
- Θεωρητικά μοντέλα και οπτικές
- Συναισθηματικές οπτικές
- Γνωστικές οπτικές
- Αναπτυξιακές οπτικές
- Προσωπικότητα και ατομικοί παράγοντες

B. Διαδικασίες επιπολιτισμού

- Στρατηγικές επιπολιτισμού
- Διαστάσεις του επιπολιτισμού
- Πιθανές εκβάσεις του επιπολιτισμού
- Ψυχολογική και κοινωνικοπολιτισμική προσαρμογή
- Σχολική ένταξη
- Εργασιακή προσαρμογή
- Μεθοδολογικά ζητήματα
- Αξιολόγηση του επιπολιτισμού- των στρατηγικών επιπολιτισμού
- Ερευνητικός σχεδιασμός σε θέματα επιπολιτισμού

Γ. Δύο προσεγγίσεις για την εκπαίδευση των παιδιών μεταναστών.

α. επιπολιτισμός / Παγκοσμιοποιημένη εκπαίδευση

- Το σχολικό σύστημα και τι προάγει:
- Συνδεσιμότητα-σχεσιακότητα,

- Σχέσεις με συνομηλίκους,
- Δεξιότητες.
- Γλώσσα – Αυτονομία
- Το ευρύτερο επιπολιτισμικό πλαίσιο

β. Πολυπολιτισμική Επάρκεια του εκπαιδευτικού και του συμβούλου

Δ. Διαπολιτισμική επικοινωνία και Εκπαίδευση

- Διαπολιτισμική επικοινωνία: εστίαση στις πηγές επικοινωνιακών προβλημάτων κατά τις διαπολιτισμικές συναντήσεις.
- Προσωφρικοί κάτοικοι: οι άνθρωποι που ζουν σε διαφορετικό πολιτισμό κυρίως για λόγους εργασίας ή σπουδών.
- Διαπολιτισμική ικανότητα και εκπαίδευση: ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση (αν παραστεί έκτακτη ανάγκη, π.χ. λόγω της πανδημίας)</p>																					
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ, Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>																					
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας, , Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Συγγραφή εργασίας Εκπόνηση μελέτης (project), / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1070 981 1106"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="981 1070 1391 1106"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1106 981 1142"><i>Διαλέξεις</i></td> <td data-bbox="981 1106 1391 1142"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1142 981 1178"></td> <td data-bbox="981 1142 1391 1178"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1178 981 1214"></td> <td data-bbox="981 1178 1391 1214"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1214 981 1249"></td> <td data-bbox="981 1214 1391 1249"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1249 981 1285"><i>Συγγραφή εργασίας</i></td> <td data-bbox="981 1249 1391 1285"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1285 981 1321"><i>Παρουσίαση άρθρου</i></td> <td data-bbox="981 1285 1391 1321"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1321 981 1357"></td> <td data-bbox="981 1321 1391 1357"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1357 981 1393"></td> <td data-bbox="981 1357 1391 1393"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1393 981 1429">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="981 1393 1391 1429">175</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις</i>								<i>Συγγραφή εργασίας</i>		<i>Παρουσίαση άρθρου</i>						Σύνολο Μαθήματος	175
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																					
<i>Διαλέξεις</i>																						
<i>Συγγραφή εργασίας</i>																						
<i>Παρουσίαση άρθρου</i>																						
Σύνολο Μαθήματος	175																					
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή εργασία στα ελληνικά Κριτήρια αξιολόγησης: χρήση του υλικού που παρουσιάστηκε στο μάθημα και αναρτήθηκε στο eclass – Υιοθέτηση των οδηγιών ως προς τη δομή και έκταση της εργασίας και Περιεχόμενου, οι οποίες αναρτώνται στο eclass - Χρήση του APA 7</p>																					

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.

- A. Berry, J. W., Poortinga, Y.H., Breugelmans, S.M., Chasiotis, A., & Sam, D. (επιστ. Επιμ. Α. Παπαστυλιανού)(2021). *Διαπολιτισμική Ψυχολογία*. Έρευνα και εφαρμογές. Αθήνα: Gutenberg.
- Das, A.K. (1995). Rethinking multicultural counseling: Implications for counselor education. *Journal of Counseling and Development*, 74(1), 45-52.
- d' Ardenne, P. & Mahtani, A. (1999). *Transcultural counselling in action*. London: Sage Publications
- Egan, G. (7th Edition) (2002). *The skilled helper: A problem-management and opportunity-development approach to helping*,. United States: Brooks/Cole, Thomson Learning.
- Hargrone, B., Creagh, M., & Kelly, D. (2003). Multicultural Competencies in Cerrer Counseling. In In D.B. Pope-Davis, H.L.K. Coleman, W.M. Liu & R. L. Toporek (eds.), *Handbook of Multicultural Competence in Counseling & Psychotherapy*. Thousand Oaks: Sage.
- Παπαστυλιανού Α., Γιοβαζολιάς Α. & Τσίτσας Γ. (2014). Η αλληλεπίδραση ατομικών και σχολικών παραγόντων σε σχολικό πολυπολιτισμικό περιβάλλον: προεκτάσεις σε θέματα συμβουλευτικής. Στο Μ. Μαλικιώση & Α. Γιοβαζολιάς (Επιμ.). *Συμβουλευτική Ψυχολογία: Εφαρμογές και προκλήσεις*. Εκδ. ΠΕΔΙΟ.
- Παπαστυλιανού, Α. (2000). Ψυχοκοινωνική προσαρμογή και στρες σε Αγγλόφωνους, Πόντιους και Βορειοηπειρώτες μαθητές στην Ελλάδα, *Παιδί και Έφηβος, Ψυχική Υγεία και Ψυχοπαθολογία*, 2 (1), 112-132.
- Παπαστυλιανού, Α. (2008). Πολυπολιτισμική συμβουλευτική και θεραπεία σε γυναίκες μετανάστριες. Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες και δεξιότητες. *Ψυχολογία*, 15 (1), 90-118.
- Παυλόπουλος, Β., Ντάλλα, Μ., Καλογήρου, Σ., Θεοδώρου, Ρ., Μαρκούση, Δ., & Μόττη-Στεφανίδη, Φ. (2009). Επιπολιτισμός και προσαρμογή μεταναστών εφήβων στο σχολικό πλαίσιο. *Ψυχολογία*, 16 (3), 400-421.
- Phinney, J. (1992). The Multigroup Ethnic Identity Measure: A New Scale for Use with Diverse Groups. *Journal of Adolescent Research*, 7(2), 156-176.
- Pedersen, P. (1995). *A handbook for developing multicultural awareness*. Alexandria, VA: American Counseling Association.
- Rodríguez-García, D. (2006). Mixed Marriages and Transnational Families in the Intercultural Context: A Case Study of African-Spanish Couples in Catalonia. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 32(3), 403-433.
- Schwartz, S. J., Unger, J. B., Zamboanga, B. L., Córdova, D., Mason, C. A., Huang, et al. (2015). Developmental Trajectories of Acculturation: Links With Family Functioning and Mental Health in Recent-Immigrant Hispanic Adolescents. *Child development*, 86(3), 726-748. doi: 10.1111/cdev.12341.
- Pedersen, P. (1995). *A handbook for developing multicultural awareness*. Alexandria, VA: American Counseling Association.
- Schwarzbaum, S.E. & Thomas, A. J. (2008). *Dimensions of Multicultural Counseling*. L.A. Sage
- Smith, P. & Bond, M-H. (επιμ. μτφρ., & πρόλογος Α. Παπαστυλιανού) (2012). *Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία*. Αθήνα: Gutenberg.
- Sue, D. & Sue, D. (1999). *Counseling the culturally different* (3rd ed.), New York: Wiley.
- Vazquez L. & Garcia-Vazquez, E. (2003). Teaching Multicultural Competence in the Counseling Curriculum. In D.B. Pope-Davis, H.L.K. Coleman, W.M. Liu & R. L. Toporek (eds.), *Handbook of Multicultural Competence in Counseling & Psychotherapy*. Thousand Oaks: Sage.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Journal of Counseling and Development
Journal of Cross Cultural Psychology
Child development
Journal of Ethnic and Migration Studies

2.5. Διαπολιτισμική Μάθηση και Εκπαιδευτική Πολιτική

Γ. Φραγκούλης, Γ. Νικολάου

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Διαπολιτισμική Μάθηση και Εκπαιδευτική Πολιτική		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	8	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	?		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

28. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

29. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

30. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται:

1. Να αποκτήσουν την απαραίτητη θεωρητική γνώση αναφορικά με τα χαρακτηριστικά των πολυπολιτισμικών κοινωνιών. Να κατανοήσουν τις διαστάσεις της ετερότητας και της ταυτότητας και να συνειδητοποιήσουν τη διαδικασία δημιουργίας των στερεοτύπων, των προκαταλήψεων και του ρατσισμού στην κοινωνία και το σχολείο, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο.
2. Να αποδέχονται και να σέβονται τις πολιτισμικές διαφορές, την ετερότητα στις αξίες, και να είναι ανοικτοί και ανεκτικοί σε ό,τι είναι ξένο και άγνωστο σ' αυτούς, ξεπερνώντας έτσι τον εθνοκεντρισμό.
3. Να γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της πολυπολιτισμικής σχολικής τάξης
4. Να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να διαγιγνώσκουν τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και τις διδακτικές ανάγκες της σχολικής τάξης
5. Να μπορούν να συνδέουν τις επιλογές για τη διαχείριση της ετερότητας με τις εκάστοτε εκπαιδευτικές πολιτικές
6. Να μπορούν να καταρτίσουν ένα σχέδιο μαθήματος λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, ενσωματώνοντάς τες στη στοχοθεσία
7. Να μπορούν να καταρτίσουν και να υλοποιήσουν μέσα στην τάξη σχέδια εργασίας (projects) με διαπολιτισμικό προσανατολισμό
8. Να είναι σε θέση να διαχειρίζονται την ετερότητα μέσα στη διδακτική διαδικασία
9. Να μπορούν να παρέχουν ουσιαστική διδακτική βοήθεια σε δίγλωσσους μαθητές
10. Να μπορούν να διεκπεραιώνουν με επιτυχία τη διδασκαλία διαφόρων ενοτήτων, αξιοποιώντας τις αρχές της διαπολιτισμικότητας
11. Να μπορούν να αξιολογούν τη διδασκαλία τους

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν τις παρακάτω γενικές ικανότητες:

1. Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
2. Αυτόνομη εργασία
3. Ομαδική εργασία
4. Σεβασμό στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα
5. Επίδειξη κοινωνικής ευαισθησίας στο επαγγελματικό περιβάλλον σε θέματα ετερότητας

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Θεωρίες της ετερότητας. Η έννοια της «ταυτότητας» και της «διαφοράς».
- Θεωρίες κοινωνικής ένταξης και κοινωνικοποίησης, αφομοίωση, ένταξη, ενσωμάτωση, πλουραλισμός, πολυπολιτισμικότητα και πολιτισμικός σχετικισμός, διαπολιτισμικότητα – διαπολιτισμική, αντιρατσιστική, πολυπολιτισμική εκπαίδευση.
- Το σχολείο ως χώρος συνάντησης διαφορετικών κουλτουρών: σεβασμός, νομιμότητα, στιγματισμός – Το σχολείο ως θεσμικός χώρος δόμησης και αποδόμησης στερεοτύπων δυνατοτήτες, όρια και προοπτικές. Διαπολιτισμική επικοινωνία.
- Η διαπολιτισμική εκπαίδευση ως εκπαιδευτική πολιτική και παιδαγωγική πράξη, στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο. Διεθνείς Οργανισμοί
- Βασικές αρχές διαπολιτισμικής διδακτικής
- Διαπολιτισμικοί σκοποί και στόχοι στο σχεδιασμό της διδασκαλίας
- Σχεδιασμός και υλοποίηση project
- Διδακτικές μέθοδοι στην πολυπολιτισμική τάξη
- Αξιολόγηση διδασκαλίας
- Εφαρμογή σχεδίων μαθημάτων και projects στη διδασκαλία σε πραγματικό σχολικό περιβάλλον

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Σεμιναριακή διδασκαλία, καταιγισμός ιδεών, δειγματικές διδασκαλίες και μικροδιδασκαλίες</p>														
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση ηλεκτρονικών διαφανειών, βίντεο, μαγνητοσκοπήσεις διδασκαλιών, χρήση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας για επικοινωνία με φοιτητές</p>														
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Σεμινάρια</td> <td>30 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή άσκηση</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Άσκηση πεδίου – Πρακτική σε σχολεία</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Εκπόνηση και εφαρμογή project</td> <td>30 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Αξιολόγηση</td> <td>10 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>200 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Σεμινάρια	30 ώρες	Εργαστηριακή άσκηση		Άσκηση πεδίου – Πρακτική σε σχολεία		Εκπόνηση και εφαρμογή project	30 ώρες	Αξιολόγηση	10 ώρες	Σύνολο Μαθήματος	200 ώρες
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>														
Σεμινάρια	30 ώρες														
Εργαστηριακή άσκηση															
Άσκηση πεδίου – Πρακτική σε σχολεία															
Εκπόνηση και εφαρμογή project	30 ώρες														
Αξιολόγηση	10 ώρες														
Σύνολο Μαθήματος	200 ώρες														

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>		
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Οι φοιτητές αξιολογούνται με την παραγωγή και εφαρμογή σχεδίων διδασκαλίας και projects.</p> <p>Ο υπεύθυνος καθηγητής παρακολουθεί τις διδασκαλίες τους και υπάρχει κάθε φορά ανατροφοδότηση.</p> <p>Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές παραδίδουν τα παραδοτέα του project.</p> <p>Στην αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη η επιστημονική επάρκεια των φοιτητών στο σχεδιασμό δραστηριοτήτων, η διδακτική τους επάρκεια, η αξιοποίηση των τεχνολογιών, η ικανότητα αξιολόγησης και αυτοαξιολόγησης και η ικανότητα ομαδικής εργασίας.</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Γκόβαρης, Χ. Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Διαδράση, Αθήνα 2011 ● Γκόβαρης, Χ. Διδασκαλία και μάθηση στο διαπολιτισμικό σχολείο. Gutenberg, Αθήνα 2013 ● Νικολάου Γ., Διαπολιτισμική Διδακτική. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2005. ● ΑΠΘ, Η Εικόνα Του «Άλλου» / Γείτονα Στα Σχολικά Βιβλία Των Βαλκανικών Χωρών, ΑΠΘ, Θεσσαλονίκη (2000) ● Banks J., <i>Cultural Diversity and Education</i>, Allyn and Bacon, Boston 2000 ● Δαμανάκης Μ., (επιμέλεια): Η εκπαίδευση των παλινοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα. Gutenberg, Αθήνα 1997. ● Νικολάου, Γ., Ένταξη και εκπαίδευση των αλλοδαπών μαθητών στο Δημοτικό Σχολείο, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000. ● Παπαδημητρίου Ζήσης, Ο ευρωπαϊκός Ρατσισμός, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 2000 ● Φραγγοδάκη Άννα - Δραγώνα Θάλεια (επιμ.): «Τι είν' η πατρίδα μας;»- Εθνοκε-ντρισμός στην Εκπαίδευση, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997. ● Baker, C. <i>Foundations of Bilingual Education And Bilingualism</i>, Multilingual matters Ltd (2003) ● Cummins, J. Ταυτότητες υπό διαπραγμάτευση, Αθήνα, Gutenberg, (2002) ● Modgil Sohan (κ.α.), Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση. Προβληματισμοί – Προοπτικές. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1997. ● Shaw S. (ed), <i>Intercultural Education In European Classrooms</i>, Trenthan (2001) ● Thomas V.P. and Collier V.P., <i>A National Study of School Effectiveness for Language Minority Students Long-Term Academic Achievement</i>, Crede (2002) ● Unesco, Η Εκπαίδευση στον 21ο Αιώνα – Ο Θησαυρός που Κρύβει Μέσα της, Έκθεση Delors – Μετάφραση Κασωτάκη Αθήνα(2002) <p>Συναφή επιστημονικά περιοδικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>Intercultural Education</i> ● <i>Multicultural Education Review</i>

2.6. Πρακτική Άσκηση στο Σχολικό Περιβάλλον

Α. Παπακωνσταντίνου, Φ. Καλογερογιάννη

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕ12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πρακτική Άσκηση στο Σχολικό Περιβάλλον		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις			
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
Πρακτική Άσκηση διάρκειας 200 ωρών	20-40	20	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ, ΓΕΝΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP823/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

31. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

32. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β

33. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Βασικός σκοπός της πρακτικής άσκησης είναι να διαμορφωθούν διάυλοι επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ εκπαιδευτικής θεωρίας, εκπαιδευτικής πρακτικής και εργασιακού περιβάλλοντος, φυσικού και αξιακού, ούτως ώστε να εμπλακούν ενεργά οι ΜΦ στην ανάπτυξη εξειδικευμένων επαγγελματικών ικανοτήτων ως μέλλοντες ή εν ενεργεία εκπαιδευτικοί ή/και ως στελέχη υποστήριξης των διαδικασιών εκπαιδευτικής ένταξης όλων των ομάδων του πληθυσμού, υπό το πρίσμα των γενικών και ειδικών στοχεύσεων της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Ανάμεσα στις ικανότητες αυτές κεντρική θέση καταλαμβάνουν α' η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής ετοιμότητας στο πεδίο της διδασκαλίας και της εν γένει οργάνωσης του εκπαιδευτικού έργου στη συνάφεια του με ποικίλα κοινωνικά και θεσμικά, αλλά και επιστημολογικά περιβάλλοντα (σε σύνδεση με τα αντίστοιχα μαθήματα του ΠΜΣ) και β' η διαμόρφωση της ερευνητικής οπτικής των εμπλεκόμενων ΜΦ, τόσο όσον αφορά την ανίχνευση των δομικών συστατικών στοιχείων της εκάστοτε εκπαιδευτικής περίπτωσης (σε σύνδεση με το πεδίο της εμπειρικής έρευνας στις διάφορες μορφές της και τα αντίστοιχα μαθήματα της κατεύθυνσης), όσο και τον σχεδιασμό των ανά περίπτωση κατάλληλων στρατηγικών παρεμβάσεων στο πεδίο της εκπαιδευτικής ένταξης (έρευνα σχεδιασμού).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα ευάλωτων ομάδων και σε περιβάλλοντα ετερότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Άσκηση 230 ωρών στο πεδίο της διδασκαλίας α) σε σχολικό περιβάλλον και β) σε άλλο περιβάλλον εκπαιδευτικής ένταξης. Υπολογίζονται: α) 100 ώρες διδακτική προετοιμασία σε συνεργασία με τους διδάσκοντες επόπτες των ΜΦ β) 20 ώρες ανατροφοδότηση επί της διδακτικής προετοιμασίας των ΜΦ από τον επιστημονικό υπεύθυνο της άσκησης της διαπολιτισμικής κατεύθυνσης σπουδών του ΠΜΣ β) 50 ώρες διεξαγωγή ατομικών διδασκαλιών με τη μορφή που προκρίνει το σχολείο ή ο εκάστοτε φορέας ένταξης γ) 60 ώρες συμμετοχή σε λοιπές λειτουργικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες του σχολείου και του φορέα ένταξης, με ιδιαίτερη έμφαση σε δραστηριότητες που στοχεύουν στην ενίσχυση της συνεργασίας των εκπαιδευτικών θεσμών με μαθητές, γονείς και εκπροσώπους των κοινοτήτων που ανήκουν τόσο στις ομάδες στόχου όσο και σε όλες τις ομάδες του πληθυσμού.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο και Εξ αποστάσεως (διαλέξεις και ασκήσεις με την μορφή μελετών περίπτωσης, προσομοιώσεων, προσέγγισης προβλήματος)</p>																				
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>(1) Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (2) Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class και, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας σύγχρονης διδασκαλίας / επικοινωνίας (3) Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω e-mail και eclass</p>																				
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Διαλέξεις και ασκήσεις</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφία/αυτοτελής μελέτη</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td><i>Συγγραφή εργασίας</i></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>500</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	<i>Διαλέξεις και ασκήσεις</i>		<i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφία/αυτοτελής μελέτη</i>		<i>Συγγραφή εργασίας</i>												Σύνολο Μαθήματος	500
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																				
<i>Διαλέξεις και ασκήσεις</i>																					
<i>Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφία/αυτοτελής μελέτη</i>																					
<i>Συγγραφή εργασίας</i>																					
Σύνολο Μαθήματος	500																				
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία,</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Στη διάρκεια του εξαμήνου: Διαμορφωτική αξιολόγηση μέσα από ερωτήσεις, ασκήσεις και δραστηριότητες • Γραπτή ατομική εργασία 																				

Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

- Banks, A. J. (2004) Εισαγωγή στην Πολυπολιτισμική Εκπαίδευση (επιμ.: Κουτσοβάνου, Ευγ.). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Cogan, J. & Derricott, R. (1998) Citizenship for the 21st century. An International Perspective on Education. Kogan Page.
- Γκόβαρης, Χ. (2004). Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Αθήνα: Εκδόσεις Ατραπός
- Γκότοβος, Α. Ε. (2003). Εκπαίδευση και Ετερότητα. Ζητήματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Καλογερογιάννη, Φ. (2019). Σχέδιο Διδασκαλίας στο πλαίσιο των καλών πρακτικών. Στο: «Καλές Πρακτικές» Διδασκαλίας της Ελληνικής Γλώσσας σε τμήματα ενίσχυσης και γραμματισμού (επιμ. Παρθένης, Χρ.). Αθήνα: εκδόσεις Gutenberg, σσ.77-87
- Καλογερογιάννη, Φ. (2022). Δεσπόζουσα Γλώσσα, Ιδιότητα του πολίτη, επάρκεια επικοινωνίας και αλλόγλωσσοι/δίγλωσσοι μαθητές. Νέα Παιδεία, τ. 182, 116-131
- Μάρκου, Γ. (2010) Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Αθήνα.
- Μάρκου, Γ & Παρθένης, Χρ. (2011). «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, Θεωρία και Πράξη». Αθήνα
- Μηλίγκου, Ε. (2013) «Η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής διάστασης της σχολικής εκπαίδευσης ως άξονας επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών». Στο «Δια Βίου Εκπαίδευση και Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών υπό το πρίσμα της Διαπολιτισμικής Οπτικής: Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Παιδιών Ρομά» ως αφετηρία νέων θεωρητικών και εμπειρικών προσεγγίσεων» (επιμ. Φλουρής, Γ., Γιώτη, Λ., Παρθένης, Χρ. & Μηλίγκου, Ε.) Αθήνα: Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής, 101-112.
- Παπακωνσταντίνου, Α.Α. (2020). Η μεταναστευτική οικογένεια και το σχολείο. Στο: Χ. Παρθένης (επιμ.), «Πολιτική και πρακτική της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης. Η αναγκαιότητα νέων παιδαγωγικών και θεσμικών προσεγγίσεων στις σύγχρονες πολυπολιτισμικές κοινωνίες». Αθήνα: Gutenberg. σσ. 198-212
- Papakonstantinou, A.A. (2007). Les pratiques pédagogiques des enseignants Grecs et la gestion de l'intégration des élèves étrangers. In: J. Archibald & J.-L. Chiss (sous la dir. de), La langue et l'intégration des immigrants. Sociolinguistique, politiques linguistiques, didactique. Paris, L'Harmattan, pp. 349-363.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Νέα Παιδεία
- Επιθεώρηση Συμβουλευτικής – Προσανατολισμού
- Επιστήμες Αγωγής
- Θεωρία και Έρευνα στις Επιστήμες της Αγωγής
- International Multilingual Research Journal
- International Journal of Bilingual Education and Bilingualism
- Journal of Multilingual and Multicultural Development
- European Journal of Developmental Psychology

2.7. Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας-Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων

Γ. Φραγκούλης, Χρ. Παρθένης, Α. Μπούρας

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΕ13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας-Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις και Ασκήσεις	3	10	
Διδακτική Άσκηση στο Σχολείο Διάρκειας τριών εβδομάδων			
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

1. Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
2. Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
3. Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος:

- Να έχουν αποκτήσει προχωρημένες και εξειδικευμένες γνώσεις σε επιστημολογικά ζητήματα.
- Να αντιλαμβάνονται την επιστημολογική βάση των σχεδίων έρευνας που εκπονούν.
- Να γνωρίζουν τις μεθοδολογικές αρχές που διέπουν ένα σχέδιο έρευνας.
- Να γνωρίζουν τεχνικές ανάλυσης και επεξεργασίας δεδομένων.
- Να διατυπώνουν σαφή ερευνητικά ερωτήματα και να συγκροτούν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο έρευνας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Οι φοιτητές/τριες αναμένεται:

- Να κάνουν τις σωστές μεθοδολογικές επιλογές με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα που θέτουν.
- Να κατανοήσουν την αλληλεπίδραση θεωρίας και έρευνας πεδίου.
- Να συγκροτούν ένα συνεκτικό και εφικτό σχέδιο έρευνας.
- Να χειρίζονται βασικές τεχνικές ανάλυσης και επεξεργασίας ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων.
- Να αναζητούν, αναλύουν και συνθέτουν δεδομένα και πληροφορίες.
- Να εργάζονται αυτόνομα όσον αφορά στη συγκρότηση ενός σχεδίου έρευνας.
- Να παράγουν νέες ερευνητικές ιδέες, με σεβασμό στην ετερότητα και στα νέα πολυπολιτισμικά περιβάλλοντα.
- Να ασκούν τεκμηριωμένη κριτική σε ερευνητικές ιδέες και προτάσεις.
- Να λαμβάνουν υπόψιν τις δεοντολογικές αρχές στη συγκρότηση ενός σχεδίου έρευνας, επιδεικνύοντας κοινωνική, επαγγελματική και ηθική υπευθυνότητα.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάπτυξη και εμπέδωση ερευνητικών γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων των φοιτητών/τριών, προκειμένου να μπορέσουν να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις εκπόνησης μιας μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του μαθήματος οι

φοιτητές/τριες θα κληθούν καταρχήν να συζητήσουν με τους διδάσκοντες του μαθήματος τις ιδέες και τα ενδιαφέροντα τους για τη διπλωματική εργασία που πρόκειται να εκπονήσουν και σταδιακά θα σχηματοποιήσουν τις ιδέες τους εντός του αυστηρού μεθοδολογικού πλαισίου που απαιτεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο έρευνας.

1^ο Μάθημα: Αλληλεπίδραση θεωρίας και έρευνας πεδίου. Επιστημολογικές επιλογές στη διαμόρφωση θέματος (Παρθένης Χρήστος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ, 3 ώρες)

2^ο Μάθημα: Αναζήτηση και διαμόρφωση θέματος διπλωματικής εργασίας (Φραγκούλης Γιώργος, Μέλος ΣΕΠ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 4 ώρες)

3^ο Μάθημα: Κριτήρια επιλογής θεωρητικού πλαισίου και βιβλιογραφικής ανασκόπησης (Φραγκούλης Γιώργος, Μέλος ΣΕΠ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 4 ώρες)

4^ο Μάθημα: Συγκρότηση ερευνητικού σχεδίου (Φραγκούλης Γιώργος, Μέλος ΣΕΠ, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 4 ώρες)

5^ο Μάθημα: Βασικές τεχνικές ανάλυσης και επεξεργασίας ποιοτικών και ποσοτικών δεδομένων (Μπούρας Αντώνης, ΕΔΙΠ, ΕΚΠΑ, 3 ώρες)

6^ο Μάθημα: Επιλογή στατιστικής μεθοδολογίας και συμπερασματολογίας (Μπούρας Αντώνης, ΕΔΙΠ, ΕΚΠΑ, 3 ώρες)

7^ο Μάθημα: Κατασκευή μεθοδολογικών εργαλείων. Σύνδεση με τα ερευνητικά ερωτήματα (Μπούρας Αντώνης, ΕΔΙΠ, ΕΚΠΑ, 2 ώρες)

8^ο Μάθημα: Επιστημολογικά ζητήματα. Επιστημολογική βάση των σχεδίων έρευνας. (Παρθένης Χρήστος, Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ, 3 ώρες)

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Συνδυασμός δια ζώσης και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.											
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	Αξιοποιούνται η ηλεκτρονική αλληλογραφία και η ηλεκτρονική τάξη για την επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/τριες, videoprojectors κατά τη διάρκεια της δια ζώσης διδασκαλίας και πλατφόρμες για εξ αποστάσεως εκπαίδευση και καθοδήγηση.											
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Διαδραστική διδασκαλία</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας / αυτοτελής μελέτη</td> <td>130</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή άσκηση</td> <td>81</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	39	Διαδραστική διδασκαλία		Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας / αυτοτελής μελέτη	130	Εργαστηριακή άσκηση	81	
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>											
Διαλέξεις	39											
Διαδραστική διδασκαλία												
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας / αυτοτελής μελέτη	130											
Εργαστηριακή άσκηση	81											

<p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	Συγγραφή εργασίας	
	Σύνολο Μαθήματος	250
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Εργαστηριακή εργασία/Προφορική εξέταση.	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Creswell, J. (2016). *Η έρευνα στην εκπαίδευση*. Αθήνα: Ίων.

Πουρκός, Μ. (2013) (Επιμ.) *Δυνατότητες και όρια της μείξης των μεθοδολογιών στην κοινωνική, ψυχολογική και εκπαιδευτική έρευνα*. Αθήνα: Ίων.

Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2007). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας* (μτφ. Σ. Κυρανάκης, Μ. Μαυράκη, Χ. Μιτσοπούλου, Π. Μπιθάρα & Μ. Φιλοπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τα άρθρα αναρτώνται στο e-class.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Δ' Εξάμηνο

Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Βλέπε A12)

Ειδίκευση 3: Ειδική Αγωγή

Α' Εξάμηνο

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ

Σημείωση: Ως υποχρεωτικά μαθήματα στην Ειδίκευση της Ειδικής Αγωγής παρέχονται: (α) Επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών και διδασκαλία, (β) Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή

3.1. Εισαγωγή στην Ειδική Αγωγή

Α. Γενά, Α. Βλάχου, Φ. Αντωνίου, Β. Λαμπροπούλου, Θ. Αστέρη, Π. Γαλάνης

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΑ05 Η ΔΕ04 Η ΕΑ04	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Α'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP211/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/τρια θα:

- Γνωρίζει τις ιστορικές πηγές που αφορούν στις θεσμικές και νομοθετικές ρυθμίσεις για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση (ΕΑΕ) στην Ελλάδα
- Είναι σε θέση να αναστοχάζεται για την παρούσα κατάσταση της ΕΑΕ, εξετάζοντας ταυτόχρονα μελλοντικές προοπτικές και δυνατότητες για βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης
- Ευαισθητοποιηθεί στις σύγχρονες προκλήσεις για την ειδική αγωγή και την παιδαγωγική της ένταξης σε βάθος ανάλυση της ενταξιακής πολιτικής στο πλαίσιο της γενικότερης εκπαιδευτικής πολιτικής και των σύγχρονων παιδαγωγικών κατευθύνσεων
- Είναι σε θέση να μετασχηματίζει τις δικές του/της παραδοχές για το τι σημαίνει Σχολείο για Όλους ή Παιδαγωγική της Ένταξης
- Εξοικειωθεί με τις διαδικασίες, τις μεθόδους, τα εργαλεία και τους φορείς που παρέχουν υπηρεσίες διάγνωσης και αξιολόγησης σε μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΕΕΑ)
- Εξοικειωθεί με τις διαδικασίες συγγραφής διδακτικών στόχων βάσει των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης και της σύνταξης του Εξατομικευμένου Προγράμματος Εκπαίδευσης
- Έχει πληροφορηθεί για ζητήματα που άπτονται των μαθησιακών, συναισθηματικών και κοινωνικών αναγκών των μαθητών με αναπηρία ή/και ΕΕΑ
- Γνωρίζει τα βασικά χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των μαθητών/τριών με αισθητηριακές αναπηρίες ακοής (κώφωση)
- Ευαισθητοποιηθεί σε θέματα που αφορούν την οικογένεια των ατόμων με αναπηρία ή/και ΕΕΑ
- Προβληματιστεί για την ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία ή/και ΕΕΑ και τους παράγοντες που διασφαλίζουν μια καλή ποιότητα ζωής σε ατομικό, επαγγελματικό και κοινωνικό επίπεδο

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη και ομαδική εργασία, εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον. Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το εισαγωγικό αυτό μάθημα αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση για τα σύγχρονα, καίρια ζητήματα που έχουν αποτελέσει πηγή γόνιμου προβληματισμού στον ευαίσθητο τομέα της ειδικής αγωγής,

καθώς και για τις ποικίλες μορφές αναπηρίας και ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών στο πλαίσιο της διάγνωσης, αξιολόγησης και αντιμετώπισής τους, υπό το πρίσμα της σχολικής και κοινωνικής τους ένταξης.

Παρατίθενται ενδεικτικές ενότητες του μαθήματος:

- Εισαγωγικές Έννοιες στην Ειδική Αγωγή, Βασικές Αρχές και Νέες Τάσεις
- Ειδική Αγωγή: Διεθνής Πραγματικότητα
- Ειδική Αγωγή: Η Ελληνική Πραγματικότητα (Νομοθεσία – Προοπτικές)
- Σύγχρονα Θέματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
- Παιδαγωγική της Ένταξης
- Αξιολόγηση & Διάγνωση: Κριτήρια, μέθοδοι και φορείς
- Στοχοθέτηση και Εξατομικευμένα Προγράμματα Διδασκαλίας
- Μαθησιακές, Συναισθηματικές και Κοινωνικές Ανάγκες των παιδιών με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες
- Ειδικά θέματα: Αισθητηριακές Διαταραχές – Κώφωση
- Οικογένεια και Παιδί με Αναπηρία και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες
- Κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία και ποιότητα ζωής

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Διά ζώσης																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 1234 1038 1272"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1046 1234 1388 1272"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 1272 1038 1305">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1046 1272 1388 1305">28</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1305 1038 1361">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1046 1305 1388 1361">55 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1361 1038 1395">Συγγραφή εργασιών</td> <td data-bbox="1046 1361 1388 1395">60 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1395 1038 1451">Προφορική παρουσίαση εργασιών</td> <td data-bbox="1046 1395 1388 1451">32 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1451 1038 1485"> </td> <td data-bbox="1046 1451 1388 1485"> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1485 1038 1518"> </td> <td data-bbox="1046 1485 1388 1518"> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1518 1038 1552"> </td> <td data-bbox="1046 1518 1388 1552"> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1552 1038 1585"> </td> <td data-bbox="1046 1552 1388 1585"> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1585 1038 1619"> </td> <td data-bbox="1046 1585 1388 1619"> </td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 1619 1038 1648">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1046 1619 1388 1648">175</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	28	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	55 ώρες	Συγγραφή εργασιών	60 ώρες	Προφορική παρουσίαση εργασιών	32 ώρες											Σύνολο Μαθήματος	175
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																							
Διαλέξεις	28																							
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	55 ώρες																							
Συγγραφή εργασιών	60 ώρες																							
Προφορική παρουσίαση εργασιών	32 ώρες																							
Σύνολο Μαθήματος	175																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Εκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει ανοιχτές ερωτήσεις ανάπτυξης (60%) 2. Εργασία με βιβλιογραφία και παρουσίασή της με αξιοποίηση του Power Point (40%) 																							

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Anastasiou, D., & Kauffman, J. M. (2017). A social constructionist approach to disability: Implications for special education. *Exceptional Children*, 77, 367-384.
- Anastasiou, D., Kauffman, J. M., & Michail, D. (2016). Disability in multicultural theory: Conceptual and social justice issues. *Journal of Disability Policy Studies*, 27(1), 3-12.
- Bishop-Fitzpatrick, L., Hong, J., Smith, L. E., Makuch, R. A., Greenberg, J. S., & Mailick, M. R. (2016). Characterizing objective quality of life and normative outcomes in adults with autism spectrum disorder: An exploratory latent class analysis. *Journal of autism and developmental disorders*, 46(8), 2707-2719.
- Carta, J. J., Greenwood, C. R., Atwater, J., McConnell, S. R., Goldstein, H., & Kaminski, R. A. (2014). Identifying preschool children for higher tiers of language and early literacy instruction within a response to intervention framework. *Journal of Early Intervention*, 36(4), 281-291.
- Ciullo, S., Collins, A., Wissinger, D. R., McKenna, J. W., Lo, Y. L., & Osman, D. (2020). Students with learning disabilities in the social studies: A meta-analysis of intervention research. *Exceptional Children*, 86(4), 393-412.
- Gardiner, J. B. (2017). Special Educational Needs and Inclusion: How Have the Major Historical Changes to the Language of Special Education and Inclusive Policy Influenced the Provision for Children with SEN/D within English Primary Schools?.
- Gresham, F. M. (2002). Responsiveness to intervention: An alternative approach to the identification of learning disabilities. *Identification of learning disabilities: Research to practice*, 467519.
- Mavropalias, T., & Anastasiou, D. (2016). What does the greek model of parallel support have to say about co-teaching?. *Teaching and Teacher Education*, 60, 224-233.
- Vlachou, A. (2004). Education and inclusive policy-making: Implications for research and practice. *International Journal of Inclusive Education*, 8(1), 3-21.
- Winzer, M., & Mazurek, K. (2009). Inclusive Schooling; Global Ideals and National Realities. *Journal of International Special Needs Education*, 12.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Exceptional Children (SAGE)
- Journal of Special Education
- Topics in Early Childhood Special Education (SAGE)
- Journal of Child Psychology and Psychiatry (Association for Child and Adolescent Mental Health)
- Child Development (Wiley)
- Journal of Research in Special Educational Needs
- British Journal of Special Education
- Journal of Early Intervention
- Journal of International Special Needs Education
- International Journal of Inclusive Education

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Σημείωση: Οι φοιτητές/φοιτήτριες επιλέγουν 2 μαθήματα επιλογής. Ως μαθήματα επιλογής παρέχονται: (α) Εισαγωγικό μάθημα της Ειδικευσης 1, (β) Εισαγωγικό μάθημα της Ειδικευσης 2, (γ) Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης, (δ) Εισαγωγικό Μάθημα Ψηφιακών Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση: Παιδαγωγική Αξιοποίηση Ψηφιακών Τεχνολογιών, (ε) Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και Μάθηση για την Αειφορία.

Β' Εξάμηνο

3.2. Μεθοδολογία Έρευνας στην Ειδική Αγωγή

Α. Γενά, Π. Γαλάνης, Αν. Ασβεστάς

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΑ08	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	8
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP851/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/τρια θα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξοικειωθεί με τρόπους αξιολόγησης και εκπόνησης ερευνητικών μελετών • Ορίζει με λειτουργικό τρόπο τις εξαρτημένες μεταβλητές μιας έρευνας

- Συλλέγει ερευνητικά δεδομένα βασιζόμενος/η στην άμεση παρατήρηση της συμπεριφοράς του δείγματος
- Ελέγχει την αξιοπιστία των δεδομένων που συλλέχθηκαν μέσω άμεσης παρατήρησης
- Αναπαριστά γραφικά τα δεδομένα της έρευνας
- Συντάσσει μια ερευνητικής πρόταση που θα περιλαμβάνει κάποιον από τους ακόλουθους πειραματικούς σχεδιασμούς: πειραματικό σχεδιασμό εκτεταμένης ατομικής ανάλυσης (είτε σχεδιασμό με αναστροφή, είτε σχεδιασμό πολλαπλών γραμμών βάσης), έρευνα δράσης, έρευνα με ομάδες εστίασης, και ανάλυση περιεχομένου, έρευνα που περιλαμβάνει ποσοτική ανάλυση με τη χρήση στατιστικών μεθόδων
- Προβληματίζεται για τις δυσκολίες, τους περιορισμούς και τις δυνατότητες της έρευνας στην Ειδική Αγωγή
- Είναι σε θέση να σχεδιάσει μια ποιοτική έρευνα
- Κατανοεί βασικές αρχές και ζητήματα δεοντολογίας της έρευνας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη και ομαδική εργασία, εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον. Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις που ακολουθούνται διεθνώς στον τομέα της Ειδικής Αγωγής αποσκοπούν στη διερεύνηση της αποτελεσματικότητας των παιδαγωγικών ή ψυχολογικών πρακτικών που ασκούνται, προκειμένου να ενισχύσουν ουσιαστικά την πρόοδο του παιδιού με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στους τομείς της εκπαίδευσης, της κοινωνικοποίησης και της ψυχολογικής του προσαρμογής. Στο μάθημα αυτό δίνεται έμφαση σε μεθοδολογικές προσεγγίσεις που αφορούν στην παρεμβατική έρευνα, όπως η μελέτη περίπτωσης, η έρευνα δράση, οι ποσοτικές μέθοδοι στατιστικής ανάλυσης και οι πειραματικοί σχεδιασμοί εκτεταμένης ατομικής ανάλυσης (single-case experimental designs).

Παρατίθενται ενδεικτικές ενότητες του μαθήματος:

- Η άμεση παρατήρηση ως βασικό εργαλείο συλλογής δεδομένων
- Λειτουργικός ορισμός της συμπεριφοράς (εξαρτημένη μεταβλητή)
- Μέθοδοι συλλογής δεδομένων
- Έλεγχος της αξιοπιστίας συλλογής δεδομένων
- Μελέτες περίπτωσης

- Πειραματικοί σχεδιασμοί εκτεταμένης ατομικής ανάλυσης της συμπεριφοράς
- Γραφική αναπαράσταση και οπτικός έλεγχος των δεδομένων
- Ο σχεδιασμός της ποιοτικής έρευνας
- Το θεωρητικό πλαίσιο της ποιοτικής έρευνας
- Μέθοδοι συλλογής ποιοτικών δεδομένων και στρατηγικές ποιοτικής έρευνας
- Ανάλυση δεδομένων ποιοτικής έρευνας
- Κριτήρια ποιότητας στην ποιοτική έρευνα
- Ηθική και δεοντολογία στην ποιοτική έρευνα

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Διά ζώσης																			
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία																			
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>28 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>65 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασιών</td> <td>65 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακές ασκήσεις</td> <td>8 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Προφορική παρουσίαση εργασιών</td> <td>34 ώρες</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>200</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	28 ώρες	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	65 ώρες	Συγγραφή εργασιών	65 ώρες	Εργαστηριακές ασκήσεις	8 ώρες	Προφορική παρουσίαση εργασιών	34 ώρες					Σύνολο Μαθήματος	200
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																			
Διαλέξεις	28 ώρες																			
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	65 ώρες																			
Συγγραφή εργασιών	65 ώρες																			
Εργαστηριακές ασκήσεις	8 ώρες																			
Προφορική παρουσίαση εργασιών	34 ώρες																			
Σύνολο Μαθήματος	200																			
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει ανοιχτές ερωτήσεις ανάπτυξης 2. Εργασία οπτικής ανάλυσης 100 γραφικών παραστάσεων πειραματικών σχεδιασμών τύπου: Single Case Experimental Design μέσω του διαδικτυακού εργαλείου: https://www.singlecase.org/ 3. Εργασία που περιλαμβάνει το σχεδιασμό ποιοτικής έρευνας στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση 																			

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:
- Cooper, J. O., Heron, T. E., & Heward, W. L. (2019). Applied behavior analysis. Pearson Merrill Prentice Hall (κεφάλαια: 3-10)

- Kazdin, A. (1982). Single-case research designs. Oxford University Press
- Barlow, D. H., & Hersen, M. (1984). Single case experimental designs: Strategies for studying behaviour change. Allyn and Bacon
- Bailey, J. S., & Burch, M. R. (2002). Research methods in Applied Behavior Analysis. Sage Publications
- Ledford, J. R., & Gast, D. L. (Eds.). (2018). Single case research methodology. Routledge
- Horner, R. H., Carr, E. G., Halle, J., McGee, G., Odom, S., & Wolery, M. (2005). The use of single-subject research to identify evidence-based practice in special education. *Exceptional children*, 71(2), 165-179.
- Howel, D. (2010). *Statistical Methods for Psychology*, Eighth Edition. Belmont: Wadsworth, Cengage Learning
- Dancey, C. & Reidy, J. (2011). *Statistics Without Maths for Psychology*. Essex: Pearson Education Limited
- Nathan, P. (2013). *The Oxford Handbook of Quantitative Methods*. Oxford University Press
- Ίσαρη, Φ. & Πουρκός, μ. 2015 Ποιοτική Μεθοδολογία Έρευνας. Εφαρμογές στην Ψυχολογία και στην Εκπαίδευση. ΣΕΑΒ
- Ιωσηφίδης, Θ. (2008). *Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2008). *Μεθοδολογίας εκπαιδευτικής έρευνας*. Μεταίχμιο

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Journal of Applied Behavior Analysis (Wiley)
- Journal of the Experimental Analysis of Behavior (Wiley)
- Behavior Modification (SAGE)
- Behavior Analysis in Practice (Springer)
- Behavioral Interventions (Wiley)
- Journal of Autism and Developmental Disorders (Springer)
- Research in Autism Spectrum Disorders (Elsevier)
- Research in Developmental Disabilities (Elsevier)
- Qualitative Research (SAGE)
- International Journal of Qualitative Methods (SAGE)

3.3. Εφαρμοσμένη Ανάλυση της Συμπεριφοράς

Α. Γενά, Π. Γαλάνης, Ερ. Τσιρέμπολου, Ι. Τσιούρη

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΑ09	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		

ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP849/

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/τρια θα:

- Κατανοεί σε βάθος το επιστημολογικό πλαίσιο της Εφαρμοσμένης Ανάλυσης της Συμπεριφοράς (ΕΑΣ) και θα είναι σε θέση να το διαφοροποιεί από άλλες ψυχολογικές προσεγγίσεις και θεωρίες μάθησης.
- Γνωρίζει βασικές τεχνικές της ΕΑΣ και την εφαρμογή τους στην παιδαγωγική και θεραπευτική πράξη.
- Έχει εξοικειωθεί με την χρήση βασικής ορολογίας της ΕΑΣ.
- Θα έχει εμβαθύνει περαιτέρω σε ένα σημαντικό πεδίο της ΕΑΣ μέσω της προφορικής εισήγησης που θα κληθεί να πραγματοποιήσει καθώς και της γραπτής εργασίας που θα αποτελεί σύνοψη των ευρημάτων της σύγχρονης έρευνας που εστιάζεται σε ένα συγκεκριμένο πεδίο
- Έχει προβληματιστεί με κριτικό τρόπο στις εφαρμογές της ΕΑΣ στο πεδίο της εκπαίδευσης και της θεραπείας
- Έχει κατανοήσει τους τρόπους αντιμετώπισης των δυσκολιών που ανακύπτουν κατά τη διαπαιδαγώγηση, εκπαίδευση και θεραπεία των παιδιών με αναπηρία ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες υπό το πρίσμα μια πολυπαραγοντικής, συστημικής ανάλυσης
- Έχει εξοικειωθεί με τις εφαρμογές της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς για παιδιά με σοβαρές αναπηρίες.
- Έχει εξοικειωθεί με τις εφαρμογές της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς για παιδιά με ήπιες αναπηρίες ή ειδικές μαθησιακές δυσκολίες.
- Έχει εξοικειωθεί με την ανάλυση και αντιμετώπιση προβλημάτων συμπεριφοράς μέσω της Λειτουργικής Ανάλυσης της Συμπεριφοράς
- Έχει πληροφορηθεί όχι μόνο για τις προοπτικές της επιστήμης της ΕΑΣ αλλά και για τους περιορισμούς της ως επιστήμης της μελέτης της συμπεριφοράς του ανθρώπου.
- Έχει τη δυνατότητα βιωματικών εμπειριών που θα βοηθήσουν, όχι μόνο στην εμπέδωση βασικών αρχών της ΕΑΣ, αλλά και στην αξιολόγηση της δυναμικής που μπορεί η εφαρμογή των τεχνικών της να ασκήσει στη βελτίωση της συμπεριφοράς του ανθρώπου.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
Λήψη αποφάσεων

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Αυτόνομη εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Ομαδική εργασία	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	.....
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	Άλλες...
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη εργασία, ομαδική εργασία, εργασία σε διεθνές περιβάλλον, εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον. Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Ανάλυση της Συμπεριφοράς (ΑΣ) απορρέει από το θεωρητικό υπόβαθρο του Συμπεριφορισμού και νοείται τόσο ως μια επιστήμη με υπόβαθρο Βασικής Έρευνας όσο και ως μια Εφαρμοσμένη Επιστήμη (Εφαρμοσμένη Ανάλυση της Συμπεριφοράς – Applied Behavior Analysis-ABA) η οποία ως εκ τούτου αναπτύσσεται διαρκώς με νέες επιστημολογικές παραδοχές αλλά και με εφαρμογές που εμπλουτίζουν το ρόλο του εκπαιδευτικού, του θεραπευτή, αλλά και άλλους επαγγελματικούς και προσωπικούς ρόλους. Η ΑΣ περιλαμβάνει πλήθος μεθόδων και τεχνικών που αποσκοπούν στη βελτίωση της ζωής του ανθρώπου. Το εύρος των εφαρμογών της ΑΣ είναι ανεξάντλητο.

Στόχος του παρόντος μαθήματος είναι η ευαισθητοποίηση στις επιστημολογικές παραδοχές του Συμπεριφορισμού παράλληλα με τη διερεύνηση των εφαρμογών της ΑΣ στην παιδαγωγική και θεραπευτική πράξη. Η σύνδεση Ανάλυσης της Συμπεριφοράς και Ειδικής Αγωγής συνιστά έναν σημαντικό στόχο του μαθήματος, όπως και η προσωπική ανάπτυξη των φοιτητών που θα ενταχθούν όχι μόνο θεωρητικά αλλά και βιωματικά στην επιστήμη της ΑΣ και των εφαρμογών της. Παρατίθενται ενδεικτικές ενότητες του μαθήματος:

- Ιστορικές καταβολές του Συμπεριφορισμού και της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς
- Κλασική ή Εξαρτημένη Μάθηση και Αντιπαράθεση Συντελεστικής και Εξαρτημένης Μάθησης
- Συντελεστική Μάθηση
- Βασικά χαρακτηριστικά της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς
- Τροποποίηση της συμπεριφοράς μέσω ενίσχυσης των επιθυμητών αντιδράσεων: Είδη ενισχυτών, προγράμματα ενίσχυσης, συστήματα ανταλλάξιμων αμοιβών
- Ο ρόλος των κινήτρων και διαδικασίες που προάγουν την ανάπτυξή τους
- Βασικές διδακτικές και θεραπευτικές μέθοδοι και τεχνικές της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς (I): Τμηματική βοήθεια, Σταδιακή διαμόρφωση της συμπεριφοράς
- Βασικές διδακτικές και θεραπευτικές μέθοδοι και τεχνικές της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς (II): Μίμηση, Διδασκαλία αλυσιδωτών αντιδράσεων
- Διεργασίες περιορισμού και τροποποίησης των προβληματικών αντιδράσεων (I): Λειτουργική αξιολόγηση της συμπεριφοράς
- Διεργασίες περιορισμού και τροποποίησης των προβληματικών αντιδράσεων (II): Απόσβεση, διαφορική ενίσχυση, τροποποίηση του περιβάλλοντος
- Διαδικασίες που προάγουν τη γενίκευση και διατήρηση της συμπεριφοράς
- Δεοντολογία εφαρμογών της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Διά ζώσης																									
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία Εργαστηριακή Εκπαίδευση																									
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="651 450 1038 488"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1046 450 1380 488"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="651 488 1038 517">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1046 488 1380 517">28 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 517 1038 577">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1046 517 1380 577">50 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 577 1038 607">Συγγραφή εργασιών</td> <td data-bbox="1046 577 1380 607">45 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 607 1038 636">Εργαστηριακές ασκήσεις</td> <td data-bbox="1046 607 1380 636">4 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 636 1038 696">Προφορική παρουσίαση εργασιών</td> <td data-bbox="1046 636 1380 696">23 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 696 1038 725"></td> <td data-bbox="1046 696 1380 725"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 725 1038 754"></td> <td data-bbox="1046 725 1380 754"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 754 1038 784"></td> <td data-bbox="1046 754 1380 784"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 784 1038 813"></td> <td data-bbox="1046 784 1380 813"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 813 1038 842"></td> <td data-bbox="1046 813 1380 842"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="651 842 1038 864">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1046 842 1380 864">150</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	28 ώρες	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	50 ώρες	Συγγραφή εργασιών	45 ώρες	Εργαστηριακές ασκήσεις	4 ώρες	Προφορική παρουσίαση εργασιών	23 ώρες											Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																									
Διαλέξεις	28 ώρες																									
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	50 ώρες																									
Συγγραφή εργασιών	45 ώρες																									
Εργαστηριακές ασκήσεις	4 ώρες																									
Προφορική παρουσίαση εργασιών	23 ώρες																									
Σύνολο Μαθήματος	150																									
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Γραπτή τελική εξέταση που περιλαμβάνει ανοιχτές ερωτήσεις ανάπτυξης (40%) 2. Εργασία ανάλυσης άρθρου βάσει των σπερματικών χαρακτηριστικών της Εφαρμοσμένης Ανάλυσης της Συμπεριφοράς (10%) 3. Εργασία με βιβλιογραφία (30%) 4. Παρουσίαση της εργασίας με βιβλιογραφία με αξιοποίηση του Power Point (20%) 																									

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cooper, J. O., Heron, T. E., & Heward, W. L. (2019). <i>Applied behavior analysis</i>. Pearson Merrill Prentice Hall • Γενά, Α. (2007). <i>Θεωρία και Πράξη της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς</i>. Αθήνα: Gutengerg. • Carr, E. G., & Durand, V. M. (1985). Reducing behavior problems through functional communication training. <i>Journal of applied behavior analysis</i>, 18(2), 111-126. • Dunlap, G., DePerczel, M., Clarke, S., Wilson, D., Wright, S., White, R., & Gomez, A. (1994). Choice making to promote adaptive behavior for students with emotional and behavioral challenges. <i>Journal of Applied Behavior Analysis</i>, 27(3), 505-518. • Egel, A. L. (1981). Reinforcer variation: Implications for motivating developmentally disabled children. <i>Journal of Applied Behavior Analysis</i>, 14(3), 345-350. • Fisher, W., Piazza, C. C., Bowman, L. G., Hagopian, L. P., Owens, J. C., & Slevin, I. (1992). A comparison of two approaches for identifying reinforcers for persons with severe and profound disabilities. <i>Journal of applied Behavior analysis</i>, 25(2), 491-498.

- Fisher, W. W., Piazza, C. C., Bowman, L. G., & Amari, A. (1996). Integrating caregiver report with a systematic choice assessment to enhance reinforcer identification. *American Journal on Mental Retardation*.
- Geiger, K. B., Carr, J. E., & LeBlanc, L. A. (2010). Function-based treatments for escape-maintained problem behavior: A treatment-selection model for practicing behavior analysts. *Behavior Analysis in Practice*, 3(1), 22-32.
- Gena, A., Galanis, P., Alai-Rosales (2014). Self-management from a behavior analytic standpoint: Theoretical advancements and applications in Autism Spectrum Disorder. *Hellenic Journal of Cognitive Behavioral Research and Therapy*, (1) 1, 33-40
- Green, C. W., Reid, D. H., White, L. K., Halford, R. C., Brittain, D. P., & Gardner, S. M. (1988). Identifying reinforcers for persons with profound handicaps: Staff opinion versus systematic assessment of preferences. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 21(1), 31-43.
- Iwata, B. A. (1987). Negative reinforcement in applied behavior analysis: An emerging technology. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 20(4), 361-378.
- Iwata, B. A., Dorsey, M. F., Slifer, K. J., Bauman, K. E., & Richman, G. S. (1994). Toward a functional analysis of self-injury. *Journal of applied behavior analysis*, 27(2), 197-209.
- Lerman, D. C., & Vorndran, C. M. (2002). On the status of knowledge for using punishment: Implications for treating behavior disorders. *Journal of applied behavior analysis*, 35(4), 431-464.
- Pace, G. M., Ivancic, M. T., Edwards, G. L., Iwata, B. A., & Page, T. J. (1985). Assessment of stimulus preference and reinforcer value with profoundly retarded individuals. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 18(3), 249-255.
- Spradlin, J. E. (2002). Punishment a primary process?. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 35(4), 475.
- Stokes, T. F., & Baer, D. M. (1977). An implicit technology of generalization 1. *Journal of applied behavior analysis*, 10(2), 349-367.
- Touchette, P. E., & Howard, J. S. (1984). Errorless learning: Reinforcement contingencies and stimulus control transfer in delayed prompting. *Journal of applied behavior analysis*, 17(2), 175-188.
- Vollmer, T. R. (2002). Punishment happens: Some comments on Lerman and Vorndran's review. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 35(4), 469-473.
- Wolf, M. M. (1978). Social validity: the case for subjective measurement or how applied behavior analysis is finding its heart 1. *Journal of applied behavior analysis*, 11(2), 203-214.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Journal of Applied Behavior Analysis (Society for the Experimental Analysis of Behavior)
- Journal of the Experimental Analysis of Behavior
- Behavior Modification (SAGE)
- Behavior Analysis in Practice (Springer)
- Behavioral Interventions (Wiley)
- Behavioral Disorders (SAGE)
- Journal of Autism and Developmental Disorders (Springer)
- Research in Autism Spectrum Disorders (Elsevier)
- Research in Developmental Disabilities (Elsevier)
- Topics in Early Childhood Special Education (SAGE)
- Journal of Child Psychology and Psychiatry (Association for Child and Adolescent Mental Health)
- Exceptional Children (SAGE)
- Child Development (Wiley)
- Γνωσιακή - Συμπεριφοριστική Έρευνα & Θεραπεία (Ινστιτούτο Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς με την συμμετοχή της Ελληνικής Εταιρίας Έρευνας της Συμπεριφοράς)

3.4. Προπαρασκευή Διπλωματικής Εργασίας – Ανάπτυξη Ερευνητικών Δεξιοτήτων

Α. Γενά, Π. Γαλάνης

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΑ10	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP852/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναζητά επιστημονικές πηγές αξιοποιώντας μηχανές αναζήτησης • Οργανώνει/αποδελτιώνει και συνοψίζει τις πληροφορίες από τις επιστημονικές πηγές • Σχηματίζει ερευνητικές υποθέσεις και διατυπώνει ερευνητικά ερωτήματα • Συνθέτει τις πληροφορίες που χρειάζονται από τις επιστημονικές πηγές προκειμένου να απαντήσει στα ερευνητικά ερωτήματα που έχει θέσει • Γνωρίζει και εφαρμόζει τους κανόνες που διέπουν την επιστημονική συγγραφή βάσει του

American Psychology Association -APA- (π.χ. κανόνες αποφυγής της λογοκλοπής, παραπομπές μέσα στο κείμενο, βιβλιογραφικές αναφορές, σχεδιασμός πινάκων και γραφικών παραστάσεων, μορφοποίηση κειμένου)

- Γνωρίζει βασικά κριτήρια αξιολόγησης των επιστημονικών εργασιών
- Σχεδιάζει επιστημονικές παρουσιάσεις χρησιμοποιώντας εργαλεία παρουσιάσεων όπως το Power Point
- Συγγράφει ερευνητικές προτάσεις αξιοποιώντας τη μεθοδολογία της ποσοτικής και της ποιοτικής έρευνας
- Σχεδιάζει ερωτηματολόγια αξιοποιώντας και ψηφιακά εργαλεία όπως το Google forms
- Εκπονεί διπλωματική εργασία, συνθέτοντας και αξιοποιώντας τις γνώσεις και δεξιότητες που έχει αποκτήσει με σκοπό την προαγωγή της έρευνας στον τομέα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Λήψη αποφάσεων.
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία, εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών προϋποθέτει την εξοικείωση των φοιτητών/τριων με τις επιστημονικές εξελίξεις στον τομέα της Ειδικής Αγωγής, αλλά και της έμπρακτης συμμετοχής τους σε αυτές. Αφεταιρία για την ανάπτυξη μιας ουσιαστικής και έμπρακτης συμμετοχής σε ερευνητικές δράσεις αποτελεί η εξοικείωση όλων των φοιτητών/τριων με μία τουλάχιστον μεθοδολογική ερευνητική προσέγγιση, ώστε να καταφέρουν να σχεδιάσουν μια πρωτότυπη ερευνητική εργασία και στη συνέχεια να την υλοποιήσουν. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, οι μεταπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες (ΜΦ) θα ενισχυθούν στις προσπάθειές τους να μελετήσουν συστηματικά τη σύγχρονη βιβλιογραφία σε θέματα που άπτονται των ερευνητικών τους ενδιαφερόντων, και από αυτήν να αντλήσουν ερωτήματα που στη συνέχεια θα προσπαθήσουν να απαντήσουν μέσω του δικού τους πρωτότυπου ερευνητικού πονήματος.

Παρατίθενται ενδεικτικές ενότητες του μαθήματος:

- Κριτήρια και παράγοντες επιλογής θέματος για επιστημονικές και διπλωματικές εργασίες
- Αναζήτηση επιστημονικών πηγών και οργάνωση των πληροφοριών

- Διατύπωση ερευνητικών υποθέσεων, ερωτημάτων και λειτουργικών ορισμών για τις εξαρτημένες και ανεξάρτητες μεταβλητές
- Κανόνες επιστημονικής γραφής βάσει της 7^{ης} έκδοσης του APA
- Κριτήρια αξιολόγησης της ποιότητας του μεθοδολογικού σχεδιασμού
- Ψηφιακά εργαλεία για τη διενέργεια έρευνας μέσω ερωτηματολογίου και την παρουσίαση των ερευνητικών αποτελεσμάτων
- Ενότητες της διπλωματικής εργασίας

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Διά ζώσης																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Δραστηριότητα</i></th> <th><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>28 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td>45 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Εργαστηριακή Άσκηση</td> <td>4 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Συγγραφή εργασιών</td> <td>50 ώρες</td> </tr> <tr> <td>Προφορική παρουσίαση εργασιών</td> <td>23 ώρες</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Σύνολο Μαθήματος</td> <td>150</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	28 ώρες	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	45 ώρες	Εργαστηριακή Άσκηση	4 ώρες	Συγγραφή εργασιών	50 ώρες	Προφορική παρουσίαση εργασιών	23 ώρες									Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																							
Διαλέξεις	28 ώρες																							
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	45 ώρες																							
Εργαστηριακή Άσκηση	4 ώρες																							
Συγγραφή εργασιών	50 ώρες																							
Προφορική παρουσίαση εργασιών	23 ώρες																							
Σύνολο Μαθήματος	150																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Εργασία με βιβλιογραφία και παρουσίασή της με αξιοποίηση του Power Point																							

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- American Psychological Association. (2019). *Publication manual of the American Psychological Association*. American Psychological Association.
- Bailey, J. S., & Burch, M. R. (2002). *Research methods in Applied Behavior Analysis*. Sage Publications

- Kazdin, A. E. (1995). Preparing and evaluating research reports. *Psychological assessment*, 7(3), 228-237.
  - What Works Clearinghouse. (2017). *What Works Clearinghouse Standards Handbook, Version 4.0*. U.S. Department of Education, Institute of Education Sciences, National Center for Education Evaluation and Regional Assistance.
- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:
- Journal of Academic Writing
  - International Journal of Quantitative Research in Education
  - Journal of the Experimental Analysis of Behavior (Wiley)
  - Qualitative Research (SAGE)
  - International Journal of Qualitative Methods (SAGE)

3.5. Πρακτική Άσκηση I

Φ. Αντωνίου, Α. Γενά, Π. Γαλάνης, Έρη Τσιρέμπολου

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΑ11	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ I		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	18	10
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υπόβαθρου Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP701/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης

- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες (ΜΦ) θα είναι σε θέση να:

- συνδέουν και θα επαναπροσδιορίζουν στην πράξη τις γνώσεις που απέκτησαν από τις σπουδές τους πάνω σε ζητήματα ειδικής παιδαγωγικής, μεθοδολογικής και διδακτικής φύσεως
- σχεδιάζουν ψυχοπαιδαγωγικά πρωτόκολλα αξιολόγησης
- δημιουργούν ψυχοπαιδαγωγικά πρωτόκολλα παρέμβασης
- εφαρμόζουν εμπειριστατωμένες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές στην εκπαίδευση μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- αξιολογούν την επίδοσή τους κατά την εφαρμογή των πρωτοκόλλων αξιολόγησης και παρέμβασης μέσω των αυτοαναφορών (ημερολόγιο και αυτό-αναφορικά ερωτηματολόγια)
- συνεργάζονται με συναδέλφους για την υλοποίηση των ψυχοπαιδαγωγικών πρωτοκόλλων αξιολόγησης και παρέμβασης
- ερμηνεύουν τα αποτελέσματα της παρέμβασής τους

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Λήψη αποφάσεων.
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα.
- Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Πρακτική Άσκηση Ι της κατεύθυνσης «Ειδική Αγωγή» αποσκοπεί πρωτίστως σε μια ευαισθητοποίηση και εξοικείωση των ΜΦ με παιδιά και εφήβους με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι ΜΦ θα ασκούνται σε 1 φορέα Ειδικής Αγωγής, όπως σχολικές μονάδες, ΚΕ.Δ.Α.ΣΥ., Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, καθώς και σε μη-κερδοσκοπικά κέντρα ημέρας και άλλους συναφείς φορείς για παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η Πρακτική Άσκηση Ι της κατεύθυνσης «Ειδική Αγωγή», διάρκειας 250 ωρών, αποσκοπεί στο να δώσει στους ΜΦ τη δυνατότητα να δοκιμάσουν, να ελέγξουν και να επαναπροσδιορίσουν στην πράξη α) τις άδηλες παραδοχές τους για ποικίλους παραμέτρους της διδακτικής διαδικασίας (μάθηση, σκοποί και στόχοι διδασκαλίας, εκπαιδευτικός, μαθητής), και β) τις γνώσεις που απέκτησαν από τις σπουδές τους πάνω σε ζητήματα ειδικής παιδαγωγικής, μεθοδολογικής και διδακτικής φύσεως. Πρόκειται, δηλαδή, για μια απόπειρα σύζευξης θεωρίας και πράξης με αναστοχαστικό και ερευνητικό χαρακτήρα, απαραίτητη για την επαρκή προετοιμασία του εκπαιδευτικού για μια ολοκληρωμένη

αντιμετώπιση των σχολικών διαδικασιών. Η παρακολούθηση αξιολογικού, παιδαγωγικού και θεραπευτικού έργου αποτελεί πρωταρχικό στόχο της πρακτικής άσκησης και εναλλάσσεται με την υπό εποπτεία άσκηση διδακτικού και θεραπευτικού έργου εκ μέρους των φοιτητών/τριών. Η σύζευξη θεωρίας και πρακτικών εφαρμογών, καθώς και η εξοικείωση με την παιδαγωγική και θεραπευτική πράξη αποτελούν τους βασικούς στόχους της πρακτικής άσκησης. Η Πρακτική Άσκηση Ι ξεκινά στο Β' Εξάμηνο, θα ολοκληρώνεται στο Γ' Εξάμηνο, και είναι συνδεδεμένη με τα μαθήματα «Μεθοδολογία Έρευνας στην Ειδική Αγωγή» και «Εφαρμοσμένη Ανάλυση της Συμπεριφοράς», χωρίς αυτά να αποτελούν προαπαιτούμενα μαθήματα για την παρακολούθησή της. Στην Πρακτική Άσκηση Ι τίθενται οι βάσεις για να λειτουργήσει ο/η ειδικός/η παιδαγωγός με το πρότυπο του/της παιδαγωγού-επιστήμονα (scientist-practitioner model), δηλαδή του/της παιδαγωγού επιστήμονα που είναι σε θέση, όχι μόνο να υλοποιεί υπάρχουσες πρακτικές, αλλά και να διαμορφώνει πρακτικές μετά σχολαστική διερεύνηση των σχετικών πηγών και ενδελεχή τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας των μεθόδων και πρακτικών που αξιοποιεί στη διδακτική και θεραπευτική πράξη.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Διά ζώσης																					
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class																					
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="647 1070 1043 1106"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1043 1070 1394 1106"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="647 1106 1043 1142">Πρακτική (Τοποθέτηση)</td> <td data-bbox="1043 1106 1394 1142">200 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="647 1142 1043 1178">Ανατροφοδοτικές συναντήσεις</td> <td data-bbox="1043 1142 1394 1178">10 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="647 1178 1043 1232">Συγγραφή ημερολογίου και αυτοαναφορών</td> <td data-bbox="1043 1178 1394 1232">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="647 1232 1043 1267"></td> <td data-bbox="1043 1232 1394 1267"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="647 1267 1043 1303"></td> <td data-bbox="1043 1267 1394 1303"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="647 1303 1043 1339"></td> <td data-bbox="1043 1303 1394 1339"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="647 1339 1043 1375"></td> <td data-bbox="1043 1339 1394 1375"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="647 1375 1043 1411"></td> <td data-bbox="1043 1375 1394 1411"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="647 1411 1043 1447">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1043 1411 1394 1447">250 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Πρακτική (Τοποθέτηση)	200 ώρες	Ανατροφοδοτικές συναντήσεις	10 ώρες	Συγγραφή ημερολογίου και αυτοαναφορών	40											Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																					
Πρακτική (Τοποθέτηση)	200 ώρες																					
Ανατροφοδοτικές συναντήσεις	10 ώρες																					
Συγγραφή ημερολογίου και αυτοαναφορών	40																					
Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες																					
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Γραπτή εργασία που περιλαμβάνει έκθεση ημερήσιας παρακολούθησης και άσκησης σε φορείς Ειδικής Αγωγής, Εκθέσεις αυτό-αναφοράς και αξιολόγηση από τους επόπτες της Πρακτικής Άσκησης 1.																					

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Γενά, Α. (Επιμ. Εκδ.). (2017). *Συστημική, Συμπεριφορική-Αναλυτική Προσέγγιση: Αξιολόγηση, διάγνωση, εκπαίδευση, θεραπευτικές παρεμβάσεις και ένταξη παιδιών με Νευρο-Αναπτυξιακές Διαταραχές με έμφαση στη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος*. Gutenberg.
- Leaf, R., & McEachin, J. (1999). *A work in progress*. DRL Books.
- Lovaas, O. I. (2003). *Teaching individuals with developmental delays: Basic intervention techniques*. Pro-ed.
- Maurice, C., Green, G., & Luce, S. C. (1996). *Behavioral intervention for young children with autism: a manual for parents and professionals*. Pro-ed.

3.6. Νέες τάσεις και προοπτικές στην Ειδική Αγωγή

Α. Γενά, Αν. Ασβεστάς, Αν. Βλάχου, Π. Γαλάνης

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΑ12	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP805/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα:

- Συγκρίνουν τις ισχύουσες πρακτικές και τάσεις στην Ειδική Αγωγή στις χώρες της Ευρώπης και στις ΗΠΑ, με έμφαση στην κριτική αποτίμηση των δεδομένων της Ελλάδας
- Ευαισθητοποιηθούν για τη συμβολή της εκπαιδευτικής και ενταξιακής πολιτικής στη διαμόρφωση ιδεολογικών παραδοχών και πρακτικών για την Ειδική Αγωγή
- Αναγνωρίζουν πιθανές δυσκολίες και προβληματικές καταστάσεις που ανακύπτουν στη

σχολική πραγματικότητα και θα τις συνδέσουν με τροποποιήσεις που χρειάζονται να γίνουν σε θεσμικό επίπεδο και σε επίπεδο εκπαιδευτικής και ενταξιακής πολιτικής

- Συντάσσουν προτάσεις για την αναβάθμιση των πρακτικών της ειδικής αγωγής στην Ελλάδα
- Εξοικειωθούν με διαδικασίες και πρωτόκολλα αξιολόγηση με στόχο την κατάρτιση προγράμματος για την ένταξη μαθητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ) στο γενικό σχολείο, καθώς και με παιδαγωγικές πρακτικές που προάγουν τη σχολική ένταξη
- Αξιολογούν τις λειτουργίες που επιτελούν οι προβληματικές μορφές συμπεριφοράς ατόμων με ΔΑΦ και θα εξοικειωθούν με τρόπους αντιμετώπισής της
- Αναγνωρίζουν το φαινόμενο του Σχολικού εκφοβισμού, τους παράγοντες που σχετίζονται με τους σχετικούς ρόλους (θύτη, θύμα, παρατηρητή) για τους μαθητές με Αναπηρία ή/και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ) και να επιλέγουν κατάλληλα προγράμματα πρόληψης και παρέμβασης
- Διακρίνουν βασικές παραμέτρους που σχετίζονται με την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για τα ΑμεΑ.
- Γνωρίζουν τους βασικούς παράγοντες που συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής των μαθητών στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση και θα αξιολογούν την ποιότητα της σχολικής ζωής των μαθητών αυτών
- Γνωρίζουν και θα επιλέγουν τα κατάλληλα μέσα και λογισμικά για την υποστήριξη των μαθητών στην Ειδική αγωγή κι Εκπαίδευση με τη χρήση των Τ.Π.Ε.
- Προάγουν τη συνεργασία μεταξύ της οικογένειας των μαθητών στην ειδική αγωγή κι εκπαίδευση και της διεπιστημονικής ομάδας

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη και ομαδική εργασία, εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον. Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι ποικίλες ιστορικές συνιστώσες, όπως οι οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις, έχουν αδιαμφισβήτητα σημαντική επίδραση στην ειδική αγωγή, τόσο σε θεσμικό όσο και σε λειτουργικό επίπεδο. Ο ειδικός παιδαγωγός καλείται να είναι ενήμερος για τις σύνθετες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις της εποχής μας και να θέτει τον εαυτό του σε μια συνεχή αντιπαράθεση με πολιτικές που υποσκάπτουν τα κεκτημένα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Μια ιστορική αναδρομή στην Ευρωπαϊκή πραγματικότητα, αλλά κυρίως στη νομοθεσία και στις πρακτικές που υιοθετήθηκαν στις ΗΠΑ (που προπορεύθηκαν της Ευρώπης σε θέματα δικαιωμάτων και εκπαίδευσης των ΑμεΑ) από τη δεκαετία του 1960 μέχρι σήμερα, κρίνεται σκόπιμη, ώστε να

αποφευχθεί στην πατρίδα μας η υιοθέτηση πρακτικών που, όχι μόνο δεν ευνοούν, αλλά μπορεί και να αναχαιτίζουν την ανάπτυξη της ειδικής αγωγής ως μέσου για την ουσιαστική βελτίωση, τη σχολική και κοινωνική ένταξη καθώς και τον επαγγελματικό προσανατολισμό των ατόμων με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι προκλήσεις και οι προοπτικές στην Ειδική Αγωγή σήμερα είναι τεράστιες και καλούνται προ των ευθυνών τους τόσο οι κρατικοί λειτουργοί όσο και οι επιστήμονες που υπηρετούν τον τομέα της ειδικής αγωγής. Σε μια τέτοια προοπτική θα συζητηθούν οι σημερινές προκλήσεις και προοπτικές.

Παρατίθενται ενδεικτικές ενότητες του μαθήματος:

- Εισαγωγή στις βασικές θεματικές ενότητες του μαθήματος και Γενική Θεωρία Συστημάτων
- Σύγχρονες τάσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα των ΗΠΑ και σύνδεση με την Ελληνική πραγματικότητα
- Ενταξιακή πολιτική και Αναπηρία
- Αξιολόγηση με στόχο την κατάρτιση προγράμματος για την ένταξη μαθητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΕΕΑ) στο γενικό σχολείο
- Παιδαγωγικές πρακτικές που προάγουν τη σχολική ένταξη των μαθητών με ΕΕΑ
- Προβληματική συμπεριφορά ατόμων με ΔΑΦ και οι τρόποι αντιμετώπισης της
- Σύγχρονες τάσεις και προοπτικές στην Ειδική Αγωγή στην Ευρώπη
- Σχολικός εκφοβισμός και ΑμεΑ
- Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για ΑμεΑ
- Ποιότητα ζωής των μαθητών στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση
- Ειδική αγωγή και υποστήριξη με τη χρήση των Τ.Π.Ε.
- Συνεργασία μεταξύ της οικογένειας των μαθητών στην ειδική αγωγή κι εκπαίδευση και της διεπιστημονικής ομάδας και προαγωγή σχετικών δεξιοτήτων

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Διά ζώσης																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="655 1541 1038 1574"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1038 1541 1390 1574"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="655 1574 1038 1608">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1038 1574 1390 1608">28 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1608 1038 1664">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1038 1608 1390 1664">50 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1664 1038 1697">Συγγραφή εργασιών</td> <td data-bbox="1038 1664 1390 1697">44 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1697 1038 1753">Προφορική παρουσίαση εργασιών</td> <td data-bbox="1038 1697 1390 1753">28 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1753 1038 1787"></td> <td data-bbox="1038 1753 1390 1787"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1787 1038 1821"></td> <td data-bbox="1038 1787 1390 1821"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1821 1038 1854"></td> <td data-bbox="1038 1821 1390 1854"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1854 1038 1888"></td> <td data-bbox="1038 1854 1390 1888"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1888 1038 1921"></td> <td data-bbox="1038 1888 1390 1921"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1921 1038 1951">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1038 1921 1390 1951">150</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	28 ώρες	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	50 ώρες	Συγγραφή εργασιών	44 ώρες	Προφορική παρουσίαση εργασιών	28 ώρες											Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																							
Διαλέξεις	28 ώρες																							
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	50 ώρες																							
Συγγραφή εργασιών	44 ώρες																							
Προφορική παρουσίαση εργασιών	28 ώρες																							
Σύνολο Μαθήματος	150																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p>	Εργασία με βιβλιογραφία και παρουσίασή της με αξιοποίηση																							

Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

του Power Point

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Salvia, J., Ysseldyke, J., & Witmer, S. (2016). *Assessment in special and inclusive education*. Cengage Learning
- Smith, T. (Ed.). (2011). *Making inclusion work for students with autism spectrum disorders: An evidence-based guide*. Guilford Press.
- Ζήση, Α. & Σαββάκης, Μ. (Επιμ. Εκδ.). (2019). *Αναπηρία και κοινωνία*. Εκδόσεις Τζιόλα
- Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Ντεροπούλου-Ντέρου, Ε. & Βλάχου, Α. (Επιμ. Έκδ.). (2012). *Αναπηρία και Εκπαιδευτική Πολιτική*. Εκδόσεις Πεδίο
- Turnbull, A., Turnbull, R., Wehmeyer, M., Shogren, K. (2013). *Exceptional lives: special education in today's schools*. Pearson.
- Campbell, D. & Draper, R. (2006). *Intellectual disabilities. A Systemic Approach*. Karnac
- Shogren, K., Wehmeyer, M., Martinis, J. & Blanck, P. (2019). *Supported Decision-Making. Theory, Research, and Practice to Enhance Self-Determination and Quality of Life*. Cambridge University Press.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Exceptional Children (SAGE)
- Journal of Special Education
- Topics in Early Childhood Special Education (SAGE)
- Journal of Research in Special Educational Needs
- British Journal of Special Education
- Journal of Early Intervention
- Journal of International Special Needs Education
- International Journal of Inclusive Education
- International Journal for Educational and Vocational Guidance (SPRINGER)
- Remedial and Special Education (SAGE)
- Exceptional Education Quarterly

3.7. Διαταραχές Μάθησης και Συμπεριφοράς: Διάγνωση και Αντιμετώπιση

Φ. Αντωνίου, Φ. Πολυχρόνη, Ι. Καραγιαννάκης, Δ. Φιλιππάτου

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΑ13	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Γ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ: ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	6
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP712/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά των διαταραχών συμπεριφοράς • Αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά των Μαθησιακών Δυσκολιών στην ανάγνωση, τη γραφή και τα μαθηματικά • Γνωρίζει τα κριτήρια και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και τη διάγνωση των ειδικών μαθησιακών δυσκολιών. • Καταρτίζει Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης βασισμένο στα αποτελέσματα της

αξιολόγησης των αναγκών του/της μαθητή/-τριας

- Δημιουργεί δραστηριότητες που βασίζονται σε διδακτικές προσεγγίσεις και μεθόδους, οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία γνωστικών και μεταγνωστικών στρατηγικών μάθησης.
- Κατανοεί τις αρχές της Διαφοροποιημένης Διδασκαλίας.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη και ομαδική εργασία, εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον. Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζουν οι μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες (ΜΔ) τόσο σε ακαδημαϊκές δεξιότητες (ανάγνωση, γραφή) όσο και σε γνωστικές δεξιότητες (μνήμη, επεξεργασία πληροφοριών).

Το μάθημα προσφέρει θεωρητική γνώση σχετικά με τις αδυναμίες των μαθητών με ΜΔ και στους τρόπους διδασκαλίας που συμβάλουν στην ενίσχυση των γνωστικών και ακαδημαϊκών δεξιοτήτων τους. Για την καλύτερη κατανόηση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι μαθητές αλλά και για την εξοικείωση των φοιτητών/φοιτητριών με τις υποστηρικτικές μεθόδους, κάθε ενότητα θα στηρίζεται σε μελέτες περιπτώσεων.

Τα ποσοστά των παιδιών που ξεκινούν το σχολικό τους βίο έχοντας κάποια ήπια ή σοβαρότερα προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς προσεγγίζουν το 20%, σύμφωνα με έρευνες που έχουν διεξαχθεί τα τελευταία χρόνια στην πατρίδα μας. Συνεπώς, ακόμη και στο γενικό σχολείο, ο εκπαιδευτικός θα κληθεί να αντιμετωπίσει τουλάχιστον μία αν όχι περισσότερες περιπτώσεις παιδιών με τέτοιες δυσκολίες σε κάθε τάξη. Συνεπώς, χρειάζεται ένας γόνιμος προβληματισμός για το πώς εντοπίζουμε τέτοια προβλήματα στη σχολική τάξη και πώς τα αντιμετωπίζουμε, χωρίς να στιγματίσουμε το μαθητή, αλλά ούτε να υποσκάψουμε τις εκπαιδευτικές, κοινωνικές και συναισθηματικές ανάγκες του συνόλου των μαθητών μιας τάξης.

Ενδεικτικές ενότητες:

Διάκριση παθολογικής και φυσιολογικής συμπεριφοράς.

Εξοικείωση με τρόπους αξιολόγησης διαταραχών μάθησης και συμπεριφοράς που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο εκπαιδευτικός.

Εξοικείωση με τρόπους συστηματικής καταγραφής της προόδου του μαθητή στους τομείς που χρειάζεται ενίσχυση.

Εξοικείωση με διδακτική μεθοδολογία που ευνοεί την ετερότητα (όπως συνεργατική μάθηση, διδασκαλία μέσω συμμαθητών κ.ά.).

Εξοικείωση με διδακτική μεθοδολογία που επισπεύδει τη μάθηση (όπως άμεση διδασκαλία, κ.ά.).

Εξοικείωση με διδακτικές προσεγγίσεις που ευνοούν τη γενικευμένη μάθηση και τη διατήρηση των κεκτημένων μαθησιακών επιτευγμάτων του μαθητή.

Ευαισθητοποίηση για τη σημασία ανάπτυξης σχέσης με την οικογένεια και μιας γόνιμης συνεργασίας εκπαιδευτικών γονέων με στόχο την επίτευξη βέλτιστης εξέλιξης στο παιδί με δυσκολίες μάθησης και συμπεριφοράς.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	Διά ζώσης																					
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία																					
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i></p> <p><i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="655 994 1050 1032"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1054 994 1404 1032"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="655 1037 1050 1093">Διαλέξεις & ασκήσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος</td> <td data-bbox="1054 1037 1404 1093">26</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1097 1050 1153">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1054 1097 1404 1153">52 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1158 1050 1191">Συγγραφή εργασιών</td> <td data-bbox="1054 1158 1404 1191">44 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1196 1050 1252">Προφορική παρουσίαση εργασιών</td> <td data-bbox="1054 1196 1404 1252">28 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1256 1050 1290"></td> <td data-bbox="1054 1256 1404 1290"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1294 1050 1328"></td> <td data-bbox="1054 1294 1404 1328"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1332 1050 1366"></td> <td data-bbox="1054 1332 1404 1366"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1370 1050 1404"></td> <td data-bbox="1054 1370 1404 1404"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="655 1408 1050 1442">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1054 1408 1404 1442">150</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις & ασκήσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος	26	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	52 ώρες	Συγγραφή εργασιών	44 ώρες	Προφορική παρουσίαση εργασιών	28 ώρες									Σύνολο Μαθήματος	150
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																					
Διαλέξεις & ασκήσεις κατά τη διάρκεια του μαθήματος	26																					
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	52 ώρες																					
Συγγραφή εργασιών	44 ώρες																					
Προφορική παρουσίαση εργασιών	28 ώρες																					
Σύνολο Μαθήματος	150																					
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμών, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	Εργασία με βιβλιογραφία και παρουσίασή της με αξιοποίηση του Power Point																					

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Rogers, L. A., & Graham, S. (2008). A meta-analysis of single subject design writing intervention research. *Journal of educational psychology*, 100(4), 879.
- Graham, S., & Perin, D. (2007). A meta-analysis of writing instruction for adolescent students. *Journal of educational psychology*, 99(3), 445.
- Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child development*, 82(1), 405-432.
- Antoniou, F., & Souvignier, E. (2007). Strategy Instruction in Reading Comprehension: An Intervention Study for Students with Learning Disabilities. *Learning Disabilities: A Contemporary Journal*, 5(1), 41-57.
- Baker, S., Gersten, R., & Graham, S. (2003). Teaching expressive writing to students with learning disabilities: Research-based applications and examples. *Journal of learning disabilities*, 36(2), 109-123.
- Glaser, C., & Brunstein, J. C. (2007). Improving fourth-grade students' composition skills: Effects of strategy instruction and self-regulation procedures. *Journal of educational psychology*, 99(2), 297.

3.8. Αναπτυξιακές Διαταραχές: Διάγνωση και Αντιμετώπιση

Α. Γενά, Π. Γαλάνης, Ερ. Τσιρέμπολου, Ι. Τσιούρη

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΑ14	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ: ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	3	8
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ, ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP807/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, ο φοιτητής/τρια θα:

- Αναγνωρίζει τα χαρακτηριστικά της Διαταραχής Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)
- Έχει πληροφορηθεί για τις διαδικασίες, τα κριτήρια και τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και τη διάγνωση των αναπτυξιακών διαταραχών με έμφαση στη ΔΑΦ
- Γνωρίζει την ιστορική εξέλιξη των διαγνωστικών κριτηρίων κάνοντας σύγκριση των κριτηρίων του DSM-IV και DSM-5
- Γνωρίζει τα αναπτυξιακά Ορόσημα ως προς τις Γνωστικές και Κοινωνικο-συναισθηματικές Δεξιότητες των παιδιών με αναπτυξιακές διαταραχές
- Διερευνά τις ψυχοκοινωνικές ανάγκες της οικογένειας του παιδιού με ΔΑΦ
- Έχει προβληματιστεί για τις νέες τάσεις και προοπτικές στην αντιμετώπιση της ΔΑΦ υπό το πρίσμα της Συστημικής Ανάλυσης της Συμπεριφοράς
- Εξοικειωθεί με μοντέλα ψυχοεκπαιδευτικής στήριξης των γονέων παιδιών με ΔΑΦ
- Καταρτίζει Εξατομικευμένο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης βασισμένο στα αποτελέσματα της αξιολόγησης των αναγκών του παιδιού και της οικογένειάς του
- Εξοικειωθεί με διδακτικές τεχνικές και μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία κλίριων δεξιοτήτων, την ανάπτυξη της αυτονομίας, των επιτελικών λειτουργιών, δεξιοτήτων Θεωρίας του Νου, πραγματολογικών πτυχών του Λόγου, συναισθηματικών δεξιοτήτων και δεξιοτήτων παιχνιδιού
- Έχει προβληματιστεί για θέματα που σχετίζονται με τη σεξουαλικότητα εφήβων με ΔΑΦ και τα πρωτόκολλα παρέμβασης που συμβάλλουν στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών. Λήψη αποφάσεων. Αυτόνομη και ομαδική εργασία, εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον. Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι αναπτυξιακές διαταραχές αφορούν σε ένα ευρύ φάσμα διαταραχών της παιδικής και εφηβικής ηλικίας. Στο παρόν μάθημα θα γίνει μια σύντομη αναφορά στις νευρο-αναπτυξιακές διαταραχές, όπως αυτές αποτυπώνονται στα σύγχρονα διαγνωστικά εγχειρίδια, ενώ θα υπάρξει αναλυτική αναφορά στη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος. Μέσω μιας εκτενούς αναφοράς όλων των ζητημάτων που άπτονται της ΔΑΦ, γίνεται μια προσπάθεια να αναγνωριστεί η σημασία μιας ενδελεχούς αναζήτησης του πλήθους των παραγόντων που συνάδουν με μια αξιόπιστη αξιολόγηση και διάγνωση των αναπτυξιακών διαταραχών, αλλά πρωτίστως των παρεμβάσεων που θα οδηγήσουν σε βέλτιστα θεραπευτικά και παιδαγωγικά αποτελέσματα. Στο παρόν μάθημα προτείνεται μια συνθετική προσέγγιση στις θεραπευτικές παρεμβάσεις βάσει της οποίας αποπειράται η αξιοποίηση θεραπευτικών και παιδαγωγικών μεθόδων που απορρέουν από διαφορετικές θεωρίες μάθησης και ψυχοθεραπευτικές προσεγγίσεις. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον συνδυασμό της Ανάλυσης της Συμπεριφοράς και της Γενικής Θεωρίας Συστημάτων, ώστε να καταδειχθεί η σημασία σύνθεσης επιστημολογικών παραδειγμάτων με κοινές παραδοχές αλλά και συμπληρωματικά χαρακτηριστικά έτσι ώστε να μεγιστοποιηθούν τα θεραπευτικά και παιδαγωγικά οφέλη που θα επιτύχουν τόσο τα ίδια τα παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές όσο και τα συστήματα εντός των οποίων αυτά δραστηριοποιούνται και αναπτύσσονται (η οικογένεια και το σχολείο, για παράδειγμα). Τόσο στην αξιολόγηση και τη διάγνωση, όσο και στη θεραπευτική παρέμβαση, θα πρέπει να αποτυπώνεται η συνέπεια σε σαφείς θεωρητικές/επιστημολογικές παραδοχές, η αναγνώριση της ανάγκης ανάλυσης πλήθους παραγόντων, μια εις βάθος κατανόηση των αναγκών του παιδιού και του εφήβου, και η ανάγκη υιοθέτησης εμπειριστατωμένων πρακτικών, ώστε να καλύπτονται σφαιρικά και σε βάθος χρόνου οι ανάγκες του παιδιού και της οικογένειας. Τέλος, Ένα από τα φλέγοντα ζητήματα που σήμερα προβληματίζουν ερευνητές και εκπαιδευτικούς είναι το κατά πόσο παιδιά με σοβαρές αναπτυξιακές διαταραχές, όπως η διαταραχή του φάσματος του αυτισμού ή η νοητική υστέρηση, μπορούν να επωφεληθούν από τις πρακτικές της συνεκπαίδευσης στους κόλπους του γενικού σχολείου. Στο συγκεκριμένο μάθημα θα συζητηθούν οι προβληματισμοί αυτοί, ενώ παράλληλα θα κληθούν οι φοιτητές, μέσα από παρουσίαση μελετών περίπτωσης, να κρίνουν πιο είναι το λιγότερο περιοριστικό και ταυτόχρονα πιο αποτελεσματικό σχολικό περιβάλλον όπου ο μαθητής με αναπτυξιακές διαταραχές θα μπορούσε να σημειώνει τη μεγαλύτερη κατά το δυνατό πρόοδο.

Παρατίθενται ενδεικτικές ενότητες του μαθήματος:

- Χαρακτηριστικά & Διάγνωση της ΔΑΦ
- Σύγκριση DSM-IV με DSM-5 ως προς τη ΔΑΦ
- Εφαρμογές της Συστημικής Ανάλυσης της Συμπεριφοράς - Νέες τάσεις και προοπτικές στη ΔΑΦ
- Διερεύνηση των ψυχοκοινωνικών αναγκών της οικογένειας του παιδιού με αυτισμό- Μοντέλα ψυχοεκπαιδευτικής στήριξης
- Εργαλεία αξιολόγησης της ΔΑΦ και κατάρτιση Εξατομικευμένου Εκπαιδευτικού Προγράμματος
- Πρώιμη Αξιολόγηση της ΔΑΦ
- Διδασκαλία καίριων δεξιοτήτων
- Τεχνικές που προάγουν την αυτονομία των ατόμων με ΔΑΦ
- Αναπτυξιακά Ορόσημα ως προς τις Γνωστικές και Κοινωνικο-συναισθηματικές Δεξιότητες
- Διδασκαλία Δεξιοτήτων Θεωρίας του Νου, Πραγματολογικών Πτυχών του Λόγου & Συναισθηματικών Δεξιοτήτων
- Αναπτυξιακές Διαταραχές & Επιτελικές Λειτουργίες
- Παιχνίδι και ΔΑΦ υπό μια αναπτυξιακή προοπτική

- Σεξουαλικότητα και Εφηβεία ατόμων με ΔΑΦ

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Διά ζώσης																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class Χρήση ΤΠΕ στη Διδασκαλία																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασιών / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="660 640 1038 674"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1038 640 1396 674"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="660 674 1038 707">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1038 674 1396 707">28 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 707 1038 770">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1038 707 1396 770">70 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 770 1038 804">Συγγραφή εργασιών</td> <td data-bbox="1038 770 1396 804">75 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 804 1038 866">Προφορική παρουσίαση εργασιών</td> <td data-bbox="1038 804 1396 866">27 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 866 1038 900"></td> <td data-bbox="1038 866 1396 900"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 900 1038 934"></td> <td data-bbox="1038 900 1396 934"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 934 1038 967"></td> <td data-bbox="1038 934 1396 967"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 967 1038 1001"></td> <td data-bbox="1038 967 1396 1001"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1001 1038 1034"></td> <td data-bbox="1038 1001 1396 1034"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 1034 1038 1055">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1038 1034 1396 1055">200</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Διαλέξεις	28 ώρες	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	70 ώρες	Συγγραφή εργασιών	75 ώρες	Προφορική παρουσίαση εργασιών	27 ώρες											Σύνολο Μαθήματος	200
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																							
Διαλέξεις	28 ώρες																							
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	70 ώρες																							
Συγγραφή εργασιών	75 ώρες																							
Προφορική παρουσίαση εργασιών	27 ώρες																							
Σύνολο Μαθήματος	200																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Εργασία με βιβλιογραφία και παρουσίασή της με αξιοποίηση του Power Point																							

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

- Bergstrom, R., Najdowski, A. C., Alvarado, M., & Tarbox, J. (2016). Teaching children with autism to tell socially appropriate lies. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 49(2), 405-410.
- Γενά, Α. (Επιμ. Εκδ.). (2017). *Συστημική, Συμπεριφορική-Αναλυτική Προσέγγιση: Αξιολόγηση, διάγνωση, εκπαίδευση, θεραπευτικές παρεμβάσεις και ένταξη παιδιών με Νευρο-Αναπτυξιακές Διαταραχές με έμφαση στη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος*. Gutenberg.
- Gkogkos, G., Staveri, M., Galanis, P., & Gena, A. (2021). Sexual Education: A Case Study of an Adolescent with a Diagnosis of Pervasive Developmental Disorder-Not Otherwise Specified and Intellectual Disability. *Sexuality and Disability*, 39(2), 439-453.
- Kisamore, A. N., Schnell, L. K., Goodwyn, L. A., Carrow, J. N., Taylor-Santa, C., & Vladescu, J. C. (2018). Behavior analytic perspectives on teaching complex social behavior to children with autism spectrum

disorder. In *Handbook of parent-child interaction therapy for children on the autism spectrum* (pp. 129-146). Springer, Cham.

- Koegel, R. L., Kim, S., & Koegel, L. K. (2014). Training paraprofessionals to improve socialization in students with ASD. *Journal of autism and developmental disorders*, 44(9), 2197-2208.
- Koegel, L. K., Koegel, R. L., Hurley, C., & Frea, W. D. (1992). Improving social skills and disruptive behavior in children with autism through self-management. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 25(2), 341-353.
- Kodak, T., Cariveau, T., LeBlanc, B. A., Mahon, J. J., & Carroll, R. A. (2018). Selection and implementation of skill acquisition programs by special education teachers and staff for students with autism spectrum disorder. *Behavior modification*, 42(1), 58-83.
- Loftin, R. L., Odom, S. L., & Lantz, J. F. (2008). Social interaction and repetitive motor behaviors. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 38(6), 1124-1135.
- Makrygianni, M. K., Gena, A., Katoudi, S., & Galanis, P. (2018). The effectiveness of applied behavior analytic interventions for children with Autism Spectrum Disorder: A meta-analytic study. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 51, 18-31.
- Najdowski, A. C., Bergstrom, R., Tarbox, J., & Clair, M. S. (2017). Teaching children with autism to respond to disguised mands. *Journal of applied behavior analysis*, 50(4), 733-743.
- Otero, T. M., Barker, L. A., & Naglieri, J. A. (2014). Executive function treatment and intervention in schools. *Applied Neuropsychology: Child*, 3(3), 205-214.
- Pillay, M., Alderson-Day, B., Wright, B., Williams, C., & Urwin, B. (2011). Autism Spectrum Conditions-Enhancing Nurture and Development (ASCEND): An evaluation of intervention support groups for parents. *Clinical child psychology and psychiatry*, 16(1), 5-20.
- Southall, C. M., & Gast, D. L. (2011). Self-management procedures: A comparison across the autism spectrum. *Education and training in Autism and developmental disabilities*, 155-171.
- Stefanaki, A., Gkogkos, G., Varlokosta, S., & Gena, A. (2022). Applying a Parent Training Program in a Naturalistic Behavior Analytic Context to Improve Attachment in Children with ASD. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 1-21.
- Steiner, A. M., Koegel, L. K., Koegel, R. L., & Ence, W. A. (2012). Issues and theoretical constructs regarding parent education for autism spectrum disorders. *Journal of autism and developmental disorders*, 42(6), 1218-1227.
- Strohmeier, C., Mulé, C., & Luiselli, J. K. (2014). Social validity assessment of training methods to improve treatment integrity of special education service providers. *Behavior analysis in practice*, 7(1), 15-20.

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Journal of Applied Behavior Analysis (Society for the Experimental Analysis of Behavior)
- Journal of the Experimental Analysis of Behavior
- Behavior Modification (SAGE)
- Behavior Analysis in Practice (Springer)
- Behavioral Interventions (Wiley)
- Behavioral Disorders (SAGE)
- Journal of Autism and Developmental Disorders (Springer)
- Research in Autism Spectrum Disorders (Elsevier)
- Research in Developmental Disabilities (Elsevier)
- Topics in Early Childhood Special Education (SAGE)
- Journal of Child Psychology and Psychiatry (Association for Child and Adolescent Mental Health)
- Exceptional Children (SAGE)
- Child Development (Wiley)

3.9. Πρακτική Άσκηση II

Φ. Αντωνίου

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών: «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου»		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΑ15	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ II		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ	18	10	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδικού Υπόβαθρου Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/PPP701/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</p> <p>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες (ΜΦ) θα είναι σε θέση να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • συνδέουν και θα επαναπροσδιορίζουν στην πράξη τις γνώσεις που απέκτησαν από τις σπουδές τους πάνω σε ζητήματα ειδικής παιδαγωγικής, μεθοδολογικής και διδακτικής φύσεως • σχεδιάζουν ψυχοπαιδαγωγικά πρωτόκολλα αξιολόγησης • δημιουργούν ψυχοπαιδαγωγικά πρωτόκολλα παρέμβασης • εφαρμόζουν εμπειριστατωμένες διδακτικές μεθόδους και τεχνικές στην εκπαίδευση μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες • αξιολογούν την επίδοσή τους κατά την εφαρμογή των πρωτοκόλλων αξιολόγησης και παρέμβασης μέσω των αυτοαναφορών (ημερολόγιο και αυτό-αναφορικά ερωτηματολόγια) • συνεργάζονται με συναδέλφους για την υλοποίηση των ψυχοπαιδαγωγικών πρωτοκόλλων αξιολόγησης και παρέμβασης

- ερμηνεύουν τα αποτελέσματα της παρέμβασής τους

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;.

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και

ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Λήψη αποφάσεων.
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα.
- Προαγωγή της ελεύθερης και δημιουργικής σκέψης.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας.

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η Πρακτική Άσκηση II της κατεύθυνσης «Ειδική Αγωγή» αποσκοπεί πρωτίστως σε μια ευαισθητοποίηση και εξοικείωση των ΜΦ με παιδιά και εφήβους με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι ΜΦ θα ασκούνται σε 1 φορέα Ειδικής Αγωγής, όπως σχολικές μονάδες, ΚΕ.Δ.Α.ΣΥ., Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα, καθώς και σε μη-κερδοσκοπικά κέντρα ημέρας και άλλους συναφείς φορείς για παιδιά με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η Πρακτική Άσκηση II της κατεύθυνσης «Ειδική Αγωγή», διάρκειας 250 ωρών, αποσκοπεί στο να δώσει στους ΜΦ τη δυνατότητα να δοκιμάσουν, να ελέγξουν και να επαναπροσδιορίσουν στην πράξη α) τις άδηλες παραδοχές τους για ποικίλες παραμέτρους της διδακτικής διαδικασίας (μάθηση, σκοποί και στόχοι διδασκαλίας, εκπαιδευτικός, μαθητής), και β) τις γνώσεις που απέκτησαν από τις σπουδές τους πάνω σε ζητήματα ειδικής παιδαγωγικής, μεθοδολογικής και διδακτικής φύσεως. Πρόκειται, δηλαδή, για μια απόπειρα σύζευξης θεωρίας και πράξης με αναστοχαστικό και ερευνητικό χαρακτήρα, απαραίτητη για την επαρκή προετοιμασία του εκπαιδευτικού για μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των σχολικών διαδικασιών. Η παρακολούθηση αξιολογικού, παιδαγωγικού και θεραπευτικού έργου αποτελεί πρωταρχικό στόχο της πρακτικής άσκησης και εναλλάσσεται με την υπό εποπτεία άσκηση διδακτικού και θεραπευτικού έργου εκ μέρους των φοιτητών/τριών. Η σύζευξη θεωρίας και πρακτικών εφαρμογών, καθώς και η εξοικείωση με την παιδαγωγική και θεραπευτική πράξη αποτελούν τους βασικούς στόχους της πρακτικής άσκησης. Η πρακτική άσκηση ξεκινά στο Γ' Εξάμηνο, θα ολοκληρώνεται στο Γ' Εξάμηνο, και είναι συνδεδεμένη με τα μαθήματα «Μεθοδολογία Έρευνας στην Ειδική Αγωγή» και «Εφαρμοσμένη Ανάλυση της Συμπεριφοράς», χωρίς αυτά να αποτελούν προαπαιτούμενα μαθήματα για την παρακολούθησή της. Στην Πρακτική Άσκηση II τίθενται οι βάσεις για να λειτουργήσει ο/η ειδικός/η παιδαγωγός με το πρότυπο του/της παιδαγωγού-επιστήμονα (scientist-practitioner model), δηλαδή του/της παιδαγωγού επιστήμονα που είναι σε θέση, όχι μόνο να υλοποιεί υπάρχουσες πρακτικές, αλλά και να διαμορφώνει πρακτικές μετά σχολαστική διερεύνηση των σχετικών πηγών και ενδελεχή τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας των μεθόδων και πρακτικών που αξιοποιεί στη διδακτική και θεραπευτική πράξη.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	Διά ζώσης																							
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class																							
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="660 517 1042 555"><i>Δραστηριότητα</i></th> <th data-bbox="1042 517 1396 555"><i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="660 555 1042 589">Πρακτική (Τοποθέτηση)</td> <td data-bbox="1042 555 1396 589">200 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 589 1042 622">Ανατροφοδοτικές συναντήσεις</td> <td data-bbox="1042 589 1396 622">10 ώρες</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 622 1042 680">Συγγραφή ημερολογίου και αυτοαναφορών</td> <td data-bbox="1042 622 1396 680">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 680 1042 714"></td> <td data-bbox="1042 680 1396 714"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 714 1042 748"></td> <td data-bbox="1042 714 1396 748"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 748 1042 781"></td> <td data-bbox="1042 748 1396 781"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 781 1042 815"></td> <td data-bbox="1042 781 1396 815"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 815 1042 848"></td> <td data-bbox="1042 815 1396 848"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 848 1042 882"></td> <td data-bbox="1042 848 1396 882"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="660 882 1042 913">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="1042 882 1396 913">250 ώρες</td> </tr> </tbody> </table>		<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>	Πρακτική (Τοποθέτηση)	200 ώρες	Ανατροφοδοτικές συναντήσεις	10 ώρες	Συγγραφή ημερολογίου και αυτοαναφορών	40													Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες
<i>Δραστηριότητα</i>	<i>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</i>																							
Πρακτική (Τοποθέτηση)	200 ώρες																							
Ανατροφοδοτικές συναντήσεις	10 ώρες																							
Συγγραφή ημερολογίου και αυτοαναφορών	40																							
Σύνολο Μαθήματος	250 ώρες																							
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	Γραπτή εργασία που περιλαμβάνει έκθεση ημερήσιας παρακολούθησης και άσκησης σε φορείς Ειδικής Αγωγής, Εκθέσεις αυτό-αναφοράς και αξιολόγηση από τους επόπτες της Πρακτικής Άσκησης 2.																							

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Γενά, Α. (Επιμ. Εκδ.). (2017). <i>Συστημική, Συμπεριφορική-Αναλυτική Προσέγγιση: Αξιολόγηση, διάγνωση, εκπαίδευση, θεραπευτικές παρεμβάσεις και ένταξη παιδιών με Νευρο-Αναπτυξιακές Διαταραχές με έμφαση στη Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος</i>. Gutenberg. ● Leaf, R., & McEachin, J. (1999). <i>A work in progress</i>. DRL Books. ● Lovaas, O. I. (2003). <i>Teaching individuals with developmental delays: Basic intervention techniques</i>. Pro-ed. ● Maurice, C., Green, G., & Luce, S. C. (1996). <i>Behavioral intervention for young children with autism: a manual for parents and professionals</i>. Pro-ed.
--

Δ' Εξάμηνο

Εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας (Βλέπε Α12)